

Isal a Antööm Nsemà

Un'kaan a Isal a Antööm wà ndäāb a un'kaan a Luka watatweb. Uboo a un'kaan watatweb awa Lasan Anābwan, nde kasam ndaa yanswa kakyer Yesu mpal kākāl nde u meen tii mpal kabeenà nde du. Unsà un'kaan wāyweel wà nde akasamà isal a Yesu bàsàlab Antööm. Ntɔn Yesu bāfāfun'man anki u mii, wɛɛ nde wuboo a alɔŋki u mbwo a Dweelà In'kyɛl.

Làsan Anābwan a Yesu làbilà uboo a un'sɛn a Ayudà u mbwo a ntööm Petolà asànaa u Yelusàlem, itàkal akà baar mpa abà Ayudà u mbwo a Pɔl asànaa u Antyoŋsha, u Kolinto, u Filipe.

Uboo a un'kaan awà bàsɔn sye ndaa a nkyeen a Pɔl yisal, nköör ande u Yelusàlem anà ntööl ande u Lomà.

U nsemà, Ikööŋ kyàmen mpay mbɔɔn, wɛɛ kya kyàyɔn anki muleŋ mutoo uboo a ya u mbwo a Dweelà In'kyɛl.

Unsà un'lwaan ndaa ayuboo un'kaan awà:

- nsemà a Ikööŋ atàtweb, u Yelusàlem, ungo a mbeenà a Yesu du (1.1-8.3)

- upay Làsan Anābwan u nsi yanswà (8.4-12.25)

- anà u meen a ntsu a Mèditerane tii u Lomà (13.1-28.31).

Làsan alà làpää u meen manswà bàyob u taan alan u mbwo a an'loɔŋ anà nteen a Antööm. La là Làsan a Yesu kākāl u Palestin. Dweelà In'kyɛl

láfàbay alɔŋki mubaäb anà nde taanɔ lanswà unsà Ndaa anà nsyääl ande.

Ndaa bàkyään uboo un'kaan a Isal a Antööm ifàswan mbwo akà Iköön mukyer isal ande: Upay Làsan Anàbwan a Yesu Klistɔ akà baar banswà u mɛɛn.

Dweelà In'kyeel bàbön mupà Antööm

¹ Un'sam Tyɔfil,

Uboo a un'kaan ame wàtätweb, mɛ kasam indiir byanswà kàsɛmà Yesu mukyer anà mulɔŋ

² tii ilà' bun'seen ba ungo' mupà nswɛɛɔ u mbwo a Dweelà In'kyeel akà Antööm kàsööl nde.

³ Yalòm naa ungo' a nkweel ande, nde kàyamenà nde ɲakwo akà ba ntɔn mukaswan unsà mbwo yà ifà ifà naa ndandaa nde wà anà möö. Nde kàyamenà akà ba ilà' an'kwem an'nà mukakyaän indiir a Imwol a Nzam.

⁴ Ilà' mwɛy nde kàkal mudyà anà ba, nde kaswɛɔ ndaa yi: « Twon lan'lwomà u Yelusàlem, wɛɛ làdìl ilàä' kàpɛ Taa, kab a ngway kàlakyaän mɛ.

⁵ Ntɔn Ywan kàyadümà kà an'dà, wɛɛ bɛ, bɛ bàyàladümà unsà Dweelà In'kyeel ungo' a ilà' ikikye. »

Yesu kan'beenà du

⁶ Apan, baar bàyàkɔŋ apà nde bun'fuul naa: « Mwol, nkye taanɔ nsil alà ayàfuur ngye imwol akà Isàlɛl? »

⁷ Yesu kafuur naa: « Kà bɛ anki lan'kwo muyòb taanɔ anà ilà' kàsi Nzam unsà ikòb ande.

⁸ Wɛɛ bɛ làsàwal ngwal taan usyetyà Dweelà In'kyɛɛl udu a bɛ. Bɛ làsàkal ambal amɛ u Yelusàlɛm, uboo a Yuday lanswà, u Samalya tii u ntsuù a mɛɛn. »

⁹ Utaan kàmay nde mutɛn abwɛy, laa bun'sɛɛn ba, Antööm bàkal mukun'lerà. Itööm mwɛy kyun'fwee u mii aba.

¹⁰ Umpal bàkal ba mulerà u du ntsu kàkyen Yesu, kà imbura, ba bàmɛn abaal bööl bànambwaar ipfey a pɛɛl bànàmbar apà ba,

¹¹ waa bàtɛn a ba naa: « Baar a Ngalile, ntɔn nkye lan'mbar bɛ apà mulerà u du? Yesu wa bàmalalwom wà mubeenà du, afàsyefurà asànaa lun'mɛn bɛ mubeenà. »

Ikyee a Yudasì

¹² Antööm bàlwomà u mɔŋ bàfàbel naa mɔŋ a in'te a olive, ba bàfurà Yelusàlɛm. Mɔŋ awà wà tsutsu a Yelusàlɛm kà isii a kilɔmɛtrɛ mwɛy.

¹³ Mpal bàkolà ba, ba bàläär u suk adu, ikal bàfakööhà ba. Ba bàkal Petolà, Ywan, Zyak anà Andre, Filipino anà Tuma, Bàtɛlamay anà Màyay, Zyak mwan a Alefe, Simɔn Njan, anà Yudà mwan a Zyak.

¹⁴ Ba banswà bàkyɛr afabweyà mbɔɔn ntɔn muyamà, anà akaar, anà Màlye ngwàn a Yesu anà atɔŋ ande.

¹⁵ Kà ila abin, alɔŋki bàkɔŋ bàkal kà isii a nkam a an'kwem mööl. Petolà kàmbarà uboo a ba, waa kàtɛn a ba naa:

16 « Atɔŋ, yubwan naa ndaa kàten Dweelà In'kyeɛl uboo Un'kaan ikwe: u mun a David, nde kàten kusà ntɔn Yudasi mbuur kàtwaäl baar ntɔn mukɔr Yesu.

17 Ntɔn nde kàkal umwey uboo a bi, nde sye kàkyer awal kab uboo a isal bipe.

18 Nde kàsɔm meen a ngim kàyalà nde Yesu. Nde kabu'kwo un'tswe lingyɛl, ndür ande yàbarà uboboo, in'swà ande myanswà waa myàpää.

19 Baar a Yelusàlem banswà bàkyer ayòb ndaa ayin: lalan bàbeelà ba meen aman u ndaa aba naa "akeldamà", iswanà naa "meen a an'kil".

20 Wɛɛ, làwem ndaa bàsɔn uboo a un'kaan a an'diim:
"Wey ndwà ande ikal ipɔl, mbuur ukɔɔn abilà kwo."

Waa bàfakwey naa:

"Wey mbuur asin uwel buur ande."

21 Abun, bye anà baar bàyikyeenà anà bi taan lanswà kàyilyaanà Mwol abi Yesu kusà a bi

22 semà ilà kun'duimà Ywan tii ilà kàlwomà nde uboo a bi. Lalan mbuur awun ayàkal mbàl ntɔn ngwiiyà a Yesu. »

23 Ba bàswɛŋ baar bɔɔl: Yɔsefi bàfabeelà naa Barsàbas, bun'pɛ sye ikɔb naa Mbuur a balàbal, anà Màtyas.

24 Apan ba bàsi ngyamàkà yi: « Ngye, Mwol, ngye akyàyòb mpem a baar banswà. Iswɛŋ uboo a atɔŋ bà bàbɔɔl ngye nà an'sɔɔl

25 ntɔn muwal uboo a isal a An'toöm ikal kàsawey Yudasi ki ntɔn mukya ikal kàsɔɔl nde. »

²⁶ Ungo' apan ba bàtööm lób, lób waa làbù'udu a Màtyas. Nde mbuur kàtuüb anà Antööm bàkwem anjimwëy.

2

Ngyeel a Dweelà In'kyeel

¹ Ungo' apan, mpal kyàkwe ilä'a Pantekot, alonki banswà bàkàkoñ ikal imwëy.

² Yàmenà naa kà imbuürà, làso làfù du: la làkal asànaa un'pob a ngwal akayaa anà akayöölà ndwà yanswà bàkalà ba.

³ Taan nsil alan, yàmenà anà ndem mwëy asànaa ndem a mbaa. Ya yakyer akaabà, waa yàbwee udu a umwëy umwëy uboo a ba.

⁴ Apan sye Dweelà In'kyeel kàwël ba banswà, ba waa bàsemà muten unsà ndaa asin yà ifà ifà, mbuur mbuur asànaa Dweelà kàswenà nde ba muten.

⁵ Kyekà taan nsil alan, Ayudà a mpem anàbwan bàfù in'sen myanswà amyü mæn, bàkal u Yelusàlem.

⁶ Mpàl bàwem ba làso alan, un'sen wanswà kàyi u ntiin. Ba bàkal mubem, ntön mbuur mbuur kàweemà u ndaa ande ñakwo bàtëenà ba.

⁷ Ba bàkal unsà lingyoomà anà ubem, waa bàtëenà naa: « Làler, baar bàyäämà bà banswà, nkye ba kà baar a Ngälilë anki?

⁸ Iswanà aben naa bi ikaweemà umwëy umwëy u ndaa a bul ande ñakwo?

⁹ Uboo abi, bi ibà anà bà Partes, bà Medes, bà Elamit, bi ifàkal u Mezopotami, u Yuday, u Kapados, u Pòn anà kà itiir a nsi a Azi,

¹⁰ u Frizi bàfabel sye Pamfili, u Ngipiti, u Libi tsütsü'a Siren, u Lomà,

¹¹ u Kret anà Arabi. Bi ibà Ayudà unsà mboör abi anà Ayudà unsà inzaam, wëe mbuur mbuur uboo a bi wàmuweemà u ndaa ande ñakwo indiir a kolàkol kan'kyer Nzam. »

¹² Ba banswà bàkal unsà lingyoomà anà isak isak. Ba bàteenà ba a ba naa: « Abà iswanà aben? »

¹³ Wëe bumwey bàsee anàlákwikilà, waa bàten naa: « Ba bànyòr ubwanàbwan! »

An'lonj a Petlà

¹⁴ Apan, Petlà waa kàambarà anà Bàkwen Anjimwey, nde kàten u ndaa a ngwal a baar mboon naa: « Abaal a Yuday anà be banswà làfàkal u Yelusàlem, làwem ubwanàbwan ndaa amè!

¹⁵ Aay, baar bà kàbànyòr anki asànaa làkasii be, ntòn bi ibà u taan làwà làtutu.

¹⁶ Wëe papà, ndaa kàkyään ñangoom Ywel yan'kwo:

¹⁷ "Làler ndaa isàlyaan kà ilà'a ntsüü, me in'sàtsuul Dweelà amè udu a mbuur wanswà, baan abe babaal anà bakaar bàsàtè ngoom, me in'sàten kà imanmii akà baan ambey abe anà u ndwey akà anuñ abe.

¹⁸ Eë, me in'sàtsuul Dweelà amè itàkal udu a asyàäl amè babaal anà bakaar kà ilà'abin,

mε in'sàtsuul Dweelà amε, ba bàsàtə̀ ngwɔm.

¹⁹ Mε in'sàmεey indiir a ubem untaal u du
anà idiim ungyel udu a mεen: an'kil, mbaa anà
un'swey a un'diŋ a mbaa,

²⁰ taan lāsàbulà mpib,
nsōŋ asàbulà wàtsōō asànaa an'kil
kusà a ilā a Mwol muyà, ilā a kolàkoī anà
kyàlākoo.

²¹ Abun, mbuur wanswà asàbel ikɔb a Mwol
asàwà mɔ̃ɔ̃."

²² Baar a Isalel, làwem ndaa yi: Yesu un'nsi
Nasàler wà mbuur kàtōm Nzam ntɔn bε. Nde
kakyer isal a ngwal, indiir a ubem ana idiim uboo
a bε asànaa làyɔb bε ŋakwo,

²³ mbuur awà bàkyer un'yàlā kà an'kɔɔ a baar
abε asànaa kàbōŋ Nzam itaan unsà an'kyān ande.
Wεε bε, bε làkyer un'dwa, lun'bεerà u kulunsi u
kɔɔ a baar abε.

²⁴ Wεε Nzam kun'fuur u mɔ̃ɔ̃, kun'tsuunŋ unsà
usaay a nkweel, ntɔn yàlākwo anki naa an'lɔŋ
mun'kaār uboo a ikɔb a ma.

²⁵ Lalan David katen nde ntɔn nde naa:
"Mε kàmenà Mwol taan lanswà kusà a mε,
ntɔn nde wà u kɔɔ amε là ibaal ntɔn mε in'kōōn
abwà.

²⁶ Ntɔn ndaa ayi, mpem amε yà unsà un'sak anà
mun amε wàmutwey ndaa a ntsà. Abun,
ndūr amε sye isàbōōn unsà làkyān.

²⁷ Ntɔn ngye, ngye mε asan'wey anki kà
an'lɔŋ. Ngye asun'wey anki mbuur angye
wāŋin'kyeel upōōn.

28 Ntɔn ngye mɛ kan'swɛŋ mbwo a mɔɔ anà ngye asan'yoöl a un'sak u mii a ngye."

29 Atɔŋ, wɛy mɛ alàkyään alää naa undweer David kàkyàkwà ndandaa, bàkyun'dyee. An'dii ande mà tsutsu'apà bi tii nàbawà.

30 Wɛɛ nde kàkàl nɔngɔɔm anà kàkyer ayobà naa Nzam kàdi kyàn naa: "Mɛ in'sàsà ikyee angye u kir a imwol angye".

31 David kàyòb kusa ndaa iyàya ntɔn ngwiiyà a Klistɔ, nde kàtɛnà naa Nzam asun'wɛy anki kà an'lɔŋ, nde sye usàwɛy anki ndür ande ipöön.

32 Yesu awà, Nzam kàkyun'wiiy, bi banswà ibà ambal.

33 Abun, Nzam kun'sɛɛn, waa kun'si u kɔɔ ande là ibaal, nde kan'wal akà Taa Dweelà Inkyeel kàbòn nde, waa kàmun'tyaan. Ayin ya làmanà anà làweemà bɛ yi.

34 Kutɛn anàbwan, David kàbeenà anki du nde nɔkwɔ, wɛɛ nde kàtɛn naa:

"Mwol kàtɛn a Mwol amɛ naa:

Yabwaay u kɔɔ amɛ là ibaal,

35 tii mpal in'sàsà mɛ anankir angye u ngyel a in'kol angye."

36 Wɛy un'sɛŋ a Isàlɛl wanswà uyòb ndandaa naa Yesu akwà bɛ, lun'bɛɛrà bɛ u kulunsi, Nzam kàkyun'sà Mwol anà Klistɔ. »

37 Ndaa ayi yàpɛ mpay mbɔɔm akà baar bàwem ya. Ba bàfuul Petlà anà antööm bumwɛy naa: « Atɔŋ abaal, ininà bi kan'kwo mukyer? »

³⁸ Petolà waa kafuur abà: « Làbuul mpem abe, wey mbuur mbuur uwel nduümà kà ikɔb a Yesu Klistɔ, ntɔn baladwääl nkul a man'be abe. Apan be lasàwal kab a Dweelà In'kyeɛl.

³⁹ Ntɔn ilää kyà be, ntɔn ikyee abe anà ntɔn in'sen a nsi a kwelàkwel usàbel Mwol Nzam abi tsütsü apà nde. »

⁴⁰ Wëe unsà ndaa yà ifà ifà, nde kàkweenà naa ba bàkyey ndaa kàtëenà nde anà kalɔɔɔnà nde naa: « Làkaabà a nkööl a lingyoomà yi. »

⁴¹ Abun baar bàkyey ndaa a Petolà bàwel nduümà. Ilä' akin baar bàbilà uboo a un'tüüb a anàlakwikila bakal ka isii a nsaab tar.

Möö a un'tüüb

⁴² Wëe ba bàsi mukuünà mulab an'loɔɔn a Antööm, mukal un'tüüb ba banswà: ba bàkàbà, bàdyee anà bàyayamà ikal imwey.

⁴³ Mbuur wanswà kàkàl u boomà, ntɔn Antööm bàkyerà impà anà idiim mbɔɔn.

⁴⁴ Anàlakwikilà banswà bàkàlà ikal imwey, indiir aba byàkàl byà ba banswà.

⁴⁵ Ba bàyalà mëen anà indiir aba anà mukab bweel ba banswà mbuur mbuur u ngyal ande.

⁴⁶ Unsà ukwen aba, ilä' byanswà ba bàfabweyà u ndwà a Nzam. Unsà un'sak wanswà anà ukɔɔn nkyeer u mpem, ba bafadyaa ibööl u ndwà aba.

⁴⁷ Ba bàfasyanà Nzam, baar banswà bàkyer akweenà. Ilä' byanswà Mwol kàkweyà kà Iköön aba baar kàtswää' nde möö.

3

Nkɔɔrà a mbuur aṇàkwekà

¹ Yàmenà naa ilà mwey Petolà anà Ywan bàkàl mubeenà nton mukàyamà u ndwà a Nzam u taan làtar ungo a midi.

² Kyekà ilà byanswà ba bàfatwaalà ṇatoo mwey semà mboör ande, waa bàfun'toolà u munàmbwo a ndwà a Nzam tsutsu a ibeenà bàfàbel naa « La Bèel Porte » nton nde ulōōma ngim aka baar bàfabilà u ndwà a Nzam.

³ Umpal kamen nde Petolà anà Ywan bàmubilà u ndwà a Nzam, nde kalōōm ngim.

⁴ Petolà anà Ywan waa bun'syebà. Petolà kàten a nde naa: « Iler. »

⁵ Mbuur awa kaler ubwanàbwan. Nde kàsii naa nde awal undiir mwey akà ba.

⁶ Petolà waa kàten a nde naa: « Mɛ ngim yatey, itàkal wɔl, wɛɛ undiir in'wà mɛ awà mɛ in'kyer apà wa: Kà ikɔb a Yesu Klistɔ un'nsi Nasàler, mbarà, kyen. »

⁷ Apan nde kun'te mpi u kɔɔ ande là ibaal, waa kumbaar. Papan sye in'kol anà nkɔn a in'kol ande waa myàtsim,

⁸ nde waa kàfumà, kàmbarà, kàsèmà mukyà dwaan. Nde kàbilà anà ba u ndwà a Nzam, wàmukyà, mufumà anà musyāṇà Nzam.

⁹ Baar banswà bun'men mukyà dwaan anà musyāṇà Nzam.

¹⁰ Ba bàkyer ayōbà naa wà mbuur afàkal aṇàbwaay tsutsu a « La Bèel Porte » mulōōmà

ngim. Muman ndaa yun'yeel, baar bàkal mutээр anà muman boomà anàkir.

An'lonj a Petolà u ndwà a Nzam

¹¹ Wée nde, nde kàsàwey anki Petolà anà Ywan. Un'sen wanswà kàyi wa, kàkòñ tsutsu' apà ba u làpanj a ndwà a Nzam, ungyel a ta a ndwà a Salomun wàmuteer a boomà.

¹² Mpal kàmen Petolà abun, nde kàten a un'sen naa: « Abaal a Isàlèl, ntòn nkye làkabemà be ntòn ndaa yan'lyaan yi? Ntòn nkye lileerà be aponaa asànaa u ngwal abi itàkal unsà inzaam abi waa bi kambaar mbuur wà?

¹³ Aay, wà Nzam a Abalam, wà Izak anà Zakob, Nzam a bànaa abi, kan'sà un'syaäl ande Yesu làkoo, Yesu akwà be, làyàlà be anà làtòn be u mii a Pilatu umpal kàkwen nde mukun'tsuun.

¹⁴ Ee, be, be làkyer atòn Nun'kyeel anà wàbalàbal, wée be, be làsööl un'dwää baar mukun'tswà möö.

¹⁵ Abun be làdwa' anamöö. Wée Nzam kun'twey kà ukwà, bi ibà ambal a ndaa ayi.

¹⁶ Ntòn làkwikilà amu ikob a Yesu, ngwal a ikob aki yan'fuur ngwal ambarà akà mbuur làmanà be anà làyob be wà. Làkwikilà amu Yesu lan'koor ubwanàbwanj mbuur wà kusà a be banswà.

¹⁷ Wée apanà, atonj, me inkyayob naa ntòn ukoon ayob waa be anà amfum abe sye làkyer abà akà Yesu.

¹⁸ Wɛɛ Nzam kan'kwey ndaa kàtɛn nde itaan u mun a aɲangɔɔm ande naa Klistɔ ande akyer asàman mpay.

¹⁹ Abun, làbuul mpem abɛ, làsɔɔm nkàäl abɛ, ntɔn mubiin man'be abɛ.

²⁰ Apan, Mwol asàtwaal paɲà a duu, waa usàtɔm mbuur kàsööl nde kusà ntɔn bɛ: Klistɔ Yesu.

²¹ Wɛɛ apanà, Yesu atàkal u du tii mpal isàsɔɔmà ndaa yanswà asànaa kàkyääh Nzam u mun a aɲangɔɔm inkyɛel ande itaan.

²² Lalan, unsà ndaa ayi Mɔsɛ kàtɛn naa: "Mwol, Nzam abɛ asàlatweey ɲangɔɔm asànaa mɛ, nde asàkal umwey uboo a un'sɛɲ abɛ. Bɛ làkyɛr asàkyey ndaa yanswà usàlakyääh nde.

²³ Mbuur wanswà asakɔɔn awɛm ndaa a ɲangɔɔm awa bàkyɛr asun'boɲ ka un'sɛɲ a Nzam."

²⁴ Wɛɛ aɲangɔɔm bàtɛn sɛmà Sàmwel, ba ban-swà umwey umwey, bàkyɛr akyäähà ilä abi.

²⁵ Ilääkàsi Nzam u mbwo a aɲangɔɔm kyà ntɔn bɛ, bɛ sye làbye anà kab uboo a nkwa kàdi Nzam anà andweer abɛ mpal kàtɛn nde a Abàlam naa: "Mɛ in'sàsaak an'bɔr manswà u mɛɛn u mbwo a ikyee angye."

²⁶ Abun, Nzam kàtwey un'syääł ande utàtweb ntɔn bɛ, nde kun'tɔm ntɔn nde kàlasaak anà kàlálwom unsà an'kyääh abɛ man'be. »

4

Petlà anà Ywan u làbay a nsan a kòlàkòl

¹ Umpal bàkal Petolà anà Ywan mukyäänà un'seɲ a baar, angaɲ, mfum a aleer a ndwà a Nzam anà Asadusi waa bàyi.

² Ba bàkal anki un'sak unsà an'loɔɲ aba akà un'seɲ anà mukun'kyään naa Yesu akyàwiya kà an'loɲ ntɔn muswan naa aku' bàkyer asàwiya.

³ Ba waa bakör, basi u bolokà tii taantyà, ntɔn sisye làkal anàkwo itaan.

⁴ Apan, bambɔɔn uboo a baar bàwem ndaa a Antööm bàkyer akyey ya. Abun abaal anàlàkwilà bàkolà kà isii a nsaab tyeen.

⁵ Yàmenà naa taantyà, amfum a un'seɲ, andweer anà alɔɔɲ a in'kɔɔn bàkōɲ u Yelusàlem,

⁶ anà An, undweer a angaɲ, anà Kayifà anà Ywan anà Aleksandre anà baar banswà bàkal u ywar a undweer a angaɲ.

⁷ Ba bàsi Antööm uboboo, waa bafuul naa: « Unsà ikɔb nà itàkal kikɔb anà bɛ, bɛ làkyerà ndaa ayi? »

⁸ Apan Petolà kàkal anàyɔl a Dweelà In'kyeɛl, waa kàten a ba naa: « Amfum a un'seɲ anà andweer,

⁹ isàkal naa nàbawà bàkifuulà ntɔn ubwan kan'kyer bi ntɔn un'bey anà muyòb naa nde kan'kòrà aben,

¹⁰ yubwan naa bɛ anà un'seɲ a Isàlɛl wanswà làyòb naa unsà ikɔb a Yesu Klistò, un'nsi Nasàlɛr, mbuur akwà bɛ, bɛ lun'bɛerà u kulunsi anà kàtwey Nzam kà ukwà, waa mbuur wà kamar anà ngwal kusà a bɛ.

¹¹ Mbuur awà wà nkɔŋ akwà làtòn be atööh anà kàbulà un'tswe a twerà a ndwà.

¹² Lalan, ngweel a mōō yatɛy unsà mbuur asin, ntɔn uboo a baar u mɛɛn pà ikɔb a mbuur asin kyatɛy u mbwo a kya ban'kwo bi muwà mōō. »

¹³ Baar a làbay a nsan bàkāl mubem ntɔn bàmen ba uyɔl a Petɔlà anà Ywan anà muyòb naa ba bàkāl baar asànaa baar banswà, baar mpa bàtāŋ. Ba bàyòb naa ba bàyikalà ana Yesu.

¹⁴ Wɛɛ ba bàmenà sye mbuur kàkɔɔrà wà akyàmbar kusà a ba, ba undiir aten kàkāl anki.

¹⁵ Apan ba baswɛŋ mutoo u làbay a nsan, waa bàbulà muyaäm ba a ba, waa

¹⁶ bàten naa: « Ininà bi kan'kwo mukyer anà baar bà? Ntɔn baar a Yelusàlem banswà bakyayòb ubwanābwan naa idiim anāmena ba bàkyer. Bi ikwo anki mutɔn kya.

¹⁷ Wɛɛ ndaa ayi mukɔɔn apää uboo a un'sɛŋ wanswà, bi ikyer atsun a ngwal ba muten aka mbuur mwɛy kà ikɔb a akyey. »

¹⁸ Ba waa bàfabel, batsuŋ a ngwal muten anà mulɔŋ kà ikɔb a Yesu.

¹⁹ Wɛɛ Petɔlà anà Ywan bafuur naa: « Làtsul be ŋakwo, nkye yà balabal u mii a Nzam, bi mulab ndaa abe anà mubɛy ndaa a Nzam?

²⁰ Wɛɛ bi, bi iwɛy anki mukyään indiir kàmen bi anà kàwem bi. »

²¹ Baar a Làbay a nsan bàlāb mukasiinà a ngwal, waa bawɛy. Ba bàsāman anki mbwo mupà ba ntaanāmba, ntɔn un'sɛŋ wanswà kàkāl

musyàìà Nzam ntòn ndaa yàlyaan.

²² Abun, mbuur awà kàkòrà nkòòr impà kàkàl
ayà mbul anàlyan an'kwen an'nà.

Ngyamàkà a anàlàkwilà

²³ Ungo' batsuun ba, ba bàkyen akà aton aba
bumwey, waa bakyaän indiir byanswà baten
amfum a angan anà andweer aba.

²⁴ Ungo' muwem ndaa ayi, ba bàlaal unsà
un'tuüb akà Nzam, waa baten naa: « Mwol, ngye,
ngye kàkyer du, meen, ngyal anà indiir byanswà
abyà uboo mwo,

²⁵ u mbwo a Dweelà In'kyeel, ngye kàten u mun
a nkaa abi David, un'syaäl angye naa:

"Ntòn nkye nsi yàbilà ya uboo a lingyoomà
anà in'sen myàkyer mya indiir ikòòn ndon?

²⁶ Amfum a meen bàkyer ayöön munwan,
baar abye anà ikòb bàkyer akon

ntòn munwan a Mwol anà Klistò ande.

²⁷ Ntòn, yà ndandaa naa Elodi anà Pons Pilatu
bàkon u bul alà anà angyey anà in'sen a Isàlèl
ntòn muton un'syaäl angye wà in'kyeel, Yesu kàsi
ngye an'kòò,

²⁸ ntòn mukyer indiir byanswà kàbòn ngye anà
kàkwen ngye kusa.

²⁹ Wëë apanà, Mwol, kyëen ubwanàbwan ndaa
aba yàmbe, apë atsuüñ angye mbwo mukyaän
ndaa angye unsà uyo.

³⁰ Abun, swan ngwal angye ntɔn nkɔɔr, impà anà idiim byàmenà kà ikɔb a un'syaäl inkyeel angye Yesu. »

³¹ Umpal bàmay ba muyamà, ikal bàkal ba mukɔŋ kyakyey atɛɛr, ba banswà bàyol a Dweelà In'kyeel, waa bàkyään ndaa a Nzam anà uyol.

Aklistɔ bàkàbà indiir a ba, ba a ba

³² Apan, un'sen a baar bàsi làkwikilà bàkal mpem anà mɔɔ mwey, akà umwey kàkyey anki naa indiir ande ikal byànde mpel, wɛɛ indiir byanswà byàkal byà un'sen.

³³ Abun, unsà ngwal mbɔɔn, Antööm bâteɛ imbäl a ngwiiyà a Mwol Yesu, kab a ngway a kolàkol làkal udu a ba.

³⁴ Kyakin, akà mbuur umwey uboo a ba kàkɔɔn anki undiir. Ntɔn baar bàkal anà an'yan itàkal ndwà, bàkyey ayalà, bweel bàyalà ba indiir abin bàkyey atwaalà,

³⁵ anà bàpɛɛ akà Antööm, ungo waa bàkàbà mbuur mbuur u ngyal ande.

³⁶ Apan, Yɔsefi, Antööm bun'pe ikɔb a Barnabas, iswanà naa « Mbuur afàpà un'kanà. » Nde kàkal un'levi, un'nsi Sipriyot,

³⁷ nde kayalà ywan ande, waa kàpɛ ngim ayin akà Antööm.

5

Ananyas anà Safirà

¹ Wɛɛ yàmèná naa mbuur mwɛy ikɔb ande Ananyas, ikɔb a un'kyay ande Safirà, ba bàyalà ywan lāmwey.

² Ungö pa, un'tuüb mwɛy a un'kyay ande, nde káyee yar a ngim lāmwey, lumwey waa kāsyeɛn, kàkàtɔl kà in'kɔl a Antööm.

³ Apan Petola kàten a nde naa: « Ananyas, ntɔn nkye Satanà uyööl nde mpem angye ntɔn ngye akür Dweelà Inkyeɛl, waa ayee yar a ngim yan'fà u ngyäälà a ywan?

⁴ Kusà ngye muyalà la, la kà lākāl lāngye anki? Ungö ngye muyalà la, ngim ayin kà yākāl kan'kɔɔ angye anki? Ntɔn nkye awel ngye an'kyān mukyer ndaa ayin? Ngye kà baar an'kur anki, wɛɛ ngye an'kur Nzam. »

⁵ Pa kāmɛm Ananyas ndaa ayi laa kàbū nde, waa kākū. Baar banswà bàwem ndaa ayi, bɔɔmà lākyer akaar.

⁶ Apan atō laa bāmbarà ba, bun'lāl ba ipfey, bun'syen ba u nsà, waa bun'dyee.

⁷ Yàmèná naa ungo a isii a an'taan an'tär, un'kyay ande waa kàyàbilà, nde kàyob anki ndaa yālyaan.

⁸ Petolà kun'fuul naa: « Nkyāän, ngim lāyalà bɛ ywan abɛ, ayi? » Nde kàfuur naa: « Ɛɛ, ayi. »

⁹ Apan Petolà waa kàten a nde naa: « Bɛ lätuüb aben an'kyān musi Dweelà a Mwol? Leer ntāām a baar bàkādyye un'dim angye u munāmbwo, ba sye bàkyer asyen u nsà. »

¹⁰ Nde kàbū sye kusà a in'kɔl ande, waa kākū.

Atō' báyàbilà ba, bun'men ba wàṅàkwà, waa bun'syen, bàkun'dyee tsùtsu' apà un'dim ande.

¹¹ Apan, baar a ndwà a Nzam banswà bàmen bɔɔmà mbɔɔn anà baar bàwem ndaa ayi.

Impà a ifà ifà

¹² Apan, u mbwo a an'kɔɔ a Antööm, idiim anà impà mbɔɔn byàkyer amènà uboo a un'sen a baar. Ba banswà sye bàkalà un'tuüb mwey uboo a un'lwaan a an'ta a Salɔmun.

¹³ Wɛɛ akà mbuur asin wà nsà kàkwe anki mutuüb ana ba, wɛɛ un'sen kakyer akana mbɔɔn.

¹⁴ Lalan un'sen abaal anà akaar mbɔɔn bàsyè lèkwilà amu Mwol, bàtùüba anà ba.

¹⁵ Ba sye bàtweyà baar an'kyal u mbwo, basyee udu a bitab, taan lumwey udu a bipɔy, ntɔn utaan uyàlyaan Petlà, munii ande ufwee itàkal umwey uboo a ba.

¹⁶ Un'sen a baar mbɔɔn bàfwee an'bul a tsùtsu' a Yelusàlem, bàtwàälà baar an'kyal anà baar bàkal anà dweelà a làbe, ba banswà bàkyer akɔɔrà.

Antööm bàmamɛɛy nkwaan

¹⁷ Apan, undweer a angan anà baar banswà bàkal anà nde, baar a un'tuüb a Asadusi, báyȫm mpem ntɔn Antööm,

¹⁸ waa bakȫr, basi u bɔlokà a baar banswà.

¹⁹ Wɛɛ uboboo a mpib, un'kyeey a Mwol kàduub ibeenà a bɔlokà, waa katwey anà mukàten a ba naa:

²⁰ « Lăkyen, lambär uboo a ndwà a Nzam, waa lăkyään akà un'sen ndaa a mɔɔ ayi yanswà. »

²¹ Ba bàkyer un'wem: ba bàkyen ututu tutu u ndwà a Nzam, waa bàsemà mulɔŋ.

Undweer a angan anà baar bàkāl anà nde bàbel baar a làbay a nsan a kolàkol anà un'syaāl a andweer a baan a Isàel, waa bàtɔm baar muwal Antɔöm u bɔlokà.

²² Wée utaŋ ban'ya ba u bɔlokà, ba bamen anki. Ban'furà ba, ba bakyään

²³ anà bàten naa: « Bi bɔlokà ikàman lànàdubà a kwab kwab, aseey bàkāl kà ikal aba kusà a munàmbwo. Wée umpal kan'duub bi, bi mbuur imen anki uboo. »

²⁴ Mpal bàwem ba ndaa ayin, mfum a aleer a ndwà a Nzam anà amfum a angan bàkāl kà ubem anà muyweer naa ndaa nà yàyeel antɔöm.

²⁵ Wée mbuur mwey kayi mukasam naa: « Làler baar làbiil be u bɔlokà, ba abanà uboo a ndwà a Nzam mukalɔŋà un'sen ndaa aba. »

²⁶ Apan, mfum a aseey anà asyaāl bàkàwal antɔöm a duu ntɔn ba bàmenà bɔɔmà naa manà baar balom in'kul.

²⁷ Ungò batwääl ba, ba batɔl u làbay a nsan a kolàkol. Mfum a angan kafuul naa:

²⁸ « Nkye bi kàlatsün anki mulɔŋ kà ikɔb aki? Wée be, be lan'yoöl Yelusàlem anà an'ɔɔŋ abe, be làkwen muwɔm an'kil a mbuur awà udu a bi! »

²⁹ Petɔla ana Antɔöm bumwey bafuur naa: « Yubwan mulab Nzam wée kà baar anki.

³⁰ Nzam a andweer abi kàwiiy Yesu akwà làdwa be mpal lun'beerà be u kulunsi.

³¹ Mbuur akwà kàseen Nzam u kɔɔ ande là ibaal

asànaa nkum anà Un'tswää a mōō ntōn mupà mbwo akà baar a Isàlèl muscōmà anà muwal ndwaäl a nkul a man'be aba.

³² Wée bi, bi ibà ambal a ndaa ayi, bi anà Dweelà In'kyeel kàpè Nzam akà baar bàfun'lab.
»

³³ Mpal bàwem ba ndaa ayin, un'fur a nkyel kàkyer awal, waa bàkwen mukadwa.

³⁴ Wée kàkal anà Umfarisi umwèy uboo a ba, ikòb ande Ngàmalyel, un'loō a un'kōōn kàfakwenà un'sen wanswà, kàkyer ambarà, waa kàsweñ naa batwey ikikye antōōm,

³⁵ waa kàten a ba naa: « Abaal a Isàlèl, làkal kà igyēēñ ntōn bē ñakwo unsà undiir làkwen bē mukyer akà baar bà.

³⁶ Lalan, itaan a mbōōn tēy, mbuur mwèy ikòb ande Tēwudas kàkyer ayàmenà, waa kàkyey uyōl naa nde wà un'byääl. Isii a abaal nkam nà bàkyer un'lab. Wée nde bàkyer un'dwa, baar banswà bàkyer apay. Akà undiir kàfàkal anki.

³⁷ Ungō a nde, utaan musōn ikòb, mbuur mwèy un'nsi Ngalile kàkyer ayàmenà, ikòb ande Yudas. Nde kàsyen un'sen a baar u mpey. Nde sye bàkyer un'dwa, baar bàkal anà nde banswà bàkyer apay.

³⁸ Wée apanà, mē in'ten a bē naa twon lalāb, lawèy ba bàkyen. Isàkal naa an'kyān anà isal aba byan'fà akà baar, bya ikyer ayàdiimà.

³⁹ Wée, isàkal naa bya byan'fà akà Nzam, bē làkwe anki mudwa bya, naa tēy, bē làyānwan sye a Nzam! » Ba bàsyääl an'kyān ande.

⁴⁰ Abun, ba babel Antööm, bakäim an'füm, batsuñ mutà ikòb a Yesu din, waa bawey.

⁴¹ Apan sye, ba bàlwomà u labay a nsan a kolàkol unsà un'sak wanswà muman naa bamatwey an'yòl muman ntaan ntòn ikòb a Yesu.

⁴² Abun, ilà byanswà uboo a ndwà a Nzam anà uboo a ndwà a baar, ba bàwey anki mulon anà mupay Làsan Anàbwan là Klistò Yesu.

6

Nsööl a baar nsambwaar

¹ Kà ilà abin, ntal a alonki yàkyer alaar, yàmenà naa bà Elenit bàkal anki un'sak anà bà Ebelyò ntòn akweel adim aba bayòbà anki taan lanswà unsà nkaàb a indjir a ilà a ilà.

² Lalan Bakwem Anjiweel bàtuüb ba un'kàbo a alonki, waa bàten a ba naa: « Kà yubwan anki naa bi iwey ndaa a Nzam ntòn mukab isaa adyà.

³ Abun, làsööl uboo a be baar nsambwaar abye anà imbàl anàbwan bànyòl a Dweelà anà an'yeerà, waa bi iyapà isal aki.

⁴ Ntòn bi, bi iyàlab mupà taan abi u ngyamàkà anà mulon Ndaa. »

⁵ Nkoñ yanswà yàkyey an'kyàn amà: Ba bàsööl Ityen, mbuur anàyòl a làkwikilà anà Dweelà In'kyeel, anà Filipino, Pòlòkòr, Nikanòr, Timònà, Palàmenas anà Nikòlà un'nsi Antyòsha kàbulà un'yudà unsà inzaam.

⁶ Ba baswen akà Antööm, Antööm bàyamà ntòn ba, waa basi an'kòw.

⁷ Apan, ndaa a Nzam yàpää anàsöönà. Ntal a alonki yàbulà ya mböön a mböön u Yelusàlem, un'sen a angan mböön kalab làkwikilà.

Isal anà nköör a Ityen

⁸ Abun, Ityen kàkäl anàyöl a kab a ngway anà ngwal, nde kàkyerà impà anà idiim a kolàkol uboo a un'sen.

⁹ Wëe baar amwey uboo a baar a ndwà a nkön a Ayudà bāfabeelà naa aso anàtsunà, anà baar a Siren anà Aleksandri anà Silisi anà Azi, ba bàsemà musyeel mbaan anà Ityen.

¹⁰ Wëe ba bàkwe anki muton an'yeerà anà Dweelà kàsyäälà nde muten.

¹¹ Ba bàpëe baar nsem nton ba bāten naa: « Bi kan'wem, nde wāmubey Mōse anà Nzam. »

¹² Apan, ba bàsiinà un'sen anà andweer anà alon a in'koon, waa bàyi, bàkōr Ityen kà imbūrà, waa bun'syen u làbay a nsan a kolàkol.

¹³ Akun, ba bun'twääl ambal a loor bāten naa: « Mbuur wà usāwey anki muten ndaa a mbe akà ikal abi kyà in'kyeel anà akà Un'koon.

¹⁴ Bi kāwem u mun ande naa Yesu, un'nazōrya wà, ayābwaab Ikal ki anà ayāsoom nkāäl abi kāsīweey Mōse. »

¹⁵ Apan baar banswà bàkäl mutsul nsan u làbay a nsan a kolàkol, ileer aba byākäl akà Ityen, ba bāmen ntabwey ande asānaa ntabwey a un'kyeey.

7

Ntɛɛn a Ityen

¹ Mfum a angan kun'fuul naa: « Nkye ndaa ya bàkatɛɛnà yi a ngye yà ndandaa? »

² Wɛɛ Ityen kàfuur naa: « Atɔŋ anà bàtaa, lan'wem. Nzam a làkoo kàyàmenà akà taaràbi Abàlam umpal kàkal nde u Mɛsɔpɔtami, kusa nde mukàkal u Aran.

³ Waa nde kun'sam naa: "Lwomà u bul angye anà ywar angye, kyen bul alà in'yaswan mɛ."

⁴ Abun, Abàlam kàlwomà u bul aba Syaldeyen mukàkal u Aran. Akun, ungo a nkweel a taarànde, Nzam kàyun'tol u nsi làbà bɛ yi nàbà.

⁵ Abun, nde kun'pɛ anki akà ywan mwɛy, itàkal itiir a mɛɛn, wɛɛ nde kun'pɛ iläa mukun'pà mɛɛn ande anà baan ande ungo a nkweel ande. Wɛɛ Abàlam kàkal anki anà mwan.

⁶ Kyakin Nzam kun'kyään naa: "Ikyee ande bàsàkal u nsi a baar asin, ba bàsàbulà aso anà bàsatà an'kaal mɛbul nkam nà.

⁷ Wɛɛ mɛ in'satsul nsan a nsi ayisàbuul ba aso. Ungo a indiir abi, ba bàkyer asàtoo anà bàsan'syanà kà ikaal aki."

⁸ Ungo apan Nzam kàdi nkwa anà nde, idiim a wa kyàkal nkyɛɛy. Kyakin Abàlam kàkyɛy nde mwan ande Izak kà ilä kyà naan ungo a mböör ande. Izak sye kàkyer abun akà Yakɔb, Yakɔb waa kàkyer akà ankum bà kwem anjyweel.

⁹ Ankum bàyöim mpem ntön Yösefi, ba bàkyer un'yalà ntön bun'syen Ngipiti. Wée Nzam kàkàl anà nde.

¹⁰ Abun, nde kun'lwom uboo a ngyeb, waa kun'pɛ kab anà an'yeerà kusà a Falawɔ, mfum a Ngipiti, nde kun'si mfum ikikye u Ngipiti anà udu a ndwà ande yanswà.

¹¹ Wée umpal ayin, ngyal mbɔɔn yàbilà u Ngipiti wanswà anà u Kanana. Ngyeb yàkal mbɔɔn, bàtaaràbi bàmenà anki isaa adyà.

¹² Mpal kàyob Yakɔb naa isaa byàkal u Ngipiti, nde kàtöim bàtaaràbi u mbalà atàtwɛb.

¹³ U mbalà yáyweel, nde kàkyer naa atɔŋ ande bun'yob, apan Falawɔ waa kàyob ntsu'kàfù Yösefi.

¹⁴ Ungö apan Yösefi kàtöim mukàbel taarànde Yakɔb anà ywar ande lanswà, ba bàkal baar an'kwem nsambwaar anjityeen.

¹⁵ Apan, Yakɔb kàtyà Ngipiti, waa kàkàkwà kwo anà bàtaaràbi,

¹⁶ waa basyen u Sishem, batööl uboo a an'lom kàsöim Abàlam a ngim akà baan a Amɔr, taar a Sishem.

¹⁷ Ungö apan, taan kàsi Nzam ntön ilää kàpɛ nde akà Abàlam kyàkal tsutsu' mukwo, un'sɛŋ kàkyer ayɛl, baar bàbulà mbɔɔn u Ngipiti

¹⁸ tii umpal kàwɛl mfum asin imfum u Ngipiti. Nde Yösefi kàsun'yob anki.

¹⁹ Mfum awà kàkür un'sɛŋ abi anà kàpɛ bànkaa abi mpay muswan ba a ngwal mupiy baan a kɔɔ aba ntön ba bàkü.

²⁰ Umpal ayin bàbör ba Mɔsɛ awà kàkàl ntwen

mböön u mii a Nzam. Nde bun'böön ngon täär u ndwà a taarànde.

²¹ Mpal bàkun'tööl ba, mwan a Falawo wun'kaar laa kun'wël nde, waa kun'ywaan nka.

²² Mose bun'lonj unsà an'yeerà a baar a Ngipiti manswà. Nde kàkal un'te baal unsà nteen anà unsa nsyaäl ande.

²³ Mpal kàkolà nde mbul an'kwem an'nà, ankyän màyi u mpem ande mukàler atonj ande baan a Isàèl.

²⁴ Akun nde kàmen mbuur mwey wàmukyerà mwan a Isàèl mwey ube, nde kàwèl mbuur bàkyeer ube wà, waa kàdwa' Un'ngipiti wa.

²⁵ Abun nde kàsii muswanj atonj ande naa u mbwo ande Nzam kàlatswà möö, wée ba bàsàyob anki.

²⁶ Wée ilà kyäläab paa, nde an'kàmenà akà ba mpal bàkal ba munwan ba a ba, nde waa katsuunj, waa kàten a ba naa: "Abaal, be làbà atonj, nton nkye làkyerà be ube be a be?"

²⁷ Wée mbuur akwà kàkyerà un'tonj ande ube kàton Mose, waa kàten a nde naa: "Nà kasi mfum anà nteen udu a bi?"

²⁸ Nkye ngye akwen mukan'dwa asànaa kàdwa' ngye un'ngipiti ywenà?"

²⁹ Nton ndaa ayi, Mose laa kàtiin nde, waa kàkàbwaay u nsi a Madyani, mper kàbör nde baan abaal bööl.

³⁰ Ungo'a mbul an'kwem an'nà, un'kyeey mwey kàkàmenà akà nde u nsye a ipol yà monj a Sinayi uboo a làlem a mbaa a ibwiy.

³¹ Mpal kàmen Mōse abun, nde kàbem mbōon ntōn iman mii akin. Wēe mpal kàsin nde tsutsu' muler naa nkye ikalyaanà, nde kàwem ndaa a Mwol yàmuten naa:

³² "Mē in'wà Nzam a bàtaaranà, Nzam a Abàlam, a Izak anà wà Yakōb." Mōse kàkyer atēer a bōomà, kàfàkwo anki muler.

³³ Apan, Mwol waa kun'sam naa: "Lwoom idyaar abyà kà in'kōl angye, ntōn ikal awà ngye kin mà mēen in'kyeēl.

³⁴ Mē kàkyàman mpay a un'seŋ amē u Ngipiti anà in'tār aba. Lalan mē an'yàtyà ntōn mukat-suŋ. Kyen apanà, mē inkwen mukatōm u Ngipiti."

³⁵ Mōse awà, ba bàkyer un'tōn, waa bàten a nde naa: "Nà kasi mfum anà nteēn?" Nzam kàkyer un'tōm asanaa mfum anà nteēn, u mbwo a un'kyeey akwà kàyamenà akà nde uboo a ibwiy.

³⁶ Nde mbuur awà kàtwey baan a Isàlèl, mukyer impà anà idiim u Ngipiti, u ngyal a tsōō anà u nsye a ipōl mbul an'kwem an'nà.

³⁷ Mōse nsil awà kàten a baan a Isàlèl naa: "Nzam ayatwey njangōm mwey asanaa mē uboo a atōŋ abe."

³⁸ Mbuur nsil awà, utaaŋ a nkōŋ u nsye a ipōl, nde kàkal nkalsà a bànkāa abi anà un'kyeey akwà kàteēnà a nde udu a mōŋ a Sinayi, nde mbuur kàwela ndaa a mōō ntōn mupà akà bi.

³⁹ Wēe bànkāa abi bàkwēn anki mukun'wem, ba bàkyer un'tōn, an'kyān aba mǎfurà Ngipiti.

40 Abun, ba bàtèn a Alòn naa: "Ikyyeer bànzam bàyàkal kusà abi, ntòn bi iyòb anki naa Mòse akwà kà itwey u Ngipiti nkye kan'bula."

41 Apan, ba bàkyer un'tò a ngwómà, waa bàpɛɛ ibwòn akà wa, bàyakyerà un'kyòm a indiir bàkyerà ba a an'kɔɔ aba.

42 Wɛɛ Nzam kape ngo, waa kawey musyàhà indiir a du, asànaa bàsòn uboo a un'kaan a anangwóm naa: "In'sen a Isàlèl, nkye kà akà mɛ anki
bɛ lapɛɛ ntsuŕ anà ibwòn asin
mbul an'kwem an'nà u nsye a ipɔl?

43 Wɛɛ bɛ ləbwäär nten a Mɔlɔk
ana mbwaar a nzam abɛ Rɛfan,
abi itek làkyer bɛ ntòn bɛ làsyeeel bya làkoo.
Kyakin, mɛ in'sàkalasà asɔ lyaan Babilòn."

44 U nsye a ipɔl bànkaa abi bàkal anà nten a imbal. Mbuur kàyàāmà a Mòse kun'swen naa nde ukyer wa asànaa idiim kàmen nde.

45 Umpal bàwɛl bàtaa abi ya, ba anà Yɔswa bàbiil ya u meen a in'sen kàbòŋ Nzam kusà aba. Ya yàkal kwo tii upanà a David.

46 David kàwɛl kab angway akà Nzam, waa kàlòm akà nde ikał mutɔŋ ndwà in'kyeel ntòn ywar a Yakɔb.

47 Wɛɛ mbuur kun'tòòŋ ndwà Salɔmun.

48 Wɛɛ Nzam a dudu afabɔɔn anki u ndwà bàtòŋ baar kà an'kɔɔ aba, asànaa kàtèn nde u mun a nangwóm naa:

49 "Du là kir a imfum amɛ,
meen mà ikał in'fàsà mɛ in'kɔl amɛ.

Ndwaà nà be lan'kwo mutoöñ me?

Itakal naa ikaal nà me an'kwo muyöör?

⁵⁰ Nkye kà an'koo amε anki makyer indiir abi byanswà?"

⁵¹ Be, baar a ibway anàbwà un'sey, mpa bàkyey mpem anà an'tsu, be lafàmbäär Dweelà In'kyeel taan lanswà! Be, be làbà asànaa bànkāa abε.

⁵² Uboo a anangoom banswà, nà bànkāa abε mpa bàmeey nkwaan? Ba bàdwa' baar abà bàkyāānà kusà a ngyeel a mbuur a balàbal mwey mpel. Wεε nàbawà be, be làmun'yalà anà làmun'dwa.

⁵³ Be baar làwel un'koon u mbwo a akyeey, wεε be, be wa làfàlab anki! »

Nkweel a Ityen

⁵⁴ Mpal bàwem ba indiir abi, un'fur a nkyel kàwel mpem aba, waa bàkwoorà an'din.

⁵⁵ Wεε nde, nde kàkal anàyol a Dweelà In'kyeel, waa kàsyebà du, kàmen làkoo a Nzam anà Yesu kàkyābwaay u koo a Nzam là ibaal.

⁵⁶ Waa kàten naa: « Làler, me in'wāmumanà an'du mājāduub, Mwan a mbuur wājābwaay u koo a Nzam là ibaal. »

⁵⁷ Apan, ba basi in'kwen, waa bàdubà an'tsu. Ba banswà waa bun'būrà,

⁵⁸ bun'syen u nsà a bul, waa bun'kāmà in'kul. Ambal ipfey aba bàtöölà kà in'kol a mwan baal mwey ikob ande Sol.

⁵⁹ Mpal bàkal ba mukun'lomà in'kul, Ityen kàyamà naa: « Mwol Yesu, wal dweelà amε! »

⁶⁰ Apan, nde kàbū an'kōim, waa kàlaal: « Mwol, twon an'talà buur a ube bà udu a ba! » Ungo muten abà, nde waa kàkū.

8

¹ Wεε Sɔl kàkyer akyey nkweel a Ityen.

Pɔl kan'mεεy Ikōōŋ nkwaan.

Ila' nsil akin nkwaan a ngwal yàsèmà ntɔn Ikōōŋ a Yelusàlēm. Baar bàkyey ndaa a Nzam banswà bàtε upay u Yuday anà u Samàlya. Antōōm mpel basàsal.

² Apan, baar a mpem anàbwan bàdyee Ityen, waa bun'lel mbɔɔn.

³ Wεε Sɔl kàkyer ngwal mudwa Ikōōŋ, nde kàyibilà u ndwà mukɔr abaal anà akaar anà mukabiil u bɔlokà.

Filipo u Samalya

⁴ Baar abà bàpää' bàyilyaanà ntsū' anà ntsū' mupay Lāsən Anàbwan là Ndaa.

⁵ Lalan Filipo kàkyen nde bul mwεy là Samalya mukyään ba lāsən a Klistɔ.

⁶ Apan, unsà un'tūüb, in'sεŋ a baar myākāl maànjàbääb u ndaa kàtεenà Filipo ntɔn ba bàweemà anà bàmenà impà kàkyerà nde.

⁷ Abun, an'dweelà an'be màkyer atɔɔ akà baar bàkāl anà ma u ndaa a ngwal. Baar anàkwekà anà ikar bàkyer akɔɔrà.

⁸ Lalan, un'sak kàkāl wàmɔɔn u bul alan.

⁹ Wεε u bul alan káfweel anà mbuur mwεy ikɔɔb ande Simɔn. Nde kàfakyerà inwεŋ anà kàbemà

ngwal un'seɲ a Samàlya. Nde kakyeyà uyɔl naa nde mpel awà mbuur a kolàkol.

¹⁰ Apan, baar banswà, semà baan akye tii akà andweer, bun'wemà unsà igyeeɲ kyanswà mutɛɛnà naa: « Mbuur awà wà ngwal a Nzam ayà bàfàbel naa: "Ngwal a kolàkol." »

¹¹ Ba bun'weemà kà igyeeɲ, ntɔn ba bàbemà inweɲ ande taan mbɔɔn.

¹² Wɛɛ umpal bàkyey ba Làsaɲ Anàbwan la imfum a Nzam anà ikɔb a Yesu Klistɔ kàlɔɔɲà Filipino, abaal anà akaar bàwɛl ndüümà.

¹³ Simɔn ɲakwo sye kàsi làkwikilà, waa kàwɛl ndüümà, wɛɛ nde Filipino kun'wey anki, ntɔn nde kàkyer abemà muman idiim anà ndaa a ngwal yàlyaanà.

¹⁴ Mpal ban'wem Antööm bàkal u Yelusàlem naa baar a Samàlya ban'kyey Ndaa a Nzam, ba batööm Petɔlà anà Ywan.

¹⁵ Mpal bayakolà ba u Samàlya, ba bàyamà ntɔn ba naa ba bàwɛl Dweelà In'kyɛl.

¹⁶ Ntɔn Dweelà In'kyɛl kàkal anàtàyàtyà anki akà udu a umwey uboo a ba: ba badüümà mpel kà ikɔb a Mwol Yesu.

¹⁷ Abun, Petɔlà anà Ywan bàsi an'kɔɔ, ba waa bàwɛl Dweelà In'kyɛl.

¹⁸ Abà kàmen Simɔn naa baar bàwɛl Dweelà mpal basi Antööm an'kɔɔ, nde kape Petɔlà ana Ywan in'naan,

¹⁹ waa kàten naa: « Lan'pɛ mɛ sye ikɔb, ntɔn taan in'yasaa mɛ baar an'kɔɔ ba sye bàwɛl Dweelà In'kyɛl. »

²⁰ Wɛɛ Petolà kun'fuur naa: « Wɛy ngim angye iku' anà ngye ɲakwo ntɔn ngye akasii naa kab a Nzam bāfāsom a in'naan!

²¹ Uboo a ndaa ayi, ngye akà kitiir, akà yar latey, ntɔn mpem angye kà yàbalabal anki kusà a Nzam.

²² Buul mpem angye, yamà Mwol ntɔn u taan lumwɛy, nde akyer awem ngyeb unsà an'kyān awà ngye amà.

²³ Mɛ an'man naa ndandaa ngye awɛ anà ube bāɲāsōōn anà ngye awà un'so a ube. »

²⁴ Waa Simɔn kàtɛn naa: « Bɛ ɲakwo làyamà Mwol ntɔn mɛ, ntɔn undiir mwɛy ukōōn ayà unsà ya yanswà lan'tɛn bɛ yi. »

²⁵ Ungō mutà imbal anà mulɔɲ ndaa a Mwol, ba bāfurà Yelusàlɛm. U mbwo ba bàyipayà Làsan Anàbwan uboo an'bul mbōōn mǎ Samàlya.

Filipo anà mbuur a isal a Etyɔpi

²⁶ Yàmenà naa un'kyeey a Mwol mwɛy kàyāām anà Filipino, waa kàtɛn naa: « Mbarà, kyen ntsu' a ngyɛl, u mbwo ifàtyà semà Yelusàlɛm tii u Gaza. Mbwo ayi ya ipɔl. »

²⁷ Apan Filipino waa kāmbarà, kàkyen agyāgyā. Kyekà yɔl mwɛy wà Etyɔpi, mbuur a isal a kolàkol, isal ande musyāl un'naan a Kandase, mfum un'kaar a Etyɔpi, nde kàfū Yelusàlɛm ntɔn mukākōmǎ Nzam.

²⁸ Mpal kafurà nde, nde kākāl anàbwaay udu a shar wāmutan un'kaan a ɲangōm Yesay.

²⁹ Dweelà waa kàtèn a Filipino naa: « Sin, kab-weey a shar lanà. »

³⁰ Apan, Filipino kàkyà ntiin, waa kàwem mbuur a Etyopi wàmutan u ndaa a ngwal un'kaan a nangoom Yesay. Filipino waa kun'fuul naa: « Nkye ngye akiyobà ndaa akatanà ngye yi? »

³¹ Nde kàfuur naa: « Mè an'kwo muyob aben, isàkal naa mbuur kan'buul anki? » Nde kàlõõm Filipino mular ana mubwaay ukol a nde.

³² Itiir a ndaa kàtanjà nde kyaki:
« Nde kàkal asànaa un'kok bafàsyen kà idwàäl, asànaa mwan a un'kok mpa afàsà ndaa kusà a mbuur awà kun'koolà in'kà.
Lalan nde mun ufaduub anki.

³³ Uboo a lãbõõn ande, nde kàwel anki ibõõj.
Nà kan'kwo muten ntõn ikyee ande?

Ntõn mõõ ande bàkyer alwom u mæen. »

³⁴ Wæe yol a Etyopi kàfuul Filipino naa: « Mè amabõõn, nkyään, ntõn nà nangoom ukateenà nde abà? Ntõn nde njakwo læ ntõn mbuur asin? »

³⁵ Filipino kàduub mun, waa kàsèmà kà itiir a ndaa anàson aki, mukun'kyään Làsarj Anàbwan là Yesu.

³⁶ Ba bàkal mulab mbwo aba, waa bàkolà kà ikal mwey kyakal anà an'dà. Yol awà kàtèn naa: « Le an'dà, undiir nà kan'kõõn mukan'duimà? »

³⁷ Apan, Filipino waa kàtèn a nde naa: « Isàkal naa ngye an'kyey u mpem angye yanswà, ngye an'kwo awel nduümà. » Mbuur awà waa kàfuur naa: « Mè an'kyey naa Yesu Klistõ wà Mwan a Nzam. »

³⁸ Apan nde kàsweŋ mubaïm shar ande. Ba bàbɔɔl, Filipino anà yɔl, bàtɔlè kan'dà, waa Filipino kun'duimà.

³⁹ Umpal bàtoo ba kà an'dà, Dweelà a Mwol kàsyen Filipino, yɔl kàfun'man anki. Wée nde kàláb mbwo ande unsà un'sak.

⁴⁰ Apan, Filipino kàkamenà u Azɔt, nde kàyipayà Làsaŋ Anàbwan kà an'bul manswà kàlyaanà nde tii u Sezare.

9

Mbuul a mpem a Sol

¹ Yàmenà naa utaan alan, Sol kàkwen anki uwey mupà alonki a Mwol mpay a ukwà. Nde kàkàman undweer a angan,

² ntɔn mulɔm in'kaan mubilà u ndwà a nkòŋ a Ayudà u Damas, isàkal naa nde kan'man baar, itàkal abaal itàkal akaar abà bàlábà Mbwo, nde waa kakɔr anà katwàäl u Yelusàlem.

³ Wée mpal kàkal nde u mbwo tsùtsu' a Damas, kà imburà, un'nyän a pèelà kàfú' du, waa kun'dinà.

⁴ Nde kàbu' u mæen, waa kàwem ndaa yàmuteenà a nde naa: « Sol, Sol, ntɔn nkye an'mæyà ngye nkwaan? »

⁵ Nde kàfuul naa: « Ngye awà nà, Mwol? » Ndaa waa iten naa: « Èè, mæ in'wà Yesu akwà ngye, afàmæy ngye nkwaan. »

⁶ Wée mbarà, bilà uboo a bul, bàkyer akakyaän undiir ayàkyer ngye kwo. »

⁷ Abaal kàyilyaanà nde abà, bàkyer atsum mun, ba bàweemà ndaa, wée ba mbuur bàmen anki.

⁸ Sól kásubà u meen, itákal naa mii ande myákál myàñàduub, nde undiir kàmèná anki. Ba bun'te mpi u kóo ntón mukun'syen Damas.

⁹ Nde kákál ilá itár ukóon aman, ukóon adyà anà ukóon anwà.

¹⁰ Kyeka kákál anà un'lónki mwey u Damas ikób ande Ananyas. Mwol kákàmèná akà nde unsà imanmii, waa kàten a nde naa: « Ananyas! » Nde kàfuur naa: « Mè awà, Mwol. »

¹¹ Mwol kàten a nde naa: « Kyen uboo a balàbal bàfàbel balàbal a láä, u ndwà a Yudasi, fuul mbuur mwey wà Tarsè ikób ande Sól. Nde wàmukayamà taan nsil alá,

¹² wée uboo a imanmii, nde kan'man mbuur mwey ikób ande Ananyas wàmubilà anà kàmusà an'kóo ntón nde ufàman. »

¹³ Ananyas waa ufuur naa: « Mwol, mè an'wem akà baar mbóon ube banswà kàkyer mbuur awà akà anjin'kyeel angye u Yelusàlém.

¹⁴ Kyakin, apà nde kan'yà anà ikób bun'pè amfum a angan mukór baar banswà bàkayamà ikób angye. »

¹⁵ Wée Mwol kàten a nde naa: « Kyen, ntón mbuur awà mè amun'sóol asànaa un'syáäl amè musyen ikób amè kusà a baar mpa abà Ayudà, kusà a amfum anà kusà a baan a Isàlél.

¹⁶ Mè ñakwo in'yun'swan indiir byanswà usàman nde mpay ntón mè. »

¹⁷ Ananyas waa kàkyen. Nde kàbilà u ndwà,

kun'si an'kɔɔ, waa kàten a nde naa: « Sɔl, un'tɔŋ amɛ, Mwɔl kàman'tɔm, Yesu akwà kàyàmenà akà ngye u mbwo kàfũ ngye, ntɔn ngye afàman anà akal anàyɔl a Dweelà In'kyɛl. »

¹⁸ Utaan nsil alan, indiir imwey asànaa ibal byàbwee fà mii a Sɔl, laa kàfàman nde. Nde waa kambarà, waa bun'duimà.

¹⁹ Ungo apan nde kàkyer adyà, waa kàwel ngwal.

An'lonɔ a Sɔl u Damas

Sɔl kàkal ndam a ilà anà alɔŋki bàkal u Damas.

²⁰ Itaan a mbɔɔn anki, nde kàsemà mukyään uboo a ndwà a nkɔŋ a Ayudà naa Yesu wà Mwan a Nzam.

²¹ Apan, baar banswà bàweemà nde bàkal unsà ubem, waa bàteenà naa: « Nkye wunà kà mbuur akwà anki kàmɛɛyà baar bàfàbel ikɔb aki kwaan u Yelusàlem? Nkye apà nde kàyi anki ntɔn mukɔr anà musyen ba akamfum a angan? »

²² Wɛɛ Sɔl kàkal ngwal mbɔɔn muswan akà Ayudà bàkal u Damas naa Yesu wà Klistɔ.

²³ Ungo a ilà mbɔɔn, Ayudà banswà bàdirà mukun'dwa.

²⁴ Wɛɛ Sɔl kàyɔb ndaa ayin. Mpib anà mwäänà, ba bàkaseyà ibeenà a bul alà, ntɔn mukun'dwa.

²⁵ Abun, alɔŋki a Sɔl bun'syen u mpib ntɔn mukun'sweey u ntsu yumwey yà ibää a bul. Ba bun'twey uboo a un'ter.

Sɔl u Yelusàlem

26 Mpal kan'kolà nde u Yelusàlem, Sòl kàsi mutuüb anà alonji. Wée ba banswà bàkal u bɔɔmà, nton ba bàkyey anki naa nde akyàbulà un'lonji ndandaa.

27 Abun, Banàbasi waa kun'wɛl, kun'syen akà Antööm, waa kasam ndaa kàmen Sòl Mwol u mbwo anà kàyaäm nde anà nde. Nde kasam sye naa Sòl kàlonj anà uyol kà ikɔb a Yesu u Damas.

28 Sema apan, Sòl kàkalà anà ba u Yelusàlem anà mulonjà anà nuyol kà ikɔb a Mwol.

29 Nde sye kayakyäänà Ayudà bàfateenà Ingeleki anà kàfasaa mbaan anà ba. Wée ba balenjà mukun'dwa.

30 Mpal ban'wem atonj ndaa ayi, ba bun'syen Sezare, akun ba bun'töm Tarse.

31 U Yuday lanswà, semà Ngalile anà Samàlya, Ikoön kyanswà kyàkal unsà duu, kyàwelà ngwal, kyàwemà Mwol bɔɔmà, anà kyàyelà u ngwal a Dweelà In'kyeel.

Nkɔɔr a Ɛne

32 Yamenà naa Petlà kàfilyanjà ntsu' yanswà, waa kàtyà sye akà baar in'kyeel bàkal u Lidà.

33 Nde kàmen mbuur mwey kwo ikɔb ande Ɛne, wànjàbɔɔn udu a ntànj, fà mbul naan nde kàkal anàkwèkà.

34 Petlà kàten a nde naa: « Ɛne, Yesu Klistɔ kàmakɔɔr! Mbarà, bwelà ntànj angye, ngye njakwo. » Apan sye, Ɛne waa kambarà.

35 Mpal bun'men baar a Lidà anà baar a Sarɔn banswà, ba bàbuul mpem aba amu Mwol.

Ngwiiyà a Dɔkasi

³⁶ U Yɔpɛ kàkàl anà un'lonki mwey wà un'kaar ikɔb ande Tabità, ikaswanà naa Dɔkasi u ndaa aba, waa ifiswanà naa Nsey. Taanɔ lanswà nde kàfakyerà ndaa anàbwan anà kàfabayà anàlambwà.

³⁷ Umpal ayin, nde kàkyer abɛɛl, waa kàkù. Ungò mukun'ywey, ba bun'si u suk adu.

³⁸ Mpal bàwem alonki a Yɔpɛ naa Petolà wà u Lidà, bul a tsutsu anà ba, ba bàtòm abaal abɔɔl nton mukun'bel anà muten naa: « Bi kàmabɔɔn, yà akà bi làgyägyä. »

³⁹ Apan, Petolà waa kàmbarà, waa kàkyen anà ba. Umpal kàkolà nde, ba bun'syen u suk adu. Akweel adim bayi kusà a nde, bàmulèl anà muswan ba inkur anà ipfey a mpye kàfakyerà Dɔkasi mpal bàkàl ba banswà.

⁴⁰ Apan, Petolà kàtwey baar banswà, nde kàbù an'kòm, kàyamà, waa kàbulà ntsu yàkàl ndom anà muten naa: « Tabità, mbarà! » Nde kàduub mii, mpal kàmen nde Petolà, waa kàbwaay.

⁴¹ Abun, Petolà kàsilà kɔɔ ande, waa kun'mbaar. Nde kàbel baar in'kyɛɛl anà akweel adim, waa kun'mɛɛy, wà mɔɔ.

⁴² Baar a Yɔpɛ banswà bàwem ba ndaa ayi, bàmbɔɔn bàsi làkwikilà akà Mwol.

⁴³ Petolà kàkàl ilà'mbɔɔn u Yɔpɛ akà un'kwaam a ibaan, ikɔb ande Simɔn.

Imanmii a Kòlònelɔ u Sezare

¹ U Sezare kàkàl anà mbuur mwɛy ikɔb ande Kòlònelɔ. Nde kàkàl kapten a ikòŋ a anjità a Lomà bàfàbel naa « ikòŋ a Itali. »

² Nde kàkàl anà inzaam, nde anà ywar ande lanswà bàweemà Nzam bɔɔmà. Nde kàfabayà baar mbɔɔn anà kàfayamà Nzam taan lanswà.

³ Ilà mwɛy, u ntsu a taan làtār ungo a midi, nde kàmɛn ubwanàbwan unsà imanmii un'kyeey a Nzam mwɛy kan'yàbilà u ndwà ande, waa kan'ten a nde naa: « Kòlònelɔ! »

⁴ Kòlònelɔ kun'ler a làä, kun'wem bɔɔmà, waa kun'fuul naa: « Mwol, ininà abi? » Un'kyeey waa kun'fuur naa: « Ngyamàkà angye anà nkàäb angye yàkyàbeenà u mii a Nzam, nde waa kan'ɔbà ya.

⁵ Wɛɛ apanà, tɔm baar u Yɔpɛ mukàbel mbuur mwɛy ikɔb ande Simɔn, bàfun'bel Petolà.

⁶ Nde afàbɔɔn u ndwà a mbuur mwɛy ikɔb ande Simɔn, nde wà un'kwaam a ibaan a ntsu. Ndwa ande yà kà un'kɔɔl a ngyal a kolàkòl. »

⁷ Ungo a nkyeen a un'kyeey kàyun'kyään ndaa ayi, Kòlònelɔ kàbel asyàäl ande abɔɔl anà njità mwɛy kàkàl anà inzaam anà kàkàl wànàbàäb anà nde taan mbɔɔn.

⁸ Ungo mukakyaän indiir byanswà byalyaan, nde katɔm Yɔpɛ.

⁹ U taanɔyà, ba bàkàl u mbwo, tsutsu a Yɔpɛ, Petolà kàlār kà ikal bàfàyoör mper a midi nton muyamà.

10 Nde kàwem ngyal, waa kàkwen muddyà. Mpàl bàkàl ba mukun'laäma isaa, nde kàmen imanmii.

11 Nde kàmen du lan'dubà, undiir mwëy asànaa yar a ipfey a kolàkol lanjàbääm in'sinj kà an'twerà man'nà, lan'yàtyà anà lan'yàtolà u mën.

12 Uboo a la yakàl anà ntsür a ifà ifà: ntsür a in'kol in'nà, ntsür ifilaan u mën anà nèn a du.

13 Ndaa mwëy yàten a nde naa: « Petolà, mbarà, dwa anà dyà! »

14 Wë Petolà kàfuur naa: « Mwol, ikwo anki akà ikikye, ntòn mē nàtadyà anki undiir wanswà wàlabiin anà wàŋgingyäy. »

15 Wë nde an'fàwem ndaa mbalà yàyweel: « Ngye, twon an'bel ŋingyäy indiir kan'pöön Nzam. »

16 Ya yakolà mbalà tär, ungo apan, undiir awun bàfuur u du.

17 Petolà kàkàl unsà lingyoomà anà muyweerà nde ŋakwo naa imanmii kàmen nde ki ikaswanà aben. Kyekà taan nsil alan, baar kàtom Kolonelyo bàkàl u munambwo bàmufulà ndwà a Simòn.

18 Ba babel u ndaa a ngwal, waa bàfuul naa: « Nkye Simòn awà bàfàbel naa Petolà afàböön apà? »

19 Apan Petolà kàkàl mukayweerà u mpem ande ntòn imanmii akyà kàmen nde ki, Dweelà kàten a nde naa: « Le, baar atär bàmukalenà. »

20 Mbarà, tyà, kyen mbwo mwëy anà ba uköon nkyëer, ntòn ba mē, mē amatom. »

21 Undiir awun, Petolà kàtolà nde, waa kàten a baar aban naa: « Le, mē in'wà mbuur lalenà bē. »

Ntɔn nkye làyi bɛ? »

²² Ba bàten naa: « Kaptɛn Kɔlɔnɛlyɔ kàmítɔm. Nde wà mbuur mwɛy wà balàbal anà afàtiin Nzam bɔɔmà. Nde sye we anà imbal anàbwan akà un'sɛŋ a Ayudà wanswà. Un'kyeey in'kyɛɛl mwɛy kun'swɛŋ naa nde akyer ayabel u ndwà ande, ntɔn ngye awem ndaa awà nde aya mukakyaän. »

²³ Apan, Petɔlà waa kabiil anà kapɛ ikaɓ abɔɔn. Taanɗyà nde kàkyen anà ba mbwo mwɛy anà atɔŋ amwɛy bà Yɔpɛ.

²⁴ Kà ila' kyàlàäb, nde kàkɔlà Sɛzare. Kɔlɔnɛlyɔ awà kàkal mudilà ba, kàbel ywar ande anà asam ande bànkwen.

²⁵ Umpal kàkɔlà Petɔlà, Kɔlɔnɛlyɔ kàyàbwey anà nde, waa kabü kà in'kol ande ntɔn mukun'sà làkoo.

²⁶ Petɔlà waa kumbaar, kàten a nde naa: « Mbarà, ntɔn mɛ, mɛ sye in'wà kàmɛ mbuur. »

²⁷ Apan, Petɔlà kàkal muiyiyääm a Kɔlɔnɛlyɔ umpal kàbilà nde u ndwà, waa kàmɛn baar mbɔɔn bàkyàkòŋ.

²⁸ Nde kàten a ba naa: « Bɛ, bɛ làkyàyòb naa wà ikin naa un'yudà mwɛy utuüɓ itàkal usin tsutsü' apà ungyey. Wɛɛ mɛ, Nzam kan'mɛɛy naa twon an'tɛn a mbuur naa nde wà làbiin itàkal naa ŋingyây.

²⁹ Undiir awun, mɛ an'yà mɛ ukɔɔn asà impeen u làbeel angye. Wɛɛ apanà, mɛ in'kwen muyòb ntɔn atòm ngye baar muyan'bel. »

³⁰ Apan Kòlònelɔ kàtɛn a nde naa: « Nàbà ilà kyàná, mɛ kàkál u ngyamáká u ndwà amɛ, u taan lâtár ungo a midi, wɛɛ le, mbuur mwey kàkyàbwaar ipfɛy a inyän akyàmbar kusà a mɛ,

³¹ nde kan'kyään naa: "Kòlònelɔ, Nzam akyàwem ngyamáká angye, anà akyàyòbà nkàáb angye.

³² Tòm baar u Yope mukàbel Simɔn awà bàfàbeel Petlà. Nde wà u ndwà a Simɔn un'kwaam a ibaan a ntsur. Ndwa ande ya ka un'kòl a ngyal."

³³ Làgyägyä, mɛ waa atööm baar muyabel. Ngye, ngye waa akyey muyà. Apanà bi, bi banswà ibà kusà a Nzam ntɔn muwem indiir byanswa kaswen Mwol. »

Ndaa a Petlà u ndwà a Kòlònelɔ

³⁴ Abun, Petlà kàduub mun muten naa: « Mɛ in'kyàyòb ndandaa naa Nzam un'kòl anàyon afàkyer anki,

³⁵ wɛɛ unsà un'sɛn wanswà, mbuur afun'man bɔɔmà anà afàkyer ndaa a balàbal, nde akyer afun'kyey.

³⁶ Nde kàtööm ndaa ande akà un'sɛn a Isàlɛl, mukyään Làsan Anàbwan là duu u mbwo a Yesu Klistò awà Mwol a baar banswà.

³⁷ Bɛ, bɛ làkyàyòb ndaa yàsɛmà u Ngalilɛ anà yàpää u Yuday lanswà ungo a ndüümà kàlɔɔnà Ywan.

³⁸ Bɛ, bɛ làkyàyòb naa Nzam kàtsüül Dweelà In'kyɛɛl anà kàpɛ ngwal udu a Yesu un'nsi Nasàlɛr awà kàyilyaanà mukyer ubwan anà mukɔɔr baar

bàkàl uboo a iköb a Satanà, ntön Nzam kàkàl anà nde.

³⁹ Anà bi sye, bi ibà ambàl a indiir byanswà kàkyer nde u mēen a Ayudà anà u Yelusàlem. Nde sye wà mbuur bàdwa' ba anà bàbēerà ba u kulunsi,

⁴⁰ wēē Nzam kun'wiyy kila' kyàtār, waa kun'pē mbwo muyāmenà,

⁴¹ kākun'seŋ wanswà anki, wēē akà bi, bi baar abà kàsööl Nzam kusa asānaa ambal, bi baar kadi anà kanu' anà nde ungo' a ngwiyyà ande uboo a aku.

⁴² Apan Yesu kà isweŋ mukyään un'seŋ anà mutà imbal naa Nzam nde kàsööl mukal nkalsà a baar a mōō ana aku.

⁴³ Anangoom banswà bun'teel imbal, muten naa mbuur wanswà asun'wal anà asasa lāk wikilā amu nde, basun'dwāāl nkul a man'be ande u mbwo a iköb a Iköb ande. »

Baar mpa abà Ayudà ban'wal Dweelà In'kyeel

⁴⁴ Umpal kàkàl Petolà mutēenà ndaa ayi, Dweelà In'kyeel kàbu' udu a baar banswà bàweemà ndaa kàlōŋà nde.

⁴⁵ Wēē anàlāk wikilā bānākyey abà bāyi mbwo mwēy anà Petolà bàkàl unsà ubem muman naa Dweelà In'kyeel kàpāā sye udu a baar mpa abà Ayudà.

⁴⁶ Abun, ba bàweemà naa ba bāmuteenà u ndaa a ingyey anà bāmusyāŋà Nzam. Apan, Petolà kàten naa:

⁴⁷ « Taan alà, nkye we anà mbuur kan'kwo mut-sun an'dà a nduümà akà baar ban'wal Dweelà In'kyeel bà asànaa bi? »

⁴⁸ Apan, nde kàswen naa baduümà kà ikòb a Yèsu Klistò. Ba bun'lõm naa nde ubwaay ndam a ilà apà ba.

11

An'yaäm a Petolà anà Ikööh u Yelusàlem

¹ Antööm anà aton bakal u Yuday bawem naa baar mpa abà Ayudà sye ban'wal Ndaa a Nzam.

² Wε mpal kàbeenà Petolà Yelusàlem, baar bànàkyey bakal musà mbaan anà nde.

³ Ba baten a nde naa: « Ngye an'kàbilà u ndwà a baar bàkõn anàkyey anà an'kadyà ikal imwey anà ba. »

⁴ Apan, Petolà kàsemà mukakyaän ndaa yan-swà pànsi pànsi asànaa yàlyaan ya. Waa kàten a ba naa:

⁵ « Mε, mε kàkal uboo a Yope muyamà, laa kàkabà mε, waa kàmen imanmii: undiir mwey kan'fà du wàjàbàim in'sin a bwelàbwel kà an'twerà man'nà asànaa yar a ipfey.

⁶ Mpàl kàsyeebà mε boo awa ubwanàbwan, mε kàmen ntsur a in'kol in'nà, ntsur a ndwan, ntsur ifilaan u mēen anà nen a du.

⁷ Apan, mε kàwem ndaa mwey yàmukan'kyäänà naa: "Petolà, kyen, dwa, dyà."

⁸ Wεε mε kàtεn naa: "Aay, Mwol, akà undiir mwey wà ikin itàkal wànjingyây njàtåbilà anki u mun amε."

⁹ Ndaa yan'fàfà du mbalà yâyweel, yan'fuur naa: "Indiir kàpɔɔ̀à Nzam, twon an'bel bya mbiin."

¹⁰ Ndaa ayi yàkyer abà mbalà tår. Ungö, indiir byanswà byàfurà du.

¹¹ Kyekà taan nsil alan, abaal atår bàyàkòlà u ndwà kàkal bi. Ba ban'tööm abà u Sezare.

¹² Apan, Dweelà kan'kyään naa mε in'kyen mbwo mwey anà ba ukɔɔn nkyεεr. Atɔɔ̀n bà basyaam bàyan'swà. Bi banswà kàkåbilà u ndwà a mbuur awun.

¹³ Nde kà ikyään naa un'kyeey kàyàmèná aben u ndwà ande anà kun'kyään naa: "Tóm mbuur mwey u Yɔpε mukàbel Simɔn awà bàfàbel naa Petlà.

¹⁴ Nde ayakyään ndaa yanswà iyàtswà ngye möö anà ndwà angye yanswà."

¹⁵ Pa kàsèmə mε muten, Dweelà kàyàtyà udu a ba asànaa kàyàtyà nde udu a bi u nsemà.

¹⁶ Apan, mε kàyɔbà ndaa kàtεn Mwol naa: "Ywan kàfadümà kà an'dà. Wεε bε, bε bàsàladümà u Dweelà In'kyεel."

¹⁷ Abun, Nzam kapε kab nsil la asànaa kàpε nde bi umpal kàsi bi làkwikillà amu Yesu Klistò, mε, mε kàkal nà mutsun Nzam? »

¹⁸ Ungö bàwem ba ndaa ayi, ba bàkal a duu, bàsi Nzam làkoo, waa bàtεn naa: « Abà Nzam kan'pà mbwo sye akà baar mpa abà Ayudà

musɔɔmà nkaäl aba anà muwal mɔɔ. »

Ikoöh a Antyɔsha

¹⁹ Yàmenà naa aɲàlàkwikilà bàkyer atà upay mper yanswà nton nkwaan bameey mpal bàdwà Ityen. Ba bàkàkolà anà u Fenisì, u Shipelè anà Antyɔsha. Wée ba Ndaa a Nzam bàyilɔɔɲà Ayudà mpel.

²⁰ Wée bumwey bàkal baar a Shipelè anà Siren. Umpal bàtol ba Antyɔsha, ba bàkyäänà Làsan Aɲàbwan là Mwol Yesu akà Angèlèki sye.

²¹ Kɔɔ a Mwol làkal anà ba, undiir awun baar mbɔɔn bàsi ba làkwikilà anà bàbuul ba mpem akà Mwol.

²² Mpal kyàwem Ikoöh a Yelusàlem ndaa ayi, ba bàtòim Banabasi u Antyɔsha.

²³ Umpal kàtol nde anà kàmen nde kab a ngway a Nzam, nde kàmen un'sak, nde kàlɔɔm ba banswà mukal uboo a un'tuüb a Mwol u mpem aba yanswà.

²⁴ Nton nde kàkal mbuur mwey wàɲàbwan, wàɲàyɔl a Dweelà In'kyeel anà làkwikilà. Apan, un'kabɔ a baar kàyàtuüb anà Mwol.

²⁵ Ungò apan, Banabasi kàkyen Tarsis mukàlen Sol.

²⁶ Umpal kun'men nde, nde kun'twääl u Antyɔsha. Ba bàkyer mbul mwey aɲun'kiinà musal mbwo mwey anà mulɔɲ ikòɲ a baar uboo a Ikoöh. Ya yàkal mbalà atàtweb u Antyɔsha bàbel ba alɔɲki naa aklistɔ.

27 Kà ilā abin, aṅangwóm bàfū Yelusàlēm bàyàtyà Antyoṣha.

28 Wée umwéy uboo aba, ikòb ande Agabūs, kàkyer ambarà, waa kàkyāān u mbwo a Dweelà naa ngyal mbwón ikyer ayàbilà u mēen manswà. Ya sye yàkāl abun u paṅà a Kolode.

29 Abun, alɔŋki bàtsul mbar naa mbuur mbuur upè kab kan'kwo nde mupà ntɔn mutòòm atɔŋ abà u Yuday.

30 Ba bàkyer abun sye, waa bàtòm an'kab aman akà andweer u mbwo a Banabasi anà Sol.

12

Nkweel a Zyak anà nköör a Petolà

1 Yàmenà naa utaan alan, mfum Elodi kàsēmà mumēy baar a Iköön bàmwéy nkwaan.

2 Nde kàdwa Zyak, un'tɔŋ a Ywan wàbaal, a kòm.

3 Mpal kàmen nde naa ya yan'pà Ayudà un'sak, nde kàfàkɔr Petolà ilā a mampà iköön ful.

4 Ungo mukun'kɔr, nde kun'twóm u bɔlokà, kun'pɛ kan'kɔɔ a itsun inà bye abyà aṅitā anà uboo a imwéy ntɔn mukun'kaar. Nde kàkwen mukun'sà u lābay a nsan u mii a un'seŋ ungo mukyēl Pak.

5 Petolà bun'käär u bɔlokà. Wée Iköön kyàyön anki musà ngyamàkà akà Nzam ntɔn nde.

Ntsuun a Petolà

6 Wée u mpib, kusà a ilā kàbɔn Elodi mutsul nsan ande u mii a un'seŋ, Petolà kàkāl wàṅàbɔn

uboboo a anjità abööl, wànjàbääm an'dwaanj mööl.
Aseey a bɔlokà bàkàl u munàmbwo.

⁷ Wɛɛ kà imburà, un'kyeey a Mwol mwɛy waa kàyàmɛnà, bɔlokà waa làpɛɛlà. Un'kyeey kàni Petolà u làbɛm, kun'wiiy, waa kàtɛn a nde naa: « Mbarà agyäggya! » Apan, an'dwaanj màkàl kà an'kɔɔ ande waa màbù.

⁸ Un'kyeey kàtɛn a nde naa: « Bäm un'kab angye, bwaar idyäär angye. » Nde waa kàkyer abun. Nde kàfàtɛn a nde naa: « Bwaar ipfɛy angye, yan'làb. »

⁹ Nde kàkyer atoo, waa kun'làb. Wɛɛ nde kàyòb anki naa ndaa kàkyerà un'kyeey yàkàl ndandaa. Nde kàsii naa kya kyà imanmii.

¹⁰ Apan ba bàlyaanj ikal a nseey kyàtàtweb, bàfàlyaanj kyàyweel, waa bàtòl u munàmbwo awe anà ibeenà a in'naan ifàler mper a bul. Ibeenà aki kyàdubà kya ñakwo kusa a ba. Ba waa bàtoo, bàyikyeenà u balàbal làmwɛy. Apan, un'kyeey kàsùn'wɛy kà imburà.

¹¹ Mpal màfura an'kyän a Petolà, nde kàtɛn naa: « Apanà mɛ an'yòb naa ndandaa Mwol kàtòm un'kyeey ande, nde kàman'tsuunj kà an'kɔɔ a Èlodi anà akà yinà yanswà kàdiilà un'sɛnj a Ayudà. »

¹² Ungò kàyòb nde abun, nde kàkyen ndwà a Màyɛ, ngwàn a Ywan awà bàfàbɛl Malakɔ. Akun, baar mbɔɔn bàkyer akoj anà bàkàl muyama.

¹³ Mpal kàbɛɛrà nde kà ibeenà a munàmbwo, un'syàäl mwɛy wà un'kaar ikòb ande Lɔdɛ waa kàsìn muwem.

14 Nde kà'yòb ndaa a Petolà. Wée unsà un'sak ande, nde kàduub anki ndwà, nde kàkyen u ntiin ntòn mukàkyään naa Petolà wàṇàmbar u nsà.

15 Wée ba bàten a nde naa: « Ngye awe anà nukon. » Wée nde kàsi mukuüinà muten naa yà ndandaa. Apan, ba bàten naa: « Un'kyeey ande ayàkal. »

16 Wée Petolà kàsi mukuüinà mubèrà. Ba bàduub ndwa, waa bàbern mpal bun'men ba.

17 Wée akà nde, nde kadubà mun a koo ntòn mukaswan naa ba bàkal a duu, nde kakyään naa Mwol kàkyer aben mukun'twey u nsà a bolokà. Nde kàten sye naa: « Kyen kàlakyään Zyak anà aton bumwey indiir abi. » Apan, nde waa kàtoo, kàkyen mper asin.

18 Wée mpal làtyà taan, lingyoomà làbu uboo a anità, ba bàten ba a ba naa Petolà nkye byàmubweel?

19 Elodi kàkal muyun'len, wée nde kun'men anki. Nde kàfuul aleer, waa kàswen naa basyen anà badwà. Ungò nde kàlwomà u Yuday, waa kàtyà Sezare. Nde kàkal ndam a ilà'kwo.

Nkweel a Elodi

20 Elodi kàkal nkyel mboon akà baar a Tir anà Sidon. Wée ba bàkal un'tuub mwey ntòn mukun'man. An'yään a ba anà Balàstus, mbuur kàfaleerà suk a mfum, màkyer abwan. Ungò ba bàkalom mfum Elodi musà duu uboo a ba, ntòn udyà aba bàfafaa nsi a mfum Elodi.

²¹ Mpal kyàkwe ilà̀bàsi ba, Elɔdi kà̀bwaär ipfey a imfum, laa kà̀bwaay de kà un'syaɪ, waa kà̀teenà a ba u mii a un'seɲ.

²² Apan, un'seɲ kà̀ten u ndaa a ngwal naa: « Ayi nteɛn a nzam mwey, wɛɛ kà yà mbuur anki. »

²³ Wɛɛ utaaɲ nsil alan, un'kyeey a Mwol waa kun'dub, ntɔn nde Nzam làkoo kun'pɛ anki. In'swab myàkyer un'dyà, laa kà̀ku`nde.

²⁴ Apan, Ndaa a Nzam waa yà̀yɛl, waa yà̀pää.

²⁵ Wɛɛ akà Banabasi anà Sɔl, mpal bàmay ba isal aba u Yelusàlem, ba bàkyer akyà, waa bàsyen anà Ywan awà bàfà̀bel Malakɔ.

13

Banabasi anà Sɔl bàmasɔɔl, waa bàmatɔm

¹ Kà Iköön a Antyoſha bàkal anà aɲangɔɔm anà alɔɲ asànaa Banabasi, Simeyɔ awà bàfà̀bel Nizyer anà Lusyus un'nsi Siren, Manayen un'sam a Elɔdi fà imbey, anà Sɔl.

² Mpal bàkal ba musyänà Mwol anà mukiɲ mbɔr, Dweelà In'kyeɛl kà̀ten naa: « Lasi Banabasi anà Sɔl ukɔl, ntɔn mukyer isal kabel mɛ. »

³ Abun, ungɔ ukin mbɔr anà uyamà, ba basi an'kɔɔ, waa bapɛ mbwo mukyà.

Banabasi anà Sɔl kà Isan a Shipɛɛ

⁴ Wɛɛ akà Banabasi anà Sɔl, Dweelà In'kyeɛl katɔm nde, ba bàtyà Selusi, akun ba bàwɛl an'swà mukyà isan a Shipɛɛ.

⁵ Mpal bàtòl ba u Salamin, ba bàkyäänà ndaa a Nzam uboo a ndwà a nkòŋ a Ayudà. Ywan kàkàl anà ba sye ntòn mukabay.

⁶ Ungò mulyaan uboo a isan kyanswà tii u Pafòsi, ba bàbweey anà un'kyeer a inwen mwey, ngangoom a loor wà un'yudà, ikòb ande Bar Yesu,

⁷ nde kàkàlà tsùtsù a Pawulus Serzyus, mfum a Isan a Shipèle. Nde kàbel Banabasi anà Sòl ntòn mukakyaän naa nde we anà ngyal muwem Ndaa a Nzam.

⁸ Wée un'kyeer a inwen Elimasi, ayi mbuul a ikòb ande, laa kàtòn nde, ntòn nde ndaa aba kakyeyà anki, nde kàlenà naa mfum ukoon akal anà làkwikilà.

⁹ Apan, Sòl awà bàfàbel sye Pòl, awà kàkàl anàýòl a Dweelà In'kyeel, kun'paam mii,

¹⁰ waa kàten naa: « Ngye awànyòl a an'yeerà anà an'kyàn an'be, mwan a ilen, un'yiiŋ a ndaa a balàbal yanswà, taan nà ngye asàwèy mubaäm an'kyàn a balàbal mà Mwol?

¹¹ Wée papanà, wem: Mwol akyer akam un'swan, ngye abulà ikwàmii, u ndam a an'taan, ngye mwaäänà aman anki. » Utaan nsil alan, un'boŋ anà làpib myun'bweel u mii, nde kàbulà muyoyoolà, wàmuyilen naa mbuur kun'twääl u koo.

¹² Undiir awun, mpal kàmen mfum ndaa yàlyaan yi, nde kàsi làkwikilà, ntòn an'looŋ a Mwol màkyer un'bilà ubwanàbwan.

Pòl anà Banabasi u Antyoŋsha a Pisidi

¹³ Pɔl anà baar bàyikyeenà anà nde, bàwɛl an'swà u Pafɔs ntɔn mukyà Pɛrɛ u Pamfili. Ywan kàkaabà anà ba, waa kàfurà Yelusàlɛm.

¹⁴ Wɛɛ ba, ba bàláb mbwo aba: bàlwomà ba u Pɛrɛ, ba bàkyen Antyɔsha u Pisidi. Ilà a saba, ba bàbilà u ndwà a nkoŋ a Ayudà, waa bàbwaay.

¹⁵ Ungo mutan un'kɔɔn anà aŋangɔɔm, amfum a ndwà a nkoŋ a Ayudà balɔɔm naa: « Atɔŋ, kya isàkal naa bɛ làbye anà undiir atɛn akà baar ntɔn mukalɛɛl, làtɛn! »

¹⁶ Apan, Pɔl waa kàmbarà, kàsweŋ isii a kɔɔ, waa kàtɛn naa: « Bɛ baar a Isàlɛl anà bɛ bumwey làfàtiin Nzam bɔɔmà, làwem!

¹⁷ Nzam a un'sɛŋ a Isàlɛl wà, kàsɔɔl bàtaa abi. Nde kàbuul wa wàkolàkol mpal kàkàl wa u mɛɛn a Ngipiti. Wɛɛ u ngwal a kɔɔ ande, nde kun'twey kwo.

¹⁸ Wɛɛ nde ba kasyen kà isii a mbul an'kwem an'nà mpal bàkàl ba u nsye a ipɔl.

¹⁹ Ungo, kàmay nde in'sɛŋ nsambwaar u mɛɛn a Kanana, nde kakàáb mɛɛn mukal un'naan aba

²⁰ kà isii a mbul nkam nà a an'kwem an'tyeen.

« Ungo apan, nde kape ntɛɛn tii utaŋ a ŋangɔɔm Sàmweɛl.

²¹ Wɛɛ semà apan, ba bàlɔim mfum, kyakin Nzam kape nde Sawul, mwan a Kisi, umwey uboo a mbil a Bensàmen. Nde kàyaal mbul an'kwem an'nà.

²² Wɛɛ ungo, Nzam waa kun'tɔn, waa kàtwey David mukal mfum aba. Ntɔn nde, nde kàtɛ imbal ki: "Mɛ aman David, mwan a Yese, mbuur

kan'kwen mpem ame, nde ayakyerà ndaa yanswà in'kwen me."

²³ Unsà ikyye ande, Nzam kàtwey Yesu, Un'tswää a mōō a Isàlèl, asànaa kàpe nde ilää.

²⁴ Kusà a ngyeel ande, Ywan kàlɔŋ un'seŋ a Isàlèl wanswà nduümà a mbuul a mpem.

²⁵ Wée mpal kàkal Ywan mumay isal ande, nde kàtɛɛnà naa: "Bée lāsii naa me in'wà nà? Me kà in'wà mbuur ladila be anki! Wée lawem: we ana mbuur ayaya ungo ame, me in'kwe anki musool idyaär kà in'kol ande." »

²⁶ « Atɔŋ abaal, baan a ywar a Abàlam, anà be bumwey láfatiin Nzam bɔɔmà, Ndaa a mōō ayi bàtɔm akà bi.

²⁷ Wée abun, baar a Yelusàlem anà amfum aba, bun'kyey anki Yesu. Wée mpal bun'tsuül ba mbar, ba bàkwey ndaa a aŋangɔɔm bàfàtan saba lanswà.

²⁸ Wée, itàkal ba bàmen anki undiir ban'kwo mukun'dwa, ba bàlɔm akà Pilatu mulwom mōō ande.

²⁹ Ungo bàmay ba mukyer ndaa yanswà bàsɔn ntɔn nde, ba bun'tɔɔl u kulunsi, waa bun'tɔɔl uboo a an'dii mwey.

³⁰ Wée Nzam kun'twey uboo a aku,

³¹ nde kàyàmenà ilà mbɔɔn akà baar abà bàbeenà anà nde, semà Ngalile tii Yelusàlem. Nàbawà ba bà ambal ande kusà a un'seŋ a Isàlèl!

³² Wée bi, bi ikàlakyaänà Ndaa Aŋàbwan yi: ilää kàpe Nzam akà bàtaaràbi,

³³ nde kya kan'kolà ubwanàbwan apanà ntɔn bi baan aba, muwiy Yesu, asànaa bàsɔn uboo a

diim làyweel naa:

"Ngye, ngye awà Mwan amɛ,

Nàbawà, mɛ amabɔr."

³⁴ Nzam kun'wiyy uboo a aku, ntɔn nde ukɔɔn afàfurà unsà upɔɔn. Abun nde kàtɛn naa:

"Mɛ in'sàlapà indiir in'kyɛl anà byàndandaa kàbɔn mɛ mupà David."

³⁵ Undiir awun kàfàtɛn nde kà itiir a ndaa asin:
"Ngye asàpà anki mbwo naa mbuur angye wà in'kyɛl upɔɔn."

³⁶ Wɛɛ, David, utaaŋ ande, nde kàsyàäl ukwen a Nzam. Ungö, waa kàkù, ba bun'dye kà an'dii a bàtaarànde, nde kàkyer apɔɔn.

³⁷ Wɛɛ mbuur kàwiyy Nzam, nde kàpɔɔn anki.

³⁸ Undiir awun, atɔŋ, làyob naa u mbwo ande bàkyalakyään ndwääl a nkul.

³⁹ U mbwo ande, mbuur wanswà awà wasà làkwilà atoo wabalabal unsà indiir byanswà mpa kàkwe un'kɔɔn a Mɔsɛ mukyer.

⁴⁰ Kyakin, làkal kà igyɛɛŋ manà ndaa bàtɛn aŋangɔɔm iyàlabweel:

⁴¹ "Làler, bɛ baar aŋàyɔl a un'kol,

làkal unsà ubem anà làyaalà,

ntɔn mɛ in'kyer undiir mpal làwà bɛ anà mɔö,
undiir mpa lan'kwo bɛ mukyey isàkal naa
mbuur mwɛy kàmàlakyään wa!" »

⁴² Mpal bàtoo Pɔl anà Banabasi, ba balööm muyalɔŋ ndaa nsil ayin u saba làlàäb.

⁴³ Ungö a nköŋ, Ayudà mbɔɔn anà baar bàkyey inzaam a Ayudà, ba bàlab Pɔl anà Banabasi. Ba

bàyaäma ba a ba, waa bapee un'kaay mubaäb anà kab angway a Nzam.

⁴⁴ Ilä a saba kyäläab, bul lanswà lakàkoŋ nton muwem Ndaa a Mwol.

⁴⁵ Wëe mpal bamen Ayudà in'seŋ ami, ba bawem un'kol, batön ndaa a Pöl, waa bun'beyà.

⁴⁶ Wëe Pöl anà Banabasi baten a uyol naa: « Ya yälöm naa ndaa a Nzam batàkyään be. Wëe, nton lan'ton be ya, be ŋakwo lan'swan naa be lakwe anki muwal möö a mbul a in'tye. Apanà bi ntabwey abi ibuul akà baar mpa abà Ayudà.

⁴⁷ Abun, Mwol kà isweŋ abà:

"Më ngye kasi peelà nton baar mpa abà Ayudà, nton ngye asyen möö, tii mper makàtsu'meen." »

⁴⁸ Wëe mpal bawem baar mpa abà Ayudà ndaa ayi, ba bamen un'sak, ba bàsemà musà ndaa a Mwol lakoo. Baar banswà başööl muwal möö a mbul a in'tye, ba basi lakwikila.

⁴⁹ Abun, ndaa a Mwol yäpää kà itiir a nsi akin kyanswà.

⁵⁰ Wëe Ayudà bakàkul usey akà akaar anjun'naan bafasyañà Nzam anà akà abyääl a bul, ba bàsiinà baar mupà Pöl anà Banabasi nkwaan, ba baboŋ kà itiir a nsi aba.

⁵¹ Apan, ba bàkyen Ikön bàmusaköb un'twà a in'kol aba.

⁵² Wëe akà alonki, ba bàkal anàyol a un'sak anà Dweelà In'kyeel.

14

Pɔl anà Banabasi u Ikɔnyum

¹ U Ikɔnyum Pɔl anà Banabasi babilà sye u ndwà a nkɔŋ a Ayudà, waa bàlɔŋà. Abun, un'kàbɔ a Ayudà anà Angɛlɛki basi làkwikilà.

² Wɛɛ Ayudà bàtɔn an'ɔɔŋ, waa bàsiinà baar mpa abà Ayudà mutɔŋ mpem ambe akà atɔŋ.

³ Itàkal abun, ba kwo bàkal ilà mbɔɔn bàmulɔŋ a uyɔl ntɔn làkwikilà aba akà Mwɔl. Nde kape ikɔb mukyer impà anà idiim anà mutà imbal u ndaa a kab angway ande.

⁴ Wɛɛ un'sɛŋ a bul waa kàkaabà: amwɛy bàbù a Ayudà, bumwɛy bàbù a Antòòm.

⁵ Baar mpa abà Ayudà anà Ayudà anà amfum aba, ba bàbɔn mumɛɛy ba nkwaan anà mukam ba in'kul.

⁶ Pa bayɔb ba ndaa ayi, ba bàkyer akàyee, waa bàkyen ntsu'a Likayɔni, Listre, Derbe anà Likonya anà an'bul a tsutsu.

⁷ Akun sye, ba bàkal mukyaän Làsan Anàbwan.

Pɔl anà Banabasi u Listre

⁸ U Listre kàkal anà nàkwèkà mwɛy, nde kàkal ikar, semà mbòör ande, nde kàsàkyà anki dwaan.

⁹ Ilà mwɛy nde kàkal mulab ndaa kàlɔŋà Pɔl. Pɔl kun'paam mii, waa kàmen naa mbuur awà kàkal anà làkwikilà ntɔn nde ukɔrà.

¹⁰ Apan, nde katen a nde u ndaa a ngwal naa: « Mbarà, kal anàtsim unsà in'kol angye! » Mbuur awà waa kàfumà, waa kàkyen.

11 Mpal bàmen in'seŋ ndaa kàkyer Pɔl, ba bàsi in'kweŋ kà Ilikɔnya, waa bàten naa: « Bànzam ban'bulà baar, waa ban'yàtyà mper akà bi. »

12 Ba bàpe Banabasi ikɔb a « Zòsi » Pɔl bun'pe ikɔb a « Ermesi » ntɔn ndaa yanswà yàkal anà nde.

13 Ndwà a nzam a ngan a Zòsi yàkal u nswen a bul. Nde kàtwàäl in'dim a ngɔɔmà anà in'sin a iful u minàmbwo a ndwà ayi ntɔn nde kàkwen naa nde anà un'seŋ, ba bàpe ibɔɔn.

14 Wɛɛ mpal bàwem Antööm ndaa ayi, ba bàkaam ipfey aba, waa bàkyen u ntiin ntsu'kàkal un'seŋ a baar, bàmusà in'kweŋ

15 anà muten naa: « Abaal, ntɔn nkye lan'kyer be indiir a tub abi? Làyɔb naa bi sye, bi ibà baar asànaa be. Ndaa Anàbwan ikàlakyään bi yà naa be làwɛy itek, wɛɛ be làyi akà Nzam a mɔɔ awà kàkyer du, mɛɛn, ngyal a kolàkol anà indiir byanswà abyà uboo.

16 U nkööl yàlyaan, nde kàwɛy in'seŋ myanswà mulab ndaa aba ŋakwo.

17 Itàkal abà, nde kàkɔɔn anki mutà imbäl a ubwan ande, mukàlapà fà du, mbul anà mben kà an'panà a bya, mukàlapà isaa anà muyööl mpem abɛ a un'sak. »

18 Wɛɛ itakal bàten ba ndaa ayi, yàkal mpay antööm mutsun un'seŋ a baar mukɔɔn akapà ibɔɔn.

19 Apan, Ayudà bàfu' Antyɔsha anà Ikɔn, ba bàsi muküünà akà un'seŋ a baar. Un'seŋ a baar awà kàkyey an'kyän aba, waa bàte Pɔl in'kul ntɔn

mukun'dwa. Ungö'ba bàkun'wòm u nsà a bul. Ba bàsii naa nde kan'kwà.

²⁰ Wée mpal bàkakoŋ alonki umbil a Pòl, laa kàmbarà nde, kàbilà nde uboo a bul. Taantyà, ba bàkyen Derbe anà Banabasi.

Mfurà Antyoŋsha a Siri

²¹ Ungö' bàlon ba baar Làsan Anàbwan u bul alà anà baar mbòon bàbulà ba alonki, ba bàfurà>Listre, Ikòn anà Antyoŋsha.

²² Ba bàpée alonki ngwal anà bàlòomà naa ba bàsi mukuünà u làkwikilà anà muten naa: « Ilòoma naa bi itwab ataman mpay mbòon mubila kà imwol a Nzam. »

²³ Ba bàsòl andweer kà Ikoöŋ imwey imwey. Ungö' muyamà anà mokin, ba bape kà an'koo a Mwol awà bàsi ba làkwikilà.

²⁴ Ungö' apan, ba bàsoonà Pisidi mukyà Pamfili.

²⁵ Ungö' mulon Ndaa u Perze, ba bàtyà Atalya.

²⁶ Akun, ba bàwel an'swà, waa bàkyen Antyoŋsha, ikal akyà basi u kab a ngway a Nzam nton isal bàkyer ba.

²⁷ Mpàl bàtol ba, ba bàbel Ikoöŋ, bàkyään ndaa yanswà kàkyer Nzam akà ba, anà kaduub nde sye mbwo a làkwikilà akà baar mpa abà Ayudà.

²⁸ Abun, ba bàkal ilà mbòon anà alonki.

15

Nköŋ a Yelusàlem

¹ Ndam abaal bàfù Yuday, bàlòonà aton naa: « Isàkal naa be bàlakyey anki asànaa ukaswanà un'koon a Mose, be làkwe anki muwà mōō. »

² Yàmenà naa an'sye anà mbaan a kolàkol yàkyer abwà uboo a Pòl anà Banabasi asye anà ba. Ba bàtsul mbar naa Pòl anà Banabasi anà ndam a baar bumwey, babeenà Yelusàlem aka Antööm anà andweer, nton mutsul ndaa ayin.

³ Wée akà ba, Iköön kyapè indiir byàkal mfun nton nkyeen aba, ba bàsoonà Fènesi anà Samàlya, bàmuyisam mbuul a mpem a baar mpa abà Ayudà. Ndaa ayi yàpèe un'sak mboon akà aton banswà.

⁴ Mpal bàtòl ba Yelusàlem, Iköön anà Antööm anà andweer bawel ba, ba bàsam ndaa yanswà kàkyer Nzam u mbwo anà ba.

⁵ Wée, ndam a Amfarisi amwey abà bàbula aklistò bàambarà nton muten naa baar mpa abà Ayudà bàkyer akyey anà bàkyer aswan mulab un'koon a Mose.

⁶ Antööm anà andweer bàkòñ nton muler ndaa ayi.

⁷ Ungö a mbaan a bwelàbwel, Petlà laa kàambarà nde, waa kàten naa: « Aton abaal, be, be làkyàyòb naa semà itaan Nzam kàsòòl uboo abe naa u mun amè, baar mpa abà Ayudà bàwem Ndaa a Làsan Anàbwan anà bàsi làkwikilà.

⁸ Waa Nzam awà ayòb mpem a baar, kateel imbal mukapà Dweelà In'kyeel asànaa akà bi.

⁹ Nde sye nsöön kàsi anki uboo a bi anà ba: nde

kàpöŋ mpem aba ntɔn làkwikilà aba.

¹⁰ Apanà, ntɔn nkye lan'lwab bɛ Nzam, lan'sà bɛ buur u bway a alɔŋki, buur mpa bàkwe bànkaa abi itàkal bi ñakwo musɛn?

¹¹ Wɛɛ, ntɔn ngyɛb a Mwol Yesu awà ifàsà bi làkwikilà, bi kàwu' mɔɔ sye asànaa ba. »

¹² Abun, un'sɛŋ wanswà kàkal a kul, ba bàkal muwem Banabasi anà Pɔl bàkal mukyäänà ba idiim anà impà byanswà kàkyer Nzam akà baar mpa abà Ayudà u mbwo a Antööm.

¹³ Mpàl bàmay ba mutɛn, Zyak kàwɛl ndaa, waa kàtɛn naa: « Atɔŋ abaal, lan'wem!

¹⁴ Simɔn kàmiyɔɔb naa u nsemà Nzam kàkyer aben musɔɔl un'sɛŋ umwɛy uboo a in'sɛŋ myanswà mpa amyà Ayudà ntɔn muwal ikɔb ande.

¹⁵ Ya yan'bwà balàbal asànaa ndaa bàsɔn aŋangɔm naa:

¹⁶ "Mwol kan'tɛn naa: Ungo' apan, mɛ in'sàkyer asàyàfurà

ntɔn musuub ndwà a David ayà yàbu.

Mɛ in'sàlɔɔn indiir aya byàtäy,

mɛ in'sàmbaar ya.

¹⁷ Abun, ndam abaal ayisàsàl waa isàlɛŋ Mwol, anà baar a in'sɛŋ myanswà myàfàtà ikɔb amɛ din. Ayi ntɛɛn a Mwol afàkyer indiir abi

¹⁸ abyà bàyɔb semà itaan."

¹⁹ Kyakin mɛ, mɛ in'kasii naa kà ubwan anki mupà mpay akà baar mpa abà Ayudà ban'buul mpem aba akà Nzam,

²⁰ wɛɛ basöön un'kaan naa ba bàkɔɔn asin tsutsu' apa ngingyây a itek, ana inswem, ana ntsur mpa anàtsul kil anà an'kil.

²¹ Nton, semà nkoöl yáyan itaan, bye anà baar bàfalɔn un'kɔɔn a Mɔsɛ u bul lanswà, nton bàfàtan wa ilà a saba kyanswà u ndwà a nkoŋ a Ayudà. »

Mbar kàtsul nkōŋ a Yelusàlem

²² Abun yan'söön ubwan naa Antööm anà andweer anà Ikoön kyanswà bàsööl baar uboo abà anà batöm Antyɔsha mbwo mwey anà Pɔl anà Banabasi. Ba bàsööl Yude awà bàfàbel naa Balasabasi ana Silasi, baar bakal anà ikɔb uboo a atɔn.

²³ Ba bapɛ un'kaan mwey awà bàsɔn ba abà:

« Akà bɛ atɔn mpa abà Ayudà làfàkal kà Antyɔsha u Siri anà Silisi, Antööm, andweer anà atɔn bàmàlapà mbɔr!

²⁴ Bi kan'wem naa baar amwey bàfu' uboo a bi, waa bàyàtwaal lingyooma akà bɛ unsà nteen abà anà bàpɛ mpem abɛ mpay, wɛɛ bi ba katoöm anki.

²⁵ Lalan kàmen bi anà kàkyey bi banswà naa yubwan bi isööl abaal anà bi katoöm akà bɛ. Ba bàyà mbwo mwey anà nkween abi Banabasi anà Pɔl.

²⁶ Baar abà bàsööl, bàkyàyalà mɔö aba nton ikɔb a Mwol abi Yesu Klistɔ.

²⁷ Abun, bi kàmàlatööm Yude anà Silasi, ba bàyalakyaän u mun aba ndaa nsil ayi.

28 Yàmenà naa yubwan naa Dwelà In'kyeel anà bi ñakwo, bi kàtsul mukoon akàlatalà buur asin udu a indiir a mfun bi:

29 uton in'twan a ntsür báfàpà iboon akà itek, anà an'kil, anà ntsür mpa yàjàtsul kil, anà ipasàse. Be làsàlab ndaa ayi, be lan'kyer ubwan. Làkàl ubwan! »

30 Apan ba bàkaabà anà Ikoöñ, waa bàtyà Antyoşa. Akun ba bàtüüb un'sen a anjàlækwikilà, waa bape un'kaan.

31 Ungo'ban'tan ba wa, aton bàmèn un'sak, nton wa kape ngwal.

32 Yude anà Silasi, ba ñakwo sye bàkàl anàngoom, ba bapee an'lwen mboon nton ba bàwel un'kanà anà ngwal.

33 Ba bàkàl ndam a taan paa, aton waa bafuur unsà duu akà baar batöm.

34 Wée Silasi kàsàsal paa.

35 Wée akà Pòl anà Banabasi, ba bàsàsal u Antyoşa anà baar asin mboon muloonà anà mukyäänà Làsan Anjàbwan là Ndaa a Mwol.

Nkaabà a Pòl anà Banabasi

36 Ungo' a an'taan, Pòl kàtèn a Banabasi naa: « Tsweenà bi ifurà mukàler aton kà an'bul manswà kàyiloonà bi Ndaa a Mwol, nton muyob naa ba kwo bà aben. »

37 Banabasi kàkwen musyen sye anà ba Ywan, awà bàfabeelà sye Malako.

³⁸ Wɛɛ Pɔl kàmen naa kà ubwanj anki ba mukya anà mbuur awà kàsawey semà Pamfili anà mpa kàsabay unsà isal aba.

³⁹ Apan, an'sye màkàl màngwal uboo a ba bàbɔɔl, undiir awun bàkaaba ba. Banabasi kàwɛl Malakɔ, waa bàbilà anà nde kà an'swà ntɔn mukya isan a Shipɛɛ.

⁴⁰ Wɛɛ akà Pɔl, nde kàsɔɔl Silasi, waa kàkyen anà nde, ungɔ bun'si atɔŋ u kab angway a Mwol.

⁴¹ Nde kàyilyaanà u Siri anà Silisi ntɔn muyipà Ikoöŋ ngwal.

16

Pɔl anà Silasi ban'syen Tumàte

¹ Pɔl kàkɔlà Derbe anà Listre. Akun, kàkàl anà un'lonki mwɛy ikɔb ande Tumàte, mwan a un'kaar un'yudà kàbulà un'klistɔ, taarànde kàkàl un'ngɛɛɛki.

² Atɔŋ abà u Listre anà u Ikɔn bun'tɛɛl imbaɪ anàbwanj.

³ Pɔl kàkwɛn mukun'syen. Ungɔ akun'wal, nde kàkyer un'kyɛy, ntɔn Ayudà bàkàl kwo bàkyer ayobà naa taarànde kàkàl un'ngɛɛɛki.

⁴ Kà an'bul bàyilyaanà ba, ba bàyiswanà atɔŋ mulab ndaa bàtsul Antööm anà andweer u Yelusalem.

⁵ Abun, Ikoöŋ byàbulà ngwal unsà làkwikilà anà byàkweyà ntal a aklistɔ ilà a ilà.

Imanmii a Pɔl u Tɔɔwasi

⁶ Dwelà In'kyeel kàkyer atsun mukyaän Ndaa u meen a Azi, abun ba bàsoonà nsi a Filizi anà Ngalàtya.

⁷ Mpal bàtòl ba tsutsu' a Misi, ba bàsii mubilà u Bitini, wée Dweelà a Yesu mbwo kape anki.

⁸ Lalan bàsoonà ba Misi, waa bàtyà Tòlowasi.

⁹ U mpib mwey, Pòl kàmen imanmii: un'nsi Masédwan mwey kàkàl anàmbar, waa kun'böön, waa kàten naa: « Lyaan u Masédwan, yibay! »

¹⁰ Ungo' a imanmii aki, kà imbura, nde kàlen bi mukya Masédwan, ntòn bi kàyob naa Mwol kàmibel mukàkyään Lasañ Anàbwan aka baar a mper ayin.

Lidi kan'sà làkwikilà amu Mwol

¹¹ U Tòlowasi, bi kàbilà kà an'swà mukya ipey isañ a Samotalasi. Taan̄tyà bi kàtoo kà an'swà u Neyapolisi.

¹² Fà apan, bi kàkyà Filipe, bul a kolàkol là itiir a nsi Masédwan, la làkal nsal a Lomà. Bi kàkàl ndam a taan̄ u bul alà.

¹³ Ilà'a saba, bi kàtoo u nsà a bul ntòn mukya kà un'kool a an'dà, ntòn bi kàsii naa bi ikàman ikal a ngyamàkà. Bi kàbwaay paa, anà kàyamà anà akaar bàkòñ paa.

¹⁴ Umwey uboo a akaar abà, ikòb ande Lidi, bul ande Tyatir, nde kàkàl un'yaäl a ipfey a tsöö, nde kàfasyañà Nzam. Nde kàkyer iweemà, waa Mwol kun'duub mpem ntòn nde uwem ubwanàbwan indiir kàteenà Pòl.

15 Umpal kàwɛl nde ndüümà, nde anà ndwà ande, nde kà iböön, waa kàtɛn naa: « Kya bɛ lāsàman naa mɛ in'wà ɲalakwikilà a Mwol, wɛy bɛ làbilà, anà làkal u ndwà amɛ. » Nde kàsi mukuüna naa bi ikyey.

Pɔl anà Silasi u bɔloka

16 Ilà mwɛy bi kàkal mukyà ikal a ngyamàkà, un'syaäl mwɛy wà un'kaar kàkal anà bwɔɔ a nkwee, nde kàyi akà bi. Nde kàfakɔlà myee anà kàfakyaänà baar ndaa iyàya kusà. Isal ande aki kyàpɛɛ bweel mbɔɔn akà ankum ande.

17 Nde kàsɛmà muyilab Pɔl anà bi. Nde kàyikuubà in'kwɛɲ, waa kàtɛnà naa: « Baar làman bɛ bà, ba bà asyaäl a Nzam a Dudu! Ba bà muyàlakyään mbwo a mɔɔ! »

18 Nde kàfakyerà abà ilà mbɔɔn. Ya yàpɛ Pɔl làkyämun, lalan kàbulà nde, waa kàsɛɲ dweelà alan naa: « Kà ikɔb a Yesu Klistɔ, mɛ amaswan, too uboo a un'kaar wà. » La waa làtoo taan nsil alan.

19 Mpal bàmen ankum ande naa undiir kàfapaa ba ubwan kan'too, ba bàkɔr Pɔl anà Silasi, waa basyen kà un'syaäl kusà a antɛn.

20 Ba basɛɲ akà amfum a antɛn, waa bàtɛn naa: « Baar bà, bà muyitwaal lingyoomà uboo a bul abi. Ba Bayudà,

21 ba bàyikyaän nkääl a ingyey mpa ban'kwo bi mulab ntɔn bi ibà baar a Lɔmà. »

²² Un'sen a baar kàmbarà u nkyel nton muton ba, anteen batom mukasol ipfey, waa baswen naa bape an'fuum.

²³ Ungo mukadub iki mboon, ba batoom u bolokà, waa baswen un'leer a bolokà mukasey ubwanàbwan.

²⁴ Pa kàwel nde nswen ayi, nde kasi u bolokà làboboo, waa kabam ibin a in'te kà in'kol aba.

²⁵ Tsutsu a boboo a mpib, Pol anà Silasi bàkal muyamà anà mutol an'diim musyànà Nzam. Baar a bolokà bumwey bàkal muweemà ba.

²⁶ Kà imburà, meen mami a ngwal, an'sin an'ta a bolokà màkyer ateer, apan ibeenà byanswà waa byadubà, in'sin a baar a bolokà banswà waa myatsunà.

²⁷ Umpal kàwiyà un'leer a bolokà u twaal anà kàmen nde naa ibeenà a bolokà byànàdubà, nde kàtwey kom ande nton mudwa möö ande, nton nde kàsii naa baar a bolokà ban'tiin.

²⁸ Wee Pol katen u ndaa a ngwal naa: « Twon an'dwa möö angye, bi banswà ibà paa! »

²⁹ Un'leer a bolokà kàlöm mwina, kàbilà uboo a ndwà u ntiin, waa kàbù a mateer kà in'kol a Pol anà Silasi.

³⁰ Apan, nde katwey u nsà, waa katen naa: « Amwol, ininà me in'kyer muwal möö? »

³¹ Ba bun'fuur naa: « Sà làkwilà akà Mwol Yesu, waa ngye ayawa möö, ngye ana ndwa angye yanswà. »

³² Abun, ba bun'kyään ndaa a Mwol, anà baar banswà bàkal u ndwà ande.

³³ Taan nsil alan u mpib, nde kasyen mukàsɔŋ iwà aba. Ungò apan nde kàwɛl nduümà, nde anà baar ande banswà.

³⁴ Nde kasyen u ndwà ande, kàyòŋà mesà, waa kàsàŋà anà ndwà ande yanswà ntɔn kàsi nde làkwikilà aɱu Nzam.

³⁵ Mpal làyaana taan, antɛen bàtòim asyàäl ntɔn muten a un'leer a bɔlokà naa: « Awey baar ban. »

³⁶ Un'leer a bɔlokà kàkyään Pɔl ndaa ayi, waa kàten naa: « Amfum antɛɛn ban'tɔm ndaa naa balatwey u bɔlokà. Apana, latoo ana lakyen unsa duu. »

³⁷ Wɛɛ Pɔl kàten naa: « Ungò mukikam an'fuum u mii a baar ukɔɔn akifuul un'loɔn, bi Alomà, ba bitɔɔm u bɔlokà. Apanà waa ba bitɔɔm u nsà u nku! Ya ikal anki abwey! Wey ba ɲakwo bàyitwey! »

³⁸ Asyàäl bàkàkyään ndaa ayi akà amfum a antɛen. Mpal bàwem ba naa ba bàkàl Alomà, bɔɔmà waa lawɛl.

³⁹ Ba waa bayi, baböön, batwey anà balööm mutoo u bul.

⁴⁰ Mpal batoo ba u bɔlokà, ba bàkàbilà u ndwà a Lidi. Ungò mubwey anà atɔŋ, ba bape ngwal, waa bàkyen.

17

Pɔl anà Silasi u Tesalònika

¹ Pɔl anà Silasi bàlyaan kà Amfipolisi anà Apɔlɔni, ba bàkòlà Tesalònika. Akun Ayudà bàkàl anà ndwà a nkòŋ aba.

² Pɔl kàbilà kwo asànaa nkàäl ande. An'saba an'tar malàäb, nde kakäl muyääma anà ba ntɔn Ndaa Anàsɔn,

³ wàmubuul anà muswan naa Klistɔ kàkyer alàman mpay anà kàkyer alàwiyà uboo a aku. Klistɔ wà Yesu wa alàkyäähà mē wà.

⁴ Ndam a baar uboo a ba bàkyey ba, ba bàtuüb anà Pɔl anà Silasi, anà un'kàbɔ a Angɛlɛki bàfasyañà Nzam, anà akaar a nkaay mbɔɔn.

⁵ Wɛɛ Ayudà bàwem un'kol, ba bàwɛl baar a bunàbun bàmbàmbärà kà an'balàbal ntɔn, musà binkɔñ mbɔɔn uboo a un'sɛñ anà lingyooma uboo a bul. Ba bàkàyɔl u ndwà a Yason, ntɔn mulɛñ Pɔl anà Silasi anà mukasyen akà un'sɛñ a baar.

⁶ Ba bamɛn anki, apan ba bàwɛl Yason anà ndam a atɔñ bàkäl anà nde, ba batwääl akà abyääl a bul, bàmusà in'kwɛñ anà mutɛn naa: « Baar bà ban'twaal lingyooma u mɛɛn manswà, wɛɛ nàbawà ba ban'yàkolà apà!

⁷ Yason kawɛl u ndwà ande. Ba banswà bàkwen anki mulab in'kɔɔn a Sɛzar, ba bamutɛɛna naa wɛ anà mfum asin ikɔb ande Yesu. »

⁸ Ndaa ayi yàtwääl lingyooma akà un'sɛñ a baar anà akà abyääl a bul.

⁹ Ungo muwal nkwi y kà an'kɔɔ a Yason anà mǎ baar bumwɛy, ba waa bawɛy.

Pɔl anà Silasi u Bɛɛ

¹⁰ U mpib, atɔñ bàtɔm Pɔl anà Silasi u Bɛɛ. Umpal bàtɔl ba, ba bàbilà u ndwà a nkɔñ a Ayudà.

¹¹ Ayudà a Bere bàkàl anà mpem anàbwan akwànaa Ayudà a Tesalònika. Ba bàwèl Ndaa unsà mansyäär, ba sye bàfasyeebà Ndaa Anàsòn ilà byanswà ntòn muyòb naa nkye indiir bakyaäänà byàkàl ndandaa.

¹² Baar mbòon uboo a ba bàsi làkwikilà, anà akaar angeleki a nkaay, anà abaal mbòon.

¹³ Wée mpal bàyòb Ayudà a Tesalònika naa Pòl wàmukyaäänà ndaa a Nzam sye u Bere, ba bàyi ntòn musà lingyoomà uboo a baar banswà.

¹⁴ Apan, làgyägyä, aton bàkàswà Pòl u ntsu a ngyal a kolàkol, wée akà Silasi anà Tumàte, ba bàsàsal paa.

¹⁵ Baar bàsyen Pòl, bàkàtsu kà Aten. Ungò bàyàfurà ba, ba bàkyään Silasi anà Tumàte nswèen katoòm Pòl: nde kalòm naa ba bun'lab agyägä.

Pòl kà Aten

¹⁶ Umpal kàkàl Pòl mudilà ba kà Aten, mpem ande yàlala mbaa muman naa bul la làkàl anàyol a itek.

¹⁷ Nde kàyäämà anà Ayudà anà baar mpa abà Ayudà abà bàfasyànà Nzam uboo a ndwà a nkòñ a Ayudà, anà baar banswà kàbweeyà nde abà kà un'syal ilà byanswà.

¹⁸ Ndam a baar a an'yeerà, baar a Epikür anà baar a Stoyi bàyäämà anà nde. Amwèy bàtèenà naa: « Njamun awà ininà ukwen muten? » Bumwèy naa: « Nde ayàkal un'loon a bànzam a

ingyey » nton nde kàkyäähà Làsaŋ Aŋàbwan la Yesu anà ngwiiyà a aku.

¹⁹ Apan waa bun'kòr, bun'syen kà un'syaŋ a Arɔpaze, waa bàten a nde naa: « Nkye bi ikyàkwo muyòb, an'loɔŋ nà màkuŋ ayikyaään ngye mà?

²⁰ Nton ngye awà mukyaäänà bi indiir a ingyey. Bi ikwen muyòb naa bya iswanà aben. »

²¹ Abun, baar a Aten banswà anà angyey bàfàkal kà Aten, taan aba mbɔɔn làlyaanà muten itàkal muwem indiir akuŋ.

²² Pɔl kàkal umbar uboboo a Arɔpaze, waa kàten naa: « Abaal a Aten, me an'man naa mɔɔ abe wanswà wà unsà inzaam.

²³ Nton an'yilyaan me uboo a bul abe anà an'syebà me indiir a in'kyeel abe, me an'man idwà imwey bàkyàson naa: "Akà nzam mpa bàyòb baar!" Wee nde wa làfàsyàhà be wà anà làkɔɔn ayòb be, me amàyalakyaään wa.

²⁴ Nzam awà kàkyer du anà mɛen anà indiir byanswà abyà uboo, nde wà Mwol a du anà mɛen, nde ufàkal anki uboo a ndwà a nzam ayà bàkyer kà an'kɔɔ a baar,

²⁵ nde baar bàfun'bay anki, asànaa nde kà we anà mfun a, undiir aben undiir. Nton nde wà mbuur afapa mɔɔ anà un'swey aka baar banswa anà indiir byumwey.

²⁶ Fà mbuur mwey nde kàkyer in'seŋ a baar nton ba bàkal udu a mɛen manswà, nde kàtsul an'mpanà anà ndel a nsi bàtɔŋ ba.

²⁷ Nde kàkwen naa baar bàlen Nzam, taan

lumwey naa ba bun'men unsà ilelenj aba. Kuten anàbwanj nde kwel watey anà umwey umwey uboo a bi,

²⁸ ntòn:

"U mbwo ande, bi ibye anà mōō, ibāmubar anà mukal."

Ya yà asànaa bàten asōōn abe amwey naa: "Bi sye ibà itoo ande."

²⁹ Undiir awun, ntòn ibà bi itoo a Nzam, bi ikwe anki muyweer naa nde ukal asànaa itek a wɔl, kyà arza anà kyà un'kul kàkyer mbuur unsà an'kyān ande.

³⁰ Wɛɛ Nzam, ukɔɔn alab taan a ingyōy, apanà nde wāmubel baar banswà u ntsu' yanswà mubuul mpem,

³¹ ntòn nde kàkyàtsul ilā mwey akyà usàtsuūl nde meen manswà nsan unsà balàbal u mbwo a mbuur kàsɔɔl nde, awà kaswenj nde idiim mukun'wiiy kà ukwà. »

³² Mpal bàwem ba « ngwiiyà a akū », baar amwey waa bun'see, wɛɛ bumwey bàteenà naa: « Bi iyafawem muten ndaa ayi u mbalà asin. »

³³ Apan, Pɔl waa kàsawey.

³⁴ Wɛɛ ndam a baar bumwey bàbāāb anà nde, ba bàsi làkwikilā: uboo a ba, Denis mbuur a Arɔbaze, anà un'kaar mwey ikɔb ande Damalis, anà baar asin sye.

18

Pɔl u Kɔlinto

¹ Ungo' apan, Pɔl kàlwomà kà Aten, waa kàkyen Kòlinto.

² Nde kwo kàbwey anà Un'yudà mwey ikɔb ande Akilasi, un'nsi Pɔnt, kàfù Itali itaan a mbɔɔn tɛy anà un'kyay ande Pilàsila, ntɔn Kòlɔde kàsweɲ naa Ayudà banswà bàkyer atoo u Lomà, nde kàbaäb anà ba,

³ ntɔn nde kàkàl akyà isal mwey anà ba, nde kàkàl apà ba ntɔn mukyer isal: ba bàkàl akyeer a nten.

⁴ Pɔl kàyaäimà kà ilà a saba kyanswà u ndwà a nkɔɲ a Ayudà. Nde kàkyer ngwal naa Ayudà anà Angeleki bàkyey.

⁵ Wɛɛ utaan bàfù Silasi anà Tumàte Masɛdwan anà bàyàkɔlà ba, Pɔl kàpɛ mɔɔ ande wanswà mulɔɲ Ndaa anà mutà imbal akà Ayudà naa Yesu wà Klistɔ.

⁶ Ayudà bàsyee mbaan, waa bun'töö. Pɔl kàkɔɔb ipfɛy ande, waa kàten a ba naa: « Wɛy an'kil abɛ mabu' udu a un'tswe abɛ ɲakwo! Mɛ un'bar ankye akwey watɛy. Sɛmà apanà mɛ in'kyà akà baar mpa abà Ayudà. »

⁷ Apan, nde kàtoo akun, waa kàbilà u ndwà a mbuur mwey ikɔb ande Tityu's Züstü's, nde kàfasyaɲà Nzam, ndwà ande yàkàl yàɲàbäb a ndwà a nkɔɲ a Ayudà.

⁸ Apan, Krispu's, un'leer a ndwà a nkɔɲ a Ayudà, kàsi làkwikilà amu Mwol anà ndwà ande yanswà. Bàkòlinto mbɔɔn bàweemà Pɔl, bàsi làkwikilà anà bàwelà ndüümà.

⁹ U mpib mwey, Mwol kàkyään Pɔl unsà iman-

mii naa: « Twɔn an'man bɔɔmà, lab mukyaän, twɔn an'kal a duu.

¹⁰ Ntɔn me, me in'wà anà ngye, akà mbuur mwey ukwe anki mukakyer ube, ntɔn un'seɲ amɛ wà mbɔɔn u bul alà. »

¹¹ Nde kàkyer mbul mwey a ngɔɔn syaam mulɔɲ ndaa a Nzam uboo a ba.

¹² Wɛɛ umpal kàkal Galyɔn mfum u Akayi, unsà un'tuüb mwey, Ayudà bàtwaäl lingyoomà ntɔn mutɔn Pɔl. Apan, ba bun'syen u làbay a nsan,

¹³ waa bàten naa: « Mbuur wà wàmuyisyeɲ baar musyañà Nzam ukɔɔn alab un'kɔɔn. »

¹⁴ Umpal kalàduub Pɔl mun, Galyɔn kàten a Ayudà naa: « Kya ilàkal ndwaäl itàkal ube a kolàkol, me in'kyer alawem, oo Ayudà.

¹⁵ Wɛɛ isàkal naa mbaan yà ntɔn ndaa anà ikɔb anà un'kɔɔn abɛ ɲakwo, ayin iler bɛ ɲakwo. Me, me in'kwen anki mukal nteen a indiir abi! »

¹⁶ Apan, nde waa kafuur.

¹⁷ Lalan bàkɔr ba Sɔsten, mfum a ndwà a nkɔɲ a Ayudà, waa bun'dub kusà a làbay a nsan. Wɛɛ Galyɔn indiir abi kàsi anki u mpem.

Mfurà a Pɔl kà Antyɔsha

¹⁸ Pɔl kàfàkal ilà mbɔɔn u Kɔlinto. Ungɔ, nde kàsawey atɔɲ, waa kàwel an'swà ntɔn mukya Siri anà Pilasilà anà Akilasi, ungo mukɔɔl ntswe ande u Sanshres ntɔn nde kàdi kyän.

¹⁹ Ba bàtɔl Efeso, Pɔl kàsawey atɔɲ bàkal anà nde paa. Nde kabilà nde ɲakwo u ndwà a nkɔɲ a Ayudà, waa kàyaäm anà Ayudà.

²⁰ Ba bun'lööm naa nde ukal ila' mböön apà ba, wée Pöl kàkyey anki,

²¹ wée nde kàsawey nde, waa kàten naa: « Nzam usàkwen, mē in'kyer afàsyefurà apà bē. » Nde kàbilà kà an'swà mukyà Èfeso.

²² Nde kàtoo kà an'swà ɥ Səzarə. Nde kàtàbeenà mupa Ikoön mbor, waa katya Antyoşa.

²³ Ungo kàkyer nde ndam a an'taan paa, nde kàkyen anà kàsoonà Ngalàtyà anà Frizi muyipà alonki banswà ngwal.

Apólósi u Èfeso anà u Kólinto

²⁴ Un'yudà mwey ikob ande Apólósi, un'nsi Aleksandri, kàyàkolà kà Èfeso. Nde kàkal anun'yenà, kàyob utwēy ubwanàbwan anà kàkal ngwal u Ndaa Anàson.

²⁵ Nde kàwel un'yenà u mbwo a Mwol, anà mbäimà unsà dwelà, nde kàyikyaänà anà kàyilöonà anà nweɲ indiir iler Yesu, itàkal naa nde kàyob nà ndüümà a Ywan mpel.

²⁶ Nde kàyääma unsà uyol uboo a ndwà a nkoɲ a Ayudà. Wée Pilàsilà anà Akilasi bun'wem ba, ba bun'wel ukol, nton ba bun'sweɲ ubwanàbwan Mbwo a Nzam.

²⁷ Nde kàkwen mulyaan kà Akayi, aton bun'pe ngwal mukyer abun, ba bàson un'kaan akà alonki nton ba bun'wel. Mpal kàtol nde, unsà kab a ngway, nde kàmenà mbuur a ndon akà baar babulà anàlakwikilà

²⁸ ntɔn nde kàtɔn Ayudà ipepey a ngwal yan-swà u mii a baar: nde kàsweɲà u mbwo a Ndaa Anàson naa Yesu wà Klistɔ.

19

Pɔl u Efeso

¹ Yàmenà naa mpal kàkàl Apolosi u Kolintɔ, Pɔl, ungo kàsoonà nde itiir a nsi a myɔɲ, nde kàtyà Efeso. Nde kwo kàbwey a ndam a alɔɲki, nde kafuul naa:

² « Nkye be làkyàwal Dwelà In'kyeel umpal làbulà be aɲàlàkwikilà? » Ba bun'fuur naa: « Bi kàwem anki akà làsaɲ làmwey naa we anà Dweelà In'kyeel. »

³ Apan nde kafuul naa: « Nduùmà nà be làwèl? » Ba naa: « Nduùmà a Ywan. »

⁴ Waa Pɔl katɛn naa: « Nduùmà a Ywan yà nduùmà a mbuul a mpem, nde kàkyàänà un'seɲ naa ba bàsi làkwikilà akà mbuur awà ayàya ungo a nde, iswanà naa Yesu. »

⁵ Ungo bàwem ba ndaa ayi, ba bàwèl nduùmà kà ikɔb a Mwol Yesu.

⁶ Ungo kasi Pɔl an'kɔɔ, Dweelà In'kyeel kàyi udu a ba, waa ba bàsemà mutɛn unsà ndaa yà ifà ifà anà mutà ngɔɔm.

⁷ Ba banswà bàkàl isii a baar kwem anjiweel.

⁸ Ungo apan, Pɔl kàbilà u ndwà a nkɔɲ a Ayudà, nde katɛnà anà uyɔl ngɔɔn tār, wàmuyäma anà musiinà baar bàweemà nde naa ba bàkyey ndaa a Imwol a Nzam kàlɔɔɲà nde.

⁹ Wεε bumwey uboo a ba bàkal baar a un'tswe bwoor, ba bàtòn musà làkwikilà anà bàsεε Mbwo u mii a nkòŋ a baar. Apan Pól kàkaabà anà ba, waa kàwèl alonki ukòl ntòn muyäämà anà ba ilà a ilà u ndwà a nkaan a Tiranuŋ.

¹⁰ Ya aba yakolà mbul yweel, abun baar banswà bàkal kà Azi, Ayudà anà a Angeleki, bàkyer awem Ndaa a Mwol.

Baan a Tseva babaal

¹¹ Nzam kakyera impà a ifà asin u mbwo a an'kɔɔ a Pól.

¹² Undiir awun, bàsyee ba ipfey itàkal itεenà a ipfey byàboölà ndür ande udu a abey: an'kyal aba waa mawüü; an'dweelà an'be waa mato.

¹³ Ndam a Ayudà bàyilyaanà ntsu' yanswà ntòn mubon an'dweelà an'be uboo a baar, bàbulà sye mutà ikòb a Mwol Yesu din anà muten naa: « Mε amaswan, too ka ikòb a Yesu awa ufakyaän Pól wà! »

¹⁴ Baar bàkyerà abun bà baan a Tseva babaal bànsambwaar. Tseva kàkal Un'yudà, kàkal sye undweer a angan.

¹⁵ Wεε dweelà a làbe kafuur naa; « Mε Yesu in'kyun'yob, mε in'kyayob naa Pól wà nà. Wεε bε, bε làbà bàrà? »

¹⁶ Apan, mbuur kàkal anà dweelà a làbe kabweel u ndür, kàsöön ba banswà u ngwal. Unkiin kàku'bey, lalan bàtiin ba ndwà ande bànsàpòl anà iwà u ndür.

¹⁷ Baar banswà bàkal kà Efeso, Ayudà anà Angeleki, bàkyer ayob ndaa ayi, boomà waa lawel, ikòb a Mwol Yesu kyàkal kyànàsyànà.

18 Baar mbɔɔn uboo a baar bàbulà aṇàlákwikilá, bayee mukyey ana mukyään nsyaäl aba.

19 Baar mbɔɔn uboo a baar bàfasyäälà inwen, bàtwaäl in'kaan aba, waa bàsyee mya mbaa kusà a baar banswà. Mpal bàyilà ba ntal a mya, ya yàbù'nsaab an'kwem an'tyeen myà iter a ngim.

20 Undiir awun, unsà ngwal a Mwol, Ndaa yàkyer ayel anà yàkàl ngwal.

Lingyoomà kà Efeso

21 Ungò byàlyaan indiir abi, Pòl kàwèl an'kyàn unsà dweelà musoonà Masedwan anà Akayi ntòn mukyà Yelusàlem, waa kàten naa: « Mè insàfur atol paa, mè in'kyer aman Lómà sye. »

22 Ungò mutóm Masedwan abòòl uboo a baar basalà anà nde, Tumàtè anà Elastè, nde ṇakwo kàsàkyer ndam a ilà'kà Azi.

23 Umpal ayin, lingyoomà a ngwal làkyer atoo ntòn Mbwo.

24 Kakàl anà un'kyeer a in'tak mwèy ikòb ande Demetruis, kàfakyerà bikwom a idwà a Artemisi anà arza. Abun asyàäl ande bàwèlè bweel mbɔɔn.

25 Nde kàtùüb ba anà baar asin bàfakyerà isal imwey anà ba, waa kàten naa: « Abaal, bè làkyàyòb naa ubwan abi bàfàfà unsà isal ki.

26 Wèè bè ṇakwo làkimanà anà làkiweemà: kànà kà Efeso mpel anki, wèè kà isii a Azi kyanswà, Pòl awà wàmuni an'kyàn a un'sen mbɔɔn anà musiinà ba, asànaa ukatèenà nde, naa

bànzam akwà bàfàfà kà an'kɔɔ abi kàbà bànzam anki.

²⁷ Kà nà isal abi mpel anki iyàtɔy, wɛɛ sye ndwà a nzam abi wàkolàkol wà un'kaar Artemisi ikɔɔn afayakal ana lakoo a nzam wa bàfasyàjà wa kà Azi anà u mɛɛn manswà! »

²⁸ Ndaa ayi yape nkyel mbɔɔn akà baar bàwem ya, ba bàsi in'kwen, waa bàten naa: « Artemisi wà nzam un'kaar wàkolàkol wà baar a Efeso! »

²⁹ Bul lanswà labilà uboo a lingyooma. Baar mbɔɔn bàkyen u ndwà a itanà, bàkɔr Gayüsi anà Aristarkà, baar a Masédwan abɔɔl bàyilyaanà anà Pɔl.

³⁰ Pɔl kàkwen mukàmenà kusà a un'sen, wɛɛ alɔŋki waa bun'tsuŋ.

³¹ Andweer a isal amwey bàkàl asam ande, ba bàtɔm baar mukun'lɔm naa nde ukɔɔn akàpà ndür ande u ndwà a itanà.

³² Baar baar bàkàl muten a ngwal unsà làkyamun, lingyoomà làkyer abilà uboo a nkɔŋ, bàmbɔɔn bàyɔb anki isin a ndaa bàkɔŋ ba.

³³ Apan, baar uboo a un'sen bàkyään ndaa ayin akà mbuur mwey ikɔb ande Aleksandre awà bàsi Ayudà nkalsà. Aleksandre kàsen kɔɔ udu ntɔn muwɛɛl ba kusà a nkɔŋ.

³⁴ Wɛɛ mpal bàwem ba naa nde kàkàl un'yudà, ba banswà, u mun mwey, bàsi in'kwen tsutsu a an'taan mɔɔl: « Artemisi a Efeso wàkolàkol! »

³⁵ Apan, ungo mukyäämä un'sen, nde kàten naa: « Abaal a Efeso, nà mpa ayɔb naa Efeso là bul làfàler ndwà a nzam a Artemisi a kolàkol anà

itek ande kyàfù du anà kyàybawà u meen?

³⁶ Ntɔn ndaa ayi, akà mbuur asà ya mbaan watɛy, làkal a duu, twɔn lan'kyer agyàgyà.

³⁷ Wɛɛ baar bà, bɛ làmatwaal apà, baar mpa bàkyer ube akà nzam abi wà un'kaar, anà mpa bun'bey.

³⁸ Isàkal naa Demetruis anà baar kàsàlà nde abà bàkwen mufuün mbuur mwɛy, ye ana mbay a nsan anà ntɛen: wɛy baar baar bakàfuün kwo.

³⁹ Kya isàkal naa bɛ làwɛ anà undiir asin mulɔm, wɛy un'syàl a balàbal ulɔn wa.

⁴⁰ Naa tɛy, baar bàyiwal asànaa baar a lingyoomà ntɔn nkɔŋ abi yàŋàbà, ntɔn akà undiir mwɛy kan'kwo mupà bi ibɔŋ ntɔn nkɔŋ ayi watɛy.

»

⁴¹ Ungo' apan, nde kàpay baar bàkɔŋ.

20

Pɔl u Masɛdwan anà u Ngɛlesi

¹ Mpal làwù làso lanswà, Pɔl kàtùüb alɔŋki. Ungo' mukapà ngwal, laa kàsawɛy nde, waa kàkyen Masɛdwan.

² Nde kàlyaan kà in'tà amin mupà alɔŋki ngwal unsà an'yààm mbɔɔn. Ungo' nde kàkyen Ngɛlesi

³ mper kàkyer nde ngɔɔn tär. Nde kàbɔn muwal an'swà ntɔn mukyà Siri, wɛɛ Ayudà bàdirà mukun'kyer ube. Undiiràwun kàsɔɔm nde an'kyàn mufàsoonà u Masɛdwan.

⁴ Baar bàkyen muyisal anà nde tii kà Azi babà: Sopatros, mwan baal a Pirüs un'nsi Berɛ, Aristark

anà Səgɔn ansi Təsalɔnika, Gayüs un'nsi Derbe, Tumàtə anà Tışhik anà Trɔfım baar a un'tà a Azi.

⁵ Ba banswà bakyen kusa a bi, ba bəkidil u Tɔlowasi.

⁶ Wɛɛ bi, bi Filipe kəlwomà ungo a ilā a mampà iköön ful, bi kabilā kà an'swà mukàtaan ba ungo a ilā ityeen u Tɔlowasi, ikal kàkyer bi ilā nsambwaar.

Ndeer a Pɔl yà ntsüü u Tɔlowasi

⁷ Ilā atətweb ungo a saba, bi kəkāl ikal imwey ntɔn mutsul mampà, Pɔl kəkāl muyäämà anà ba. Ntɔn ya yälöm naa nde akyà taantyà, nde kələb an'yääm ndaay tii uboboo a mpib.

⁸ Minà myəkāl mbɔɔn u suk adu kəköŋ bi.

⁹ Kyekà, un'to mwey ikɔb ande Otik, kəkāl wəŋəbwaay u mun a nɛl. Umpal kəkāl Pɔl mulab an'yääm ndaay, nde kəkuur a twaal. Twaal alā lun'syen nkuur, waa kəbu fà ndwà yətär udu. Mpal bun'suub ba, nde kəkāl wəŋəkwa.

¹⁰ Pɔl laa kətɔlā nde, waa kəkyà ntiin mper kəkāl un'to awà. Nde kun'wel kà an'kɔɔ, waa kàten naa: « Twɔn lan'tɛɛr, möö ande wà mwo! »

¹¹ Ungo mubeenà, Pɔl, kətsul ləmpà, waa kadi. Apan, waa kəfələb an'yääm tii lətya taan. Apan, laa kəkyen nde.

¹² Wɛɛ akà un'to awà, ba bun'syen anà möö. Ya yəpə ngwal mbɔɔn akà baar banswà.

Nkyeen Mile fà Tɔlowasi

¹³ Wɛɛ bi, bi kàwɛl an'swà kusà mukyà Asɔsi, bul kàkàwal bi Pɔl, ntɔn nde kàkwen mukyà u mbwo a mɛɛn.

¹⁴ Mpal kayitaan nde u Asɔsi, bi kun'wɛl kà an'swà ntɔn mukyà Mitilen.

¹⁵ Fà apan, bi kalab mbwo a an'dà taantya, bi kàkatol tsutsu a Kyo. Ila kyalaab pa, bi kasona u Samosi. Ungo a ila mwey, bi katol Mile ungo mukom u Trozilyon.

¹⁶ Nton, Pɔl kàkwen mulyaan ifan kà Efeso, ntɔn mukoon adwa taan kà Azi: nde kaduul mukal u Yelusalem ila a Pantekot, kya mbwo yalakal.

An'yääm anà andweer a Efeso

¹⁷ Mpalabà, u Mile, Pɔl katom baar mukabel andweer a Ikoon a Efeso.

¹⁸ Utaan bayakola ba apa nde, nde katen a ba naa: « Be, be lakyayob naa me anà be in'fakal aben semà ila atatweb katol me Azi.

¹⁹ Me kasyaal Mwol unsa laboon lanswa uboo a nsaan anà uboo a in'taam myafu u ndiira a Ayuda.

²⁰ Me kayee anki akà undiir mwey kan'kwo mukal wandon nton be. Wɛɛ me kaker alakyaan anà kaker alalon u mii a baar anà uboo a ndwa,

²¹ mukyaan Ayuda anà Angeleki mbuul a mpem akà Nzam anà musa lakwikila amu Mwol abi Yesu.

²² Wɛɛ apana, me, me in'wa anabama anà Dweela, lalan in'kyà me Yelusalem, ukoon ayob naa ndaa na ikan'bweel kwo.

²³ Wɛɛ undiir mwey mpɛl Dweelà In'kyɛɛl ukan'swanà: u bul lanswà in'sin anà mpay anàkir yàmukan'diilà.

²⁴ Wɛɛ akà mɛ, mɛ ndöŋ mbɔɔn in'paa anki akà möö amɛ, undiir mwey awà kan'söön ubwan wà mulab mbwo amɛ anà mumay isal kan'pɛ Mwol Yesu: utà imbàl a Làsan Anàbwan là kab a ngway a Nzam.

²⁵ Sɛmà apanà, mɛ, mɛ in'kyàyoɓ naa bɛ ntabwey amɛ layàfàman anki, bɛ banswà baar abà kàlyaanà mɛ uboo a bɛ muyikyaän Imwol a Nzam.

²⁶ Lalan, mɛ, mɛ an'kwo in'tɛ imbàl nàbawà kusà a bɛ naa umwey uboo abɛ usadiimà mbwo, nsaŋ ande nàkwo.

²⁷ Ntɔn mɛ akà undiir mwey kàyeɛ anki, wɛɛ mɛ, mɛ kàlakyään an'kyän a Nzam manswà.

²⁸ Làkal kà igyɛɛŋ ntɔn bɛ nàkwo anà ntɔn làbɔl kàlapɛ Dweelà In'kyɛɛl muler, làkal aseɛy a Iköön a Nzam kàwɛl nde u mbwo a an'kil ande nàkwo.

²⁹ Mɛ, mɛ inkyàyoɓ naa ungo a nkyeen amɛ, in'kyɛŋ a nkyɛl mpa myàsàwɛm ngyɛb a làbɔl myàkyɛr asàbilà uboo a bɛ,

³⁰ itàkal uboo a itsuŋ abɛ nàkwo baar bàkyɛr asàmbarà mutɛn ndaa a loor ntɔn alɔŋki balàb.

³¹ Lalan, làtsim, làyoɓ naa u mbul tär, mpib anà mwaänà, isal amɛ kyàkal mutɛn a bɛ anà nsaŋ u mii.

³² « Waa apanà, mɛ amàlapà kà an'kɔɔ a Nzam anà akà ndaa a kab a ngway ande alye anà ngwal atɔŋ anà mupà kwal akà baar anàkyɛɛl banswà.

³³ Me kàsàwem anki un'kòl ntòn ngim itàkal wòl itàkal ipfey a mbuur.

³⁴ Bɛ, bɛ ɲakwo lākyaʔyòb naa an'kɔɔ mà, ma màsàl ntòn indiiir kàkàl bi abyà ndòŋ, mɛ anà baar bàkàl anà mɛ.

³⁵ Mɛ kalaswɛɲ taanɲ lanswà naa yubwanɲ musal abun ntòn mubay baar abà u ngyal, muyɔbà ndaa kàtɛn Mwol Yesu ɲakwo naa: "Un'sak afàkal mbɔɔn mupà akwànaa muwal!" »

³⁶ Ungò mutɛn abwɛy, ndɛ kàbù an'kòim mbwo mwɛy anà ba banswà, waa kàyamà.

³⁷ Apan ba banswà waa bàlɛl, bun'bweel u bway ntòn mukundùür.

³⁸ Ngyɛb aba yàmbɔɔn yàfù unsà ndaa kàtɛn ndɛ naa ba ntabwɛy andɛ bàfàsàman anki. Apan ba bàkun'swà tii kà an'swà.

21

Pɔl kan'beenà Yelusàlɛm

¹ Yàmɛnà naa ungò mukaabà anà ba a mpay anà muwal an'swà, bi kàkyɛn ipɛy tii u Kɔs, taanɲyà bi kàkɔlà Rɔdɛ, apan bi kàkyà Patara.

² Paa, bi kàmɛn an'swà màmukya Fɛnɛsi, laa kàbilà bi, kàkyɛn bi.

³ Mpal kàtàäl bi isanɲ a Shipɛlɛ, bi kàsàwɛy kya u kɔɔ a ikaar, waa kàwɛl mbwo mukya mper a Siri, bi kàtɔlà u Tir, ikaal màtɛwɛy an'swà buur ama.

⁴ Akun bi kàmɛn alɔŋki, bi kàbɛwaaɲ paa mpɔsà mwɛy. U mbwo a Dweelà ba bàtɛn a Pɔl naa ndɛ ukɔɔn abeenà Yelusàlɛm.

⁵ Wɛɛ mpal byàkwe ilà' abi, bi kàfàwal mbwo mukyà. Ba banswà anà akyay aba anà baan aba bàkiswa tii u nsà a bul. Mpal kàtol bi kà un'kool a an'dà, bi kàbu' an'kòim, waa kàyamà.

⁶ Ungò mupeel mbor a ntsüü'anà aton, bi kàbilà kà an'swà, wɛɛ ba bàfurà ndwà aba.

⁷ Wɛɛ akà bi, bi kàmay mbwo abi yanswà semà Tir tii Petolemayis, bi kàpe aton mbor, waa kàbwaay apà ba ilà'mwey.

⁸ Taantyà, kàtoo bi, bi kàkyen Sezare. Akun, bi kàbilà u ndwà a Filipino un'paylasan a Lasan Anàbwan, umwey uboo a Nsambwaar, waa bi kàbwaay paa.

⁹ Nde kàkal abà baan akaar ankor anà. Ba bàfataa ngoom.

¹⁰ Bi kàkal paa ilà'mboon, umpal kàyi nangoom mwey kàfu'Yuday ikob ande Agabus.

¹¹ Nde kàyi akà bi anà kàwel un'di a lon a Pol, nde kàbām wa kà in'kol anà kà an'koo ande ñakwo, waa kàten naa: « Lāwem, Dweelà In'kyeel an'ten naa mbuur an'un'di wà, Ayudà bàsàkyer un'bām u Yelusàlem asànaa an'bām mē là, waa bàsun'yalà kà an'koo a angyey. »

¹² Mpal bàwem bi indiir abi, bi ñakwo anà aton a bul alan, bi bàböön Pol mukoon abeenà Yelusàlem.

¹³ Apan, Pol kàfuur naa: « Undiir nà làlèlè be anà lakaamà be mpem amē? Wɛɛ akà mē, mē an'kyey, kà nà mukan'bām in'sin mpel anki, wɛɛ anà mukwà u Yelusàlem nton ikob a Mwol Yesu.

»

¹⁴ Bi bàsàkwo anki muscòm an'kyàn ande, bi bàkàl akul, waa bàtèn naa: « Wey ukwen a Mwol bàkàl. »

¹⁵ Ungo' a ndam a ilá, bi bàlṣṣṣn indiir abi, waa kàbeenà Yelusàlẹm.

¹⁶ Ndam a alonki uboo alonki a Sezare bàkiswa anà bisyeen mukabṣṣn u ndwà a un'nsi Shipẹle mwey ikṣb ande Mnason. Nde kàkàl un'lonki fà itaan.

Pɔl kan'kàler Zyak

¹⁷ U ntóol abi u Yelusàlẹm, aton biwel unsà un'sak wanswà.

¹⁸ Taanṣyà, Pɔl kàkyen anà bi u ndwà a Zyak, ikal bàkōn andweer banswà.

¹⁹ Ungo' kape nde mbor, nde kakyään pànsi pànsi indiir byanswà kàkyer Nzam akà baar mpa abà Ayudà u mbwo a isal ande.

²⁰ Ungo' mukun'wem, ba bàsi Nzam làkoo, waa bàfuur akà Pɔl naa: « Un'ton, ngye akimana, Ayudà nsaab kwe ban'sà làkwikilà, ba banswà ban'pà mṣṣ aba unsà un'kṣn.

²¹ Wẹe nton ngye, ba bàwem in'ṣn naa ngye ayilon ndaa a nkṣl, naa Ayudà bàfàkal uboo a baar mpa abà Ayudà bàton Mṣe, anà mukakyaän naa ba bàkṣn akyey baan aba anà bàkṣn alab nkàl a Ayudà.

²² Bi waa ikyer aben? Itàkal kaben, ba bàkyer ayayob naa ngye an'yà.

²³ Undiiràwun, ngye akyer asànaa kaswan bi: bi ibye abà abaal anà bàkyàdyà kyañ.

²⁴ Asyen, kadi nkwa anà ba. Fur sye ngim aba nton ba bàkool ntswe aba. Abun baar banswà bayayob ba naa ndaa yanswa bawem ba nton ngye kàyà ndandaa anki, wɛɛ ngye, ngye ñakwo sye afalab Un'koon.

²⁵ Akà baar mpa abà Ayudà bàbulà anàlèkwilà, bi, bi kàkyasoon mbar kàtsul bi: ukoon adyà in'twan ifafà unsà iboon bàfàpà akà itek, anà an'kil, anà in'twan mpa bàtsul kil, anà ukoon akyer ipasase. »

²⁶ Apan, Pól kàsyen baar abà, waa kadi nkwa anà ba taantyà. Nde kàbilà u ndwà a Nzam nton mukyään ilà isawà nkwa anà bàsàpà iboon nton umwey umwey uboo a ba.

Nkөөr a Pól u ndwà a Nzam.

²⁷ Wɛɛ ilà nsambwaar byakal tsutsu mukwo mpal bun'men Ayudà a Azi u ndwà a Nzam. Apan ba bàsi lingyoomà uboo a un'sen a baar wanswà, waa bun'kor,

²⁸ bàkuub in'kwen, waa bàten naa: « Baar a Isàlèl, kàlayää libay! Le mbuur akwà ayinwan anà un'sen anà un'koon abi, anà ikal ki unsà ndaa uyilon nde mper yanswà anà akà baar banswà! Nde sye kàkyabiil Angeleki uboo a ndwà a Nzam nton mubey ikal in'kyeel ki! »

²⁹ Nton ba bàtwab ataman Trófime un'nsi Efeso anà nde uboo a bul, lalan basii ba naa Pól kun'biil u ndwà a Nzam.

³⁰ Bul lanswà waa làni, un'seɲ waa kàyàkòɲ. Baar bàkòr Pòl, waa bun'twey u ndwà a Nzam, apan ba bàdubà ibeenà agyàgyà.

³¹ Ba balenjà mbwo mukun'dwa, mpal làkàtòl làsanj akà mfum a anjità nsaab a Lomà naa Yelusàlèm lanswà lan'bilà u lingyoomà.

³² Taanj nsil alan, nde kàwel anjità anà an'kapten, waa kàkyà ntiin mupay un'seɲ u mper bàkal ba. Mpal bàmen ba mfum a anjità nsaab anà anjità, ba bawey mudub Pòl.

³³ Apan mfum a anjità kàsin tsutsu'apà nde, waa kun'kòr, kàsweɲ mukun'bàim an'dwaanj. Ungò apan, nde kàkwen muyòb naa nde wà nà anà nde sye ininà kan'kyer.

³⁴ Wɛɛ, uboo a un'seɲ a baar, baar baar bàkal mukuub in'kweɲ. Unsà isak isak aki, mfum a anjità kàsàyòb anki akà undiir mwey. Undiir awun, kàsweɲ nde naa Pòl bun'syen u Fòrteres a anjità a Lomà.

³⁵ Mpal kàkòlà nde udu a ikaar, anjità bàkyer un'syen ntòn nkyel a un'seɲ a baar yàkal mbɔɔn,

³⁶ ntòn un'kàbɔ a baar kàkal muyun'lab anà musà in'kweɲ naa: « Uku! »

Pòl kan'sà un'ɔɔn ande

³⁷ U taanj balun'biil ba u Fòrteres, Pòl kàten a mfum a nsaab naa: « Nkye mbwo ikyàkal mɛ muten undiir mwey a ngye? » Mfum a anjità kun'fuul naa: « Nkye ngye akyàyòb Ingeleki?

³⁸ Nkye ngye, kà ngye anki awà un'ngipiti awà kàtwaäl ipaay mfwen anà kàsyen adwää baar nsaab nà u nsyè a ipól? »

³⁹ Pól kàten naa: « Mè? Mè in'wà un'yudà, bul a mè Tarsisi u Silisi, bul lāmwey là lākoo. Mè amaboon, mpe mbwo muyääm a un'sen. »

⁴⁰ Mfum a nsaab waa kun'pe mbwo. Pól kākāl umbäär udu a ikaar, kākyer isii a koo, un'sen a baar wanswà waa kākāl a duu. Apan nde kākyaän ba unsà Ebelyo, waa kàten naa:

22

¹ « Aton abaal anà bàtaa, làwem un'lon in'kwen mè musà kusà a be apanà. »

² Mpal bāwem ba Pól wāmuten u ndaa a Bēbelyo, Ba bākāl akul. Apan Pól waa kàten naa:

³ « Mè, mè in'wà un'yudà, mè ban'bör u Tarsis a Silisi, wē mè ban'boŋ u bul alà, ban'lon kà in'kol a Ngamalyel asānaa awà un'koon a andweer, mè kākāl anà un'kanà mboon nton Nzam asānaa naa laba be banswà nābawā.

⁴ Mè awà, mè kāyiin Mbwo ayi ngwal tii u nkweel, mè kabām abaal anà akaar in'sin anà katoom u bōloka.

⁵ Undweer a angan anà itsun a andweer bā ambal amē: mè kāwēl anà in'kaan akà bā nton mukya Damas mukor aton bakal kwo ana mukasyen Yelusālem nton bape ntaanjāmbar.

*Pól kan'kyään mbuul a mpem ande
(Ian 9.1-19; 26.12-18)*

⁶ « Yàmenà naa kàkal mɛ u mbwo anà kàtòl mɛ tsùtsu'a Damas, ka imbura, mper a midi, un'nyän a pɛlɛ mwey kàfu' du, waa kan'dinà.

⁷ Mɛ kàbu' u mɛn, umpal kàwem mɛ ndaa mwey itɛnà a mɛ naa: "Sòl, Sòl, ntɔn nkye ayan'mɛy ngye nkwaan?"

⁸ Mɛ kàfuur naa: "Mwol, ngye nà?" Nde kàten naa: "Mɛ, mɛ in'wà Yesu Nazorye akwà afàmɛy ngye nkwaan."

⁹ Baar bàkal anà mɛ bàkyàman un'nyän a pɛlɛ, wɛɛ ba bàwem anki ndaa a mbuur kàyàäma anà mɛ.

¹⁰ Mɛ kàten naa: "Mwol, ininà mɛ an'kwo mukyer?" Mwol kàten a mɛ naa: "Mbarà, kyen Damas, bàkyer akasam yinà yanswà kàmaswan Nzam mukyer."

¹¹ Wɛɛ un'nyän a pɛlɛ awun kan'dwà'mii, baar bàkal anà mɛ ban'nte mpi u kɔɔ tii kàtòl mɛ Damas.

¹² « U Damas, kàkal anà mbuur mwey ikɔb ande Ananyas, nde kàkal anà inzaam anà kàlabà un'kɔɔn ubwanàbwan. Ayudà banswà bàkalà paa bun'tɛlɛ imbal.

¹³ Nde kàkyer ayan'man, waa kàten a mɛ naa: "Un'tɔn amɛ Sòl, fàman. Taan nsil alan mɛ waa kàfàman, waa kun'men.

¹⁴ Nde kàten naa: "Nzam a bàtaaràbi kasòl kaa usà ntɔn muyòb ukwen ande, muman Nabalàbal anà muwem ndaa itoo u mun ande,

¹⁵ ntɔn ngye asàkal mbal ande u mii a baar banswà unsà indiir kàmen ngye anà kàwem

ngye.

¹⁶ Wɛɛ apanà, ininà ngye afidilà? Mbarà, wal nduümà anà mpɔɔŋà a man'be angye mutà ikɔb ande din.

Pɔl akà in'seŋ myumwey

¹⁷ « Yàmenà naa kàfurà mè Yelusàlem, ilà mwey, mè kàkal muyamà u ndwà a Nzam, waa kàmen imanmii.

¹⁸ Mè kàmen Mwol, nde kàten a mè naa: "Kyer agyagyà, too apanà u Yelusàlem, ntɔn ba imbaɩ angye ntɔn mè bàyàkyey anki."

¹⁹ Wɛɛ mè kàten naa: "Mwol, ba ŋakwo bàkyàyɔb naa mè, mè kàyisaa baar u bɔlokà anà kàyikamà baar bàkal anà làkwikilà akà ngye an'fuum uboo a ndwà a nkɔŋ a Ayudà yanswà.

²⁰ Mpàl bàdwa mbàl angye Ityen, mè ŋakwo kàkal paa, mukyey baar bun'dwa anà mukaar ipfey aba.

²¹ Wɛɛ nde kàten a mè naa: "Kyen, mè, mè ŋakwo in'yatɔm ukwel mper akà baar mpa abà Ayudà." »

Pɔl anà mfum a aŋità a Lɔmà

²² Ba bàkal mukun'weemà tii mpàl kàten nde ndaa ayi, ba bàkuub in'kweŋ, waa bàten naa: « Lun'lwom u mɛɛn mbuur atub awà, nde ukwe anki muƙal anà mɔɔ! »

²³ Ba bàkuuba in'kweŋ, bàkaamà ipfey aba anà bàfuumà un'twà u du.

²⁴ Mfum a nsaab kàsweŋ naa bun'biil u fòrteres anà bun'fuul in'loɔn a an'fũm ntɔn nde uyob ndaa kàkyer nde ntɔn ba bàsi in'kweŋ ntɔn nde.

²⁵ Wɛɛ mpal bun'bäim ba in'siŋ ntɔn bun'käim an'fũm, Pɔl kàten a kapten kàkäl paa naa: « Nkye be làbye anà mbwo mukam un'lɔmà an'fũm ukɔɔn un'fuul un'loɔn? »

²⁶ Kapten kàwem nde abwey, waa kàkàkyään mfum a nsaab: « Ngye pà akyer aben? Mbuur awà wà un'lɔmà. »

²⁷ Apan, mfum a nsaab kàyàsin apà Pɔl, waa kun'fuul: « Nkyän, nkye ndandaa ngye awà un'lɔmà? » Nde naa: « Ɛɛ. »

²⁸ Mfun a nsaab waa kàten naa: « Mɛ, mɛ kàfũr ngim mbɔɔn ntɔn mubulà un'lɔmà. » Pɔl waa kàten naa: « Mɛ, mɛ un'bar anki, ilɔmà amɛ bàkyer an'bɔr anà kya. »

²⁹ Kà imbürà, baar bàlun'kam an'fũm ntɔn nde usi ndaa, waa bàte upay. Wɛɛ mfum a nsaab kàwem bɔɔmà naa kyekà mbuur kàbäim nde in'siŋ wà, wà un'lɔmà.

Pɔl u làbay a nsan a kolàkol

³⁰ Lalan taantyà kàkwen nde muyob ub-waŋàbwaŋ undiir bun'fũn Ayudà, nde kun'sɔɔl isiŋ ntɔn nde usi un'loɔn kusà a ba.

23

¹ Pɔl kàler làbay a nsan a kolàkol a tɔntɔn, waa kàten naa: « Atɔŋ abaal, yà unsà an'kyän a duu me kàsyääl Nzam tii nàbawà. »

² Wɛɛ Undweer a ngan Ananyas kàsweɲ baar bàkal tsùtsu' apà nde mukun'kam mbar u mun ande.

³ Pɔl kàtɛn a nde naa: « Ubwan a nsà, Nzam ayapà mbar! Ngye an'bwaay mukan'tsüül nsan unsà un'kɔɔn, wɛɛ ngye, ngye awàmubɛy un'kɔɔn, ngye aswan baar ban'kam mbar! »

⁴ Baar bàkal tsùtsu' apà nde bàtɛn a nde naa: « Ngye awàmuto undweer a angan a Nzam! »

⁵ Pɔl kàtɛn naa: « Atɔɲ, mɛ in'yayɔb anki naa nde wà undweer a angan, ntɔn bàsɔn naa: "Ngye asun'to anki mfum a un'sɛɲ angye!" »

⁶ Pɔl kàkyer ayɔb naa Làbay a Nsan a kolàkol làkal an'kab mɔ̃l: ndam yà Asadusi, ndam yà Amfarisi. Lalan kàkuub nde in'kweɲ kusà a ba: « Atɔɲ abaal, mɛ, mɛ in'wà un'mfarisi, mwan a amfarisi. Ntɔn làkyän unsà ngwiiyà a aku, ba bàmàn'sà u làbay a nsan. »

⁷ Pa kàmay nde mutɛn, mbaan yàbu' uboo a Amfarisi anà Asadusi, lalan nkɔɲ yakaabà ya.

⁸ Ntɔn Asadusi bàfàtɛn naa itàkal ngwiiyà kà ukwà, itàkal un'kyeey, itàkal dweelà batɛy, wɛɛ Amfarisi bàfàkyey naa ba bà mwo.

⁹ In'kweɲ myàkyer asöönà mbɔɔn, alɔɔɲ a in'kɔɔn amwey uboo a Amfarisi waa bàmbarà, bàtɛn a ngwal naa: « Bi akà ndaa mwey yà ube imanà anki unsà mbuur wà. Taan lumwey dweelà lùmwey akɔɔn sye un'kyeey mwey kun'kyään ndaa! »

¹⁰ Mbaan yàbulà yà ngwal. Ntɔn bɔɔmà muman

naa ba ban'kwo musay Pɔl, mfum a nsaab kàsweŋ aŋità ande mutyà anà mukun'lwom uboo a ba anà mukun'syen u fɔrteres.

¹¹ U mpib yàlààb paa, Mwol kàyàmèná akà Pɔl, waa kàtèn a nde naa: « Tsim! Ngye an'tà imbaì ame apà u Yelusàlèm, ngye akyer afàkàtà sye u Lómà. »

Ndiirà ntɔn mɔɔ a Pɔl

¹² Taan̄tyà, Ayudà bàkyer adirà, waa bàdi kyàn naa ba bàdyà anki anà bānwà anki tii mpal bàsàdwa ba Pɔl.

¹³ Baar bàdirà ndaa ayi bàkàl aŋàsòòn ankweem an'nà.

¹⁴ Apan, ba bàkàman amfum a angan̄ anà andweer, waa bàtèn naa: « Bi kan'bɔl un'kaan anà kan'dyà kyàn naa bi undiir idyà anki kusà mudwa Pɔl.

¹⁵ Wɛɛ akà bɛ apanà, mbwo mwey anà Làbay a Nsan̄ a Kolàkol, làkyen kàlālòm mfum a aŋità naa nde kalatwàäl awà asànaa bɛ làkwen mulab̄ ndaa ande pansì pansì. Wɛɛ bi, bi indiir byanswa ikyàlɔn ntɔn mukun'dwa kusà nde muyàkòlà apà. »

¹⁶ Wɛɛ mwanàmpään̄ a Pɔl wàbaal kàwem ndiirà ayi, nde kàkyen fɔrteres, waa kàbilà ntɔn mukyään̄ Pɔl naa nde ukàl kà igyɛɛŋ.

¹⁷ Pɔl kàbel umwey uboo a aŋità, waa kàtèn a nde naa: « Lun'syen mwan baal wà akà mfum a aŋità ntɔn nde we anà ndaa mukun'kyään̄. »

¹⁸ Kapten awà kàsyen mwan baal awun akà mfum a nsaab, waa kàtèn naa: « Mbuur a bɔlokà

Pɔl akyer an'bel, waa kan'lööm mukatwääl mwan baal wà awe anà undiir akakyaän. »

¹⁹ Mfum a nsaab kàtɛ mwan baal awun mpi u kɔɔ, kun'syen u mpey, waa kun'fuul naa: « Ininà ngye awe awà mukan'kyään? »

²⁰ Nde kun'fuur naa: « Ayudà ban'lwɛɛŋ naa ba bàyalɔm akà ngye naa ngye asyen Pɔl nkàswo u Làbay a Nsan a Kolàkol asànaa ba bàkwen ulab ndaa ande pànsi pànsi.

²¹ Wɛɛ ngye, ngye twɔn amakyey, ntɔn anàsöön baar an'kwem an'nà uboo a ba bàkun'diil ndɔɔŋ u mbwo. Ba bàdi kyän naa ba bàdyà anki anà bànwà anki tii mpal bàyun'dwa ba. Ba ndaa yanswà ban'yöŋà, yan'sal nkyeey angye mpɛl. »

²² Apan mfum a nsaab kàfuur mwan baal awun ungo'akun'swan naa: « Twɔn an'kyään akà mbuur mwɛy naa mɛ an'yöb ndaa ayi. »

Pɔl akà mfum Filikisi

²³ Ungo' apan, mfum a nsaab kàbel baar bööl uboo a an'kapten, waa kàtɛn a ba naa: « Làsööl anjità nkam yweel, asyeen a mpoonà an'kwem nsambwaar anà ananwen nkam yweel, ntɔn u taan làwà là mpib ba bàkyà Sezare.

²⁴ Làlöön sye mpoonà ntɔn musyen Pɔl ntɔn nde ukàtol unsà ubwan banswà akà kuvernöör Filikisi. »

²⁵ Apan, nde kàsön un'kaan abà:

²⁶ « Kolɔde Lizyasi akà mwol Filikisi, làköm angye!

²⁷ Mbuur wà, Ayudà bakyer un'kòr anà bàkyer alun'dwa. Mpal kàwem me naa nde wà un'lomà, me kàkyen anà anjità nton mukun'lwom kan'koo aba.

²⁸ Me kàkwen muyòb isin a ndaa bun'füün ba, lalan kun'syen me kusà a Làbay a Nsanj a Kolàkol.

²⁹ Me, me kàmen naa ba bun'füün nton ndaa a un'koon aba, wée akà ube mwey kàkyer nde batèy nton bun'dwa itàkal bun'bäm in'sinj.

³⁰ Kan'wem me sye naa Ayudà bàmulèe untaam, lalà amatööm me awà anà an'swanj me baar bun'füün naa ba ñakwo bun'füün akà ngye. »

³¹ Anjità bàlab ndaa baswenj, waa bàwèl Pòl, bun'syen u mpib u Antipatris.

³² Taanjà, ba bàwèy asyeen a mpoonà mulab mbwo anà Pòl, waa bafura fòrtèrès.

³³ Mpal bàtòl ba Sezare, asyeen a mpoonà bàpe mfum un'kaan, waa bun'swenj Pòl sye.

³⁴ Ungo' kàtāj nde un'kaan, nde kàfuul naa Pòl wà mbuur a itiir a nsi nà. Mpal kàwem nde naa nde wà mbuur a Silisi,

³⁵ nde kàten naa: « Me in'yawem mpal bàyàya sye baar bafüün. » Apan, nde kàswenj naa bun'si u làpanj a Elodi.

24

Pòl bàmu füün

¹ Ungo' a ila'ityeen, mfum a anganj Ananyas anà andweer anà nkalsà mwey ikòb ande Tertülüüs, bàtyà nton mu füün Pòl akà kuvernöör.

² Apan, ba bàbel Pòl. Tertulùs kàsèma mukun'fùün abà: « Mwol Filikisi, mbòr angye. Ntòn ngye anà ndaa akuin an'kyer ngye ntòn musyen nsi unsà ubwanj banswà, lalan ibà bi uboo a duu anàkwo.

³ Taan lanswà anà ntsu'yanswà, bi ibàmuköimà ubwanj angye.

⁴ Wée muköon akà adwääl taan mböon, me in'ten ikikye, lalan me amalòm mukan'wem unsà igyeej kyanswà asànaa kayöb bi.

⁵ Bi kan'man naa mbuur wà, wà fway, nde wàmuyisà lingyoomà uboo a Ayudà banswà u meen manswà ntòn nde wà mfum a Bànazörye.

⁶ Nde sye alàkwen mubey un'kyeel a ndwà a Nzam, undiir awun bun'kör bi. Bi bàkwen mutsul nsan ande asànaa ukalöomà un'köon abi,

⁷ wée mfum a nsaab waa kàyun'duum a ngwal yanswà kà an'köö abi.

⁸ Abun, ngye, ngye ñakwo asun'fuul un'löon, ngye akyer akyey naa ndaa kàmun'fùün bi yà ndandaa, »

⁹ Ayudà banswà bàkyey naa ndaa yanswà kàten Tertulùs yà abwey.

Pòl kusà a Filikisi

¹⁰ Apan kuvernöör kun'sweñ musà ndaa, Pòl waa kàfuur abà: « Me in'kyäyöb naa semà mbul mböon ngye afaswanj balàbal akà un'señ abi: undiirawà, waa me an'sà làkyän akà ngye, me in'sà un'löon amé kusà angye.

¹¹ Ngye an'kwo ayim ubwanàbwan: ilyaan anki ila kwem anjyweel kàbeenà mè Yelusàlem nton mukasyàjà.

¹² Itàkal u ndwà a Nzam, itàkal u ndwà a nkoi a Ayudà, itàkal uboo a bul, akà mbuur mwey kan'men anki musà mbaan anà mbuur itàkal musiinà un'sen a baar mukyer lingyoomà.

¹³ Ba bàkwo anki mukaswan apanà indiir bàkan'füünà ba.

¹⁴ Wée mè, ndaa in'yob mè kusà angye ayi: mè in'fàsyàäl Mbwo ayà bàmanà ba naa yà loor. Mè in'fàsyàäl Nzam a andweer abi. Làkwikilà amè là unsà ndaa yanswà bàsòn uboo a Un'koon anà uboo a Anjangoom.

¹⁵ Làkyan amè là akà Nzam, ba ñakwo sye bàkyer afàkyey la, naa baar mpa abà balàbal anà baar a balàbal bàkyer asàwiya.

¹⁶ Lalan mè sye in'fàsà mè ngwal taan lanswà mukal anà an'kyan mpa ban'kwo mubey kusà a Nzam anà kusà a baar.

¹⁷ Ungo a mbul mboon, mè kàyàfurà u Yelusàlem nton mubay un'sen amè anà mupà an'kab.

¹⁸ Apan ba bàyan'man u ndwà a Nzam ungo a mpöñ amè: akà nkoi mwey itàkal làso làmwey làkal anki.

¹⁹ Wée Ayudà amwey bà Azi bàkal paa, ba baar balàkwo muyàmenà kusà a ngye mukan'füün ilàkal naa ba bàkal anà undiir aten a mè.

²⁰ Itàkal ba aba, ba ñakwo baten ndaa a ube bàmen ba mpal kasi mè un'loon u Làbay a Nsan a

Kolàkòl.

²¹ Taan lumwey ndaa mwey mpel kàsi me umbäär kusà a ba naa: "Yà nton ngwiiyà a aku lalan baman'fuiin ba nàbawà kusà a be!" »

²² Filikisi kàkyer ayob ubwanàbwan ndaa a Mbwo, waa kàsin mutsul ungo' anà muten naa: « Me ndaa abe in'yàtsul mpal uyàtyà mfum a nsaab. »

²³ Apan nde kàswey kapten mwey mukaar Pòl u bòlokà anà mukun'pà mbwo naa aton ban'kwo mukun'bay.

Pòl kusà a Filikisi anà Dulàsiye

²⁴ Ungo' a ndam a ilà, Filikisi kàkàl anà un'kyay ande Dulàsiye, un'kaar un'yudà, nde katoim baar mukàbel Pòl. Nde kàkwen mukun'wem nton ndaa a lakwikila unsa Klistò Yesu.

²⁵ Wée mpal kàsèma Pòl muten ndaa mukal anà mɔɔ a balàbal anà nkaän a mpem anà nsa isàyà kusà, Filikisi kàwem bɔɔmà, waa kàten naa: « Apanà ngye an'kwo afurà. Taan làsàkal me in'kyer afasàbel. »

²⁶ Nde kàsii naa Pòl ayun'pà ngim, undiir awun kàfatòmà nde baar mbalà mbɔɔn mukun'bel u bòloka nton muyam ana nde.

²⁷ Ungo' a mbul yweel, Filikisi bun'kiir akà Porsyus Festüs. Wée, nton muswan ubwan ande akà Ayudà, nde kàsàwey Pòl u bòlokà.

25

Pòl kan'lom akà Sèzar

¹ Ungo' a ila' itär a ngyeel ande kà itiiir a nsi akin, Festüs kàbeenà Yelusàlem fà Sezare.

² Amfum a angan anà andweer a Ayudà bayi mufüün Pól akà nde.

³ Ba bási mukuüñà mulom naa nde kakyeer ndam a ubwan mubel Pól u Yelusàlem. Kuten anàbwan ba badiirà mukun'dwa u mbwo.

⁴ Wée Festüs kàfuur naa bɔlokà a Pól là u Sezare, anà nde ñakwo kàkal u mbwo mufurà.

⁵ Nde kàkwey naa: « Wey baar a an'yeerà uboo a be bàtuüb anà mɛ, ntɔn bi ityà Sezare. Kya isàkal naa we anà undiir un'be mbuur awà kàkyer, waa ba bun'füün. »

⁶ Festüs kàkal anàsöön ilä naan aköön kwem apà ba, ungo' waa kàtyà Sezare. Taantyà, nde kàbwaay u làbay a nsan, waa kàsweñ naa bun'twääl Pól.

⁷ Mpal kàyàkolà nde, Ayudà bàfu' Yelusàlem bàkyer un'dinà, waa bun'füün ndaa a ng-walàngwal mböön, wée ba bàsàswan anki naa ya yà ndandaa.

⁸ Wée Pól kàsi un'loön ande, waa kàten naa: « Mɛ akà undiir mwey wà ube in'kyer anki, itàkal unsà Un'koon a Ayudà, itàkal u ndwà a Nzam, itàkal akà Sezar. »

⁹ Ntɔn mumená mbuur anàbwan kusà a Ayudà, Festüs kàfuul Pól naa: « Nkye ngye akyàkwen mubeenà Yelusàlem ntɔn bàtsul ndaa angye u mii amɛ? »

¹⁰ Wée Pól kàfuur naa: « Mɛ in'wà u làbay a nsan a Sezar, nsan amɛ bàkàten kwo. Akundiir

mwey wà ube an'kyer me Ayudà watēy asànaa ngye n̄akwo ayòb ngye ubwan̄àbwan̄.

¹¹ Isàkal naa ndandaa me kàkyer ube mwey ban'kwo mutwaal ukwà, me ukwa in'ton anki. Wēē, isàkal naa ndaa ban'fūūnà baar ndōn aya yatey, akà mbuur mwey ukwe anki mukan'pà kà an'kɔɔ aba. Me an'lom naa Sezar utsul ndaa ame.

» ¹² Apan, ungo mulwēēn anà nteen ande, Festūs kàfuur naa: « Ngye an'lom muman Sezar, ngye akyer akyà kusà a Sezar. »

Pɔl kusà a Angilàpà anà Bernis

¹³ Ungo a ilā, mfum Angilàpà anà Bernis bāyi u Sezare nton mupà Festūs mbor.

¹⁴ Ba paa bàkyer ilā mbɔɔn, lalan Festūs kàkyāān nde mfum ndaa a Pɔl muten naa: « We anà baal mwey Filikisi kàsàwey u bɔlòkà.

¹⁵ Umpal kàbeenà me Yelusàlem, amfum a angan anà andweer a Ayudà bàkyer aya mukun'fūūn, ba bàkwen naa bun'dwā'ndwā.

¹⁶ Me ba kafuur naa: "Kya kà ifà a baar a Lomà anki mupà mbuur kà an'kɔɔ a baar, isàkal naa kusà ande baar bun'fūūn batey, isàkal sye naa nde un'lɔɔn n̄atàsà anki."

¹⁷ Ba bāyi apà anà me. Mukɔɔn afàsà ilā, taantyà me kabwaay u labay a nsan, me kàlòm naa bun'twāāl mbuur awun.

¹⁸ Ayiīn ande bayi ba, ba bàsàmēey anki akà undiir mwey wà ngwal uboo indiir ibe kàyweerà me.

19 Undiir mwey bàkal ba awà anà nde yà mbaan ntòn inzaam aba ñakwo, sin sin ntòn mbuur mwey ikòb ande Yesu, nde kàkyer akwà, wée Pòl akakyeyà uyòl naa nde we anà mǝǝ.

20 Ya yàkal mpay akà mē mutsul ndaa a tub ayi, lalan kàpe mē Pòl lweñ mubeenà Yelusàlem ntòn bàkàtsul nsan ande kwo.

21 Wée Pòl kàlòm naa ndaa ande bàkàtsul kusa a Sezar. Lalan kàswen mē naa bun'kaär u bòloka tii mpal in'sun'tòm mē akà Sezar. »

22 Waa Angilipà kàten a Festüs naa: « Mē ñakwo sye in'kwen muwem mbuur awà. » Festüs kun'fuur naa: « Ngye ayun'wem nkàswo. »

23 Taantyà, Angilipà anà Bernis bàyi unsà làso lanswà, waa bàbìlā u làbay a nsan mbwo mwey anà amfum a nsaab anà abyääl a bul. Festüs kàswen naa bun'twääl Pòl.

24 Festüs kàten naa: « Mfum Angilipà, anà be banswà làbà pà anà bi, be làkyun'manà mbuur wà. Un'kàbò a Ayudà kàyun'füün akà mē, itàkal u Yelusàlem, itàkal apà, bàmusà in'kwen naa nde ufàkwo anki mukal anà mǝǝ.

25 Wée akà mē, mē in'saman anki undiir un'be kàkyer nde ntòn nde ukyà an'lòñ. Wée nde ñakwo kàlòm naa nde ukyà akà Sezar, mē kàtsul naa mē in'kyer un'tööm awà.

26 Itàkal abwey, mē in'manà anki undiir in'söön mē Sezar, lalan, an'kwen mē naa nde usi un'löön u mii a be, sin sin u mii a ngye Mfum Angilipà, ntòn mē in'wel undiir ason ungo'a nköñ ayi.

²⁷ Ntɔn akà mè, ya ikamenà naa kà yubwan anki naa mè in'tòm mbuur a bɔlokà ukɔɔn aswan ubwanàbwan ube kàkyer nde. »

26

Un'loɔn a Pɔl kusà a Angilipà

¹ Angilipà kàten a Pɔl naa: « Bàmapà mbwo musà un'loɔn angye. » Apan nde kàsen kɔɔ ntɔn musà un'loɔn ande:

² « Mfum Angilipà, mè an'man un'sak mbɔɔn musà un'loɔn kusà a ngye nàbawà ntɔn indiir byanswà bàman'fùün Ayudà,

³ sin sin ngye akyàyoɔb ubwanàbwan nkaäl a Ayudà anà nsyeel a mbaan aba. Kyakin mè amalɔm mukan'wem anà igyeɛn unsà nkaäh a mpem yanswà.

⁴ « Ntɔn mɔɔ amɛ, semà imbey, Ayudà banswà bàkyàyoɔb wa, ntɔn mè kàkal u Yelusàlem uboo a un'sɛn amɛ.

⁵ Ba nàkwo bàkyàyoɔb fà itaan, ba ban'kwo bàtɛ imbäl, kya ba basàkwɛn, naa mè in'wà umwey uboo a Ikööh a Amfarisi ifàlab inzaam abi pànsi pànsi.

⁶ Apanà, mè bàman'fùün ntɔn làkyän amɛ unsà ilää kàpɛ Nzam akà andweer abi.

⁷ In'sɛn abi myanswà myàkwɛm anjyweel myàfàsyääl Nzam uboo a muküünà mpib anà mwäänà ntɔn muman nkola a ilää aki. Ɔɔ Mfum, ntɔn làkyän alà, Ayudà waa bàman'fùün!

⁸ Ntɔn nkye mpa làkyeyà be naa Nzam afàwiy aku?

⁹ Mɛ ɲakwo, mɛ kàyweerà naa yubwan munwan a ngwal yanswà anà ikɔb a Yesu Nazɔrye.

¹⁰ Undiir nsil awà mɛ kàkyer u Yelusàlem. Mɛ kàbiil baar in'kyeel mbɔɔn u bɔlokà mpal kàwɛl mɛ ikɔb akà andweer a angan, mɛ sye kàkyer akyeyà naa badwä.

¹¹ Mɛ kàyibilà mbalà mbɔɔn u ndwà a nkoiɲ a Ayudà yanswà ntɔn mukapà ntaanàmbar anà mukasiinà a ngwal yanswà ba mubɛy làkwikilà aba. Uboo a nkyel amɛ yanswà, akà ba, mɛ ba kàyalabà tii kà an'bul a ingyey. »

*Pɔl wàmukyään mbuul a mpem ande
(Ian 9.1-19; 22.6-16)*

¹² « Lalan ilä mwɛy mɛ kàkyà Damas anà ikɔb anàkwɔ anà isal ban'pɛ amfum a angan.

¹³ Ɔɔ Mfum, ilä mwɛy ntsu a midi, mɛ kàkal u mbwo, mɛ anà atɔɲ bàkal anà mɛ, mpal kàmen mɛ un'ɲyän a pɛɛlà wàɲàsöönà taan kan'fà du, waa kan'dinà.

¹⁴ Bi banswà kàbu u mɛen, waa mɛ kàwem ndaa mwɛy ikan'kyäänà unsà Ibelyɔ naa: "Sɔl, Sɔl, ntɔn nkye ayan'mɛɛy ngye nkwaan? Yà mpay akà ngye mutɔn un'swaan!"

¹⁵ Mɛ kàfuur naa: "Mwol, ngye awà nà?" Mwɔl waa kan'fuur naa: "Mɛ, mɛ in'wà Yesu akwà ayimɛɛy ngye nkwaan.

16 Wɛɛ mbarà, tsim kà in'kòl angye. An'yàmenà mɛ akà ngye ntɔn mɛ kàkyasɔɔl kusà mukal un'syàäl anà mbàl unsà indiir kàmen ngye anà unsà indiir in'yàfamɛɛy mɛ.

17 Mɛ ngye akyasɔɔl uboo a un'sɛɲ wà anà uboo a baar mpa abà Ayudà mper amatɔm mɛ.

18 Mɛ ngye amatɔm ntɔn ngye aduub ba mii, alwom ba u mpib anà atwàäl u pɛelà anà akà Nzam fà ikɔb a Satanà, ntɔn ba bawɛl ndwàäl a man'be aba anà kwal uboo a an'in'kyeɛl u mbwo a làkwikilà amu mɛ." »

Pɔl wàmukyään isal ande

19 « Unsà ayi yanswà, mfum Angilipà, mɛ kàtɔn anki imanmii kyàfù du ki.

20 Wɛɛ mɛ kàtəlɔɲ baar a Damas, u Yelusàlem, kà itiir a Yuday kyanswà, anà akà in'sɛɲ mpa abà Ayudà, ntɔn ba bàbuul mpem anà bapɛ mɔɔ aba akà Nzam anà muswan nsɔɔmà ayi u nsyàäl aba.

21 Undiir awun Ayudà ban'kòr ba mpal kàkàl mɛ u ndwà a Nzam, laa bàlɛɲ ba mukan'dwa.

22 Wɛɛ Nzam laa kan'tii nde, lalan mɛ in'wa mɛ anà mɔɔ tii ɲàbawà, mɛ in'wàmuyità imbal kusà a ambɛy anà andweer ndaa bàtɛn anangɔɔm anà Mɔsɛ naa ya isàkyer ayà,

23 muyòb naa Klistɔ kàkyer alàman mpay, naa nde, nde alàkal mbuur atàtwɛb mutoo uboo a aku, naa nde akyaän pɛelà akà un'sɛɲ anà akà baar mpa abà Ayudà. »

Pɔl kan'ɔm Angilipà mubuul mpem

²⁴ Pɔl kàkàl musà un'loɔn ande mpal kàsi Festu's in'kwen naa: « Pɔl, ngye awà nɔn'kɔn! Un'yenà angye wà mbɔɔn kàmatwàäl ukɔn! »

²⁵ Wɛɛ Pɔl kun'fuur naa: « Un'byaäl Festu's, mɛ kà in'wà nɔkɔn anki. Ndaa in'kyäänà mɛ yi yà ndandaa anà yan'kyän anàbwan.

²⁶ Nton Mfum awà in'kakyäänà mɛ unsà uyɔl banswà, akyäyɔb indiir abi ubwanàbwan. Mɛ in'we anà iboɔn muyweer naa undiir mwɛy udi-imà nde watɛy, nton ndaa ayi yàlyaan anki kunku, kà ikal anàyee.

²⁷ Mfum Angilipà, nkye ngye afàsà làkwikilà akà anangɔɔm? Mɛ in'kyäyɔb naa ngye awe anà làkwikilà. »

²⁸ Angilipà waa kàten a Pɔl naa: « Le, ngye akwen mukan'buul un'klistɔ! »

²⁹ Nde kàfuur naa: « Mɛ in'kwenà naa itàkal naa taan ikikye, naa taan mbɔɔn, wɛy Nzam ukyer naa kà nà ngye mpɛl anki, wɛɛ sye anà baar banswà bàweemà mɛ nàbawà, bɛ làbulà asànaa mɛ ukɔɔn in'sin mii. »

³⁰ Mfum waa kàambarà, anà kuvernɔɔr, Bernis anà baar banswà bàteenà nsaɔ.

³¹ Ba bàkyen nku, waa bàten ba a ba naa: « Mbuur wà undiir mwɛy kan'kyer nde watɛy nton nde uwel ukwà itàkal in'sin. »

³² Apan, Angilipà kàsam Festu's naa: « Mbuur wà bàkyer alun'wɛy ilàkal naa nde ukɔɔn alom mumana Sɛzar. »

27

Pɔl bàmutɔm Lɔmà

¹ Mpal bàtsul mbar naa bi iwal an'swà mukyà Itali, ba bàpe Pɔl anà baar a bɔlokà amwey akà kapten mwey ikɔb ande Zulyùs, umwey uboo a itsun a Lɔmà bàfàbel naa Itsun a Sezar.

² Bi kàbilà kà an'swà a Adalamit màyilyaanà a kun'kɔɔl a Azi, waa kàkyen. Un'nsi Masɛdwan a Tesalɔnikà mwey ikɔb ande Aristark kàkàl anà bi.

³ Taantyà, bi kàmbär u Sidɔn. Zulyùs kàwèlè Pɔl unsà ubwan banswà, nde kun'pɛɛ mbwo mukàler asam ande ban'kwo mukun'bay.

⁴ Kan'lwomà bi apan, bi kàláb kà an'dà, kàlyaan kà un'kɔɔl a Shipelè ntɔn un'pɔb kiyeelà lisà.

⁵ Apan bi kàbwel ngyal a kolàkol tsutsu' a Silisi anà Pamfili, waa kàtɔlè u Mira a Lisi.

⁶ Akun, kapten kàmen an'swà a Aleksandri màmukyà Itali, laa kibiil nde.

⁷ Bi kàkyer ilà mbɔɔn ntɔn an'swà màyikyeenà ikye ikye, a mpay yanswà bi, kàkàtol bi tsutsu' a Snide. Ntɔn un'pɔb kàyee wa lisà, bi kàlyaan u ngyel a isan a Krete, tsutsu' a Salmɔnɛ.

⁸ Bi kya kàlyaan a mpay yanswà tii kàkàtol bi kà ikal mwey bàfàbel Bo Pɔr, tsutsu' a bul lāmwey ikɔb a la Lasàyà.

⁹ Taan lāmwey lābwelābwel lālyaan, nkyeen udu a an'dà yàbulà yà bɔɔmà, ntɔn ilà a ukin udyà a Ayudà kyàkàl anàlyaan itaan, Pɔl waa kakyään,

¹⁰ kàten naa: « Asam amɛ, mɛ in'manà naa nkyeen udu a an'dà itwaal ube mbɔɔn, indiir

mboon ikyà bwà, kàná isaa anà an'swà mpel anki, wée anà mɔɔ a baar abi sye. »

¹¹ Wée mfum a nsaab a Lomà mpem ande kàpe akà kapten a an'swà anà akà ñan'swà, akwànaa akà ndaa a Pɔl.

¹² Yumwey ayi: labun alà lakwe anki naa baar bàkal paa u panà a mpye. Lalan baar mboon bàkal ba an'kyan mwey naa ba balab mbwo aba anà mulen mukolà Feniksi, labun lamwey là Kret bàduub mper lafamina taan nton isà ilyaan kwo.

Un'pob a ngwal udu a ngyal a kolàkol

¹³ Kipob kyafu ngyel, waa kyalyaanà, apan ba basii naa ma makal an'kyan anabwan, ba batsuun an'swà, basemà muyikya ukol a isan a Kret.

¹⁴ Wée ungo a kitaan, un'pob a ngwal awa bàfabel naa Orakilon, kafu isan akin, waa kayabweel,

¹⁵ kasyen an'swà, ma makwe anki munwaan a un'pob, laa kawey bi naa wa kisyen.

¹⁶ Bi kalyaan u ngyel a kisan bàfabel Koda, bi kabonj a mpay muwal itiir a un'sen.

¹⁷ Ungo mufuur kya uboo, unsa boomà mukabol ka ansen a Sirt, ba babam an'swà in'sin asanaa nkwel, waa batoom lonj. Ba balab muyiwonj abun.

¹⁸ Un'pob a ngwal kakal mukayisiina a ngwal, lalan taantyà batoom ba indiir kan'da.

¹⁹ Ka ila kyatar, ba batoomà anà an'koo aba ñakwo indiir a isal a an'swà.

20 Ilä' mböön, itàkal taan, itàkal mbwaar myàmenà anki, un'pòb a ngwal kàkal mböön, lalan mpa kàkal bi anà làkyàn muwà möö.

21 An'taan mböön baar badi anki. Apan, Pòl kàmbarà uboboo a ba, waa kàten naa: « Ɔo asam amɛ, yàlakal ubwan naa be làwem lwen amɛ muköön ambarà u Krèt, nton muköön ayàman nkweel ayi anà bwà alá.

22 Wɛɛ apanà, mɛ amàlalom musà un'kanà, nton akà mbuur mwɛy uboo a be ukwà anki, wɛɛ an'swà mpel ikyà bwà.

23 U mpib anàbà, un'kyeey mwɛy wà Nzam in'wà mɛ uboo ande anà in'fàsyaäl mɛ ayàmenà akà mɛ,

24 waa kan'kyään naa: "Pòl, twon an'man böömà! Yubwan naa ngye akàsà un'loön u mii a Sezar, waa Nzam kàmapà sye möö a aton angye abà musabà anà ngye."

25 Lalan, asam amɛ, làkal ngwal, nton mɛ in'we anà làkwikilà amu Nzam naa ya iyàkal balàbal asànaa kan'kyään nde.

26 Wɛɛ bi ikàtsüün kà un'kool a isan mwɛy. »

27 U mpib yà kwem aninà, un'pòb kisyen u Adriyatik. Uboboo a mpib, baar a isal a an'swà bàmen asànaa bi kàkal tsütsü a nkankyel.

28 Apan ba bàsii indubà a an'dà a lwan, ba bàmen metre an'kwem an'tär anjinsambwaar. U kikwel, ba bàfàtööm lwan, waa bàmen metre an'kwem mööl aninaan.

29 Ba bàmen böömà naa bi ikyer akàböl udu a

in'kul, lalan bàtɔɔm ba an'loŋ an'nà kà an'dà ungo' anà bàkal musyaär naa taan làyaanà.

³⁰ Wɛɛ, baar a isal a an'swà bàlenà mbwo yanswà mutiin an'swà, ba bàtɔɔl itiir un'seŋ kà an'dà anà bàkuir naa ba bàkabām an'loŋ kusà a an'swà.

³¹ Pɔl kàten a kapten anà anitā naa: « Isàkal naa baar bà bàkal anki uboo a an'swà, be, be làwà anki mɔɔ. »

³² Lalan anitā bàtsul ba in'sin a itiir a un'seŋ, waa bàtyeey kya.

³³ Kusà a mwāānà mubalà, Pɔl kàlɔm akà baar banswà mudyà isaa anà muten naa: « Nàbà ilà kyàkwem aninà làdilà be, ukɔɔn adyà anà mpa làkwen be musà akà undiir mwey u mun.

³⁴ Lalan me amàlalom mudyà ndam a isaa ntɔn bya byà ndoŋ ntɔn be làwū mɔɔ. Akà làtswe a un'tswe a umwey uboo a be làyàkyà anki bwà. »

³⁵ Ungo' muten abwey, nde kàwɛl làmpà, kàkōmà Nzam u mii a baar banswà, kàtsul la, waa kàsemà mudyà.

³⁶ Apan, ba banswà bàwɛl ngwal, waa bàdi sye.

³⁷ Bi banswà uboo a an'swà kàkal baar nkam yweel a an'kwem nsambwaar anisyaam.

³⁸ Ungo' muyuur a isaa, ba bàtyeey buur a an'swà mutɔɔm blɛ kà an'dà.

Miina

³⁹ Mpal làyaanà taan, baar a isal a an'swà bàmen anki nkankyel, wɛɛ ma màkal anseŋ a

an'dà anà un'soo, ba bàbōn musiinà an'swà kwo, kya mbwo yàlākāl.

⁴⁰ Apan ba bàtsuun an'loñ, bàwēy ma uboo a an'dà, ba bàtsuun sye in'sin myàfàkwaar an'swà. Ungō ba bàmbaar ipfey kusà a an'swà ntōn un'pōb kasyen kà un'kōol a an'dà, kya mbwo yàlākāl.

⁴¹ Wēē ba bàkàbōl kà anseñ mākāl uboboo a indek myeel, ba bàsiinà an'swà u nkankyel, usà bàteen kà anseñ anà bàsàkwo anki mubar, wēē akà ngō a an'swà, ibo a an'dà byàkāl mupay ya a ngwal.

⁴² Apan, anjità bàwēl an'kyān mudwa baar a bōlokā ntōn uman naa umwēy uboo a ba utāāb anà utiin.

⁴³ Wēē kapten kākwen mutswà Pōl mōō, waa katsūñ musyāāl an'kyān aba. Nde kāsweñ baar bàyōb utāāb mukal baar atātweb mutōmā kà an'dà anà musabà u nkankyel.

⁴⁴ Bumwēy bàlāsabà udu a an'baā anà udu a ikaam a an'swà. Undiirāwun, ba banswà bàtōl nkankyel anà mōō.

28

Pōl u Malte

¹ Ungō kàwū bi mōō, bi kàyōb naa isan aki ikōb a kya Malte.

² Anjabul bisweñ ukwen a ifà asin: ntōn mbul kāsēmā muno anà mpye yàkāl mbōon, ba bàyōbà

ból a mbaa a kolàkól, waa bàwèl bi banswà ukól a la.

³ Pól kàkàbòól ibin̄ a nkòin, waa kàtòóm kya u mbaa. Ntòn un'swey a mbaa, iyäy mwey laa kyàyàtoo kya, waa kyundaär u kòò.

⁴ Mpal bàmen an̄abul ntäy wàmunyòŋ u kòò ande, ba bàten ba a ba naa: « Ndandaa mbuur wà, wà un'dwää a baar. Nde kan'too anà mōō u ngyal a kolàkól, wée Balàbal kàmupà anki mbwo mukal anà mōō. »

⁵ Pól waa kafwan̄ ntäy awun u mbaa ukòon awem akà kisaay.

⁶ Baar bàdilà naa nde uyām, itàkal naa nde uku' kà imbūrà. Wée ungo' mudil an'taan̄ mbòon, ba bàmen naa akà undiir mwey wà un'be kun'yeel anki. Apan ba bàsòom an'kyän, waa bàteenà naa nde wà nzam.

⁷ Tsùtsu' paa, yàkal anà ndwan̄ a mfum a isan̄ akin, ikòb ande Pubiliyūs. Nde kiwèl anà kipe ikal abòon u ndwà ande ilā itär unsà isam kyanswà.

⁸ Wée yàmenà naa taar a Pubiliyūs kàkal an̄abòon, ntòn nde kàkal anà limpye anà pfulà a pfulà a an'kil. Pól waa kàkun'ler. U mbwo a ngyamakà anà nsyeel a an'kòò, nde waa kun'kòor.

⁹ Ungo' apan, an̄an'kyäl bumwey banswà bàkal uboo a isan̄ aki bāyi sye akà nde, waa bàkòorà.

¹⁰ Ba bipe lākoo mbòon. Mpal kàbilà bi kà an'swà, ba bipe indiir an̄àkwo ntòn mbwo abi.

Pól kan'kolà Loma

¹¹ Ungo a ngoon tär, bi kàbilà kà an'swà a Aleksandri màkyer isà uboo a isan, u mbil a ma bàsi isii a Dyoskuir.

¹² Bi kàtoo u Siraküse, waa kàkal paa ilä itär.

¹³ Fà apan, bi kàyilabà un'kool a an'dà tii kàkàtol bi Regyo. Taantyà, un'pob a mper angyel laa kàyi wa, ungo a ilä byeel bi kàtol Pusoles.

¹⁴ Akun, bi kàbwey anà aton, bà bilööm mukal ilä nsambwaar apà ba. Le, bi Lomà kàkyen abà.

¹⁵ Mpal bàwem aton a Lomà lāsā a ngyeel abi, ba bàyiwool u Yà a Apiyūs anà u Trwa Tavern. Mpal kàmen nde ba, Pòl kàkōmà Nzam, waa kàfàwal ngwal.

¹⁶ Mpal kàtol bi Lomà, ba bàpε Pòl mbwo mukal anà ndwà ande anàyen anà nità mwey mukun'kyen.

Pòl u Lomà

¹⁷ Yàmenà naa ungo a ilä itär, Pòl kàbel abyääl a Ayudà. Mpal bàkōñ ba banswà, nde kàten a ba naa: « Aton abaal, me mbuur mpa kàkyer akà undiir mwey wà ube akà un'sen abi, itàkal akà ikin byäfu akà andweer abi, me ban'kōr u Yelusàlem anà ban'pε kà an'koo a Alomà.

¹⁸ Baar abà, ungo akan'fuul un'loon, bàkyer alan'wey nton ba bàmén anki akà ube mwey ban'kwo mukan'twääl ukwà.

¹⁹ Wε Ayudà bàkyer aton, lalan kàlōm me musà un'loon kusà a Sesar, ukoon akal anà an'kyän mufüün un'sen ame.

20 Lalà in'lòm mɛ mubwey anà muyaäm anà bɛ. Kuten anɔ̀bwan, yà nton lăkyän a Isàlɛl waa mɛ in'wà anàlál un'sin wà. »

21 Ba bun'fuur naa: « Bi, bi kàwɛl anki akà un'kaan mwɛy awà kàfù Yuday nton ngye, akà un'ton mwɛy kàfù anki kwo wa kàyikyaän ndaa itàkal muten ube angye akà bi.

22 Wɛɛ bi imanà naa yubwan bi iwem u mun angye ɲakwo ndaa akayweerà ngye, nton bi ikyàyob naa mper yanswà iköön awà ngye ki bàkyer ayiton kya. »

23 Ba bàpɛɛl ilà mwɛy mubwey anà nde, ba bàyi baar mböön muyun'man u ndwà ande. Unsà an'yääm ande, nde kàkal mutà imbàl a Imwol a Nzam. Fà tutu tii sisye, nde kàlɛɲà naa ba bàkyey ndaa kàtɛɛnà nde nton Yesu, semà un'koon a Mɔsɛ anà Anɲangoom.

24 Baar amwɛy bàkyey ndaa kàtɛɛnà nde, wɛɛ bumwɛy bàkyer aton musà làkwikilà.

25 Apan ba bàkaabà unsà isak isak. Abun, Pɔl kàkwɛy ndaa mwɛy mpɛl: « Dweelà In'kyɛɛl kàkal anà iböñ kàkyään nde andweer abɛ u mbwo a ɲangoom Yesay

26 naa:

"Kyen kamen un'sɛɲ wà, un'kyään naa:

Bɛ làkyer asàwem ubwanɔ̀bwan, wɛɛ bɛ làsàyob anki.

Bɛ làsàlɛr ubwanɔ̀bwan, wɛɛ bɛ làsàman anki.

27 Nton mpem a un'sɛɲ kàkyàbwà bwoor, ba bàkyàkiin an'tsù aba ikà,

ba bàkyàdubà mii aba,
 ntòn mutsun mii aba muman,
 an'tsu' aba muwem,
 mpem aba muyòb
 anà ba bàkòon abulà mper in'wà mè ntòn mè
 in'kòon akòor ba."

²⁸ Abwey, layòb naa ngweel a möö a Nzam ayi
 bàtòm akà baar mpa abà Ayudà: ba, ba bàkyer
 asàwem! »

²⁹ Ungò' bàwem ba ndaa ayi yanswà, Ayudà waa
 bàkyen, bàmuyisyeel mbaan a ngwal ba a ba.

³⁰ Abun, Pòl kàkyer yanswà mbul yweel u ndwà
 kàfàfurà nde. Nde kàfawalà baar banswà bàyee
 mukun'ler.

³¹ Nde kàkyäänà ndaa a Imwol a Nzam anà
 kàlòonà indiir iler Mwol Yesu Klistò, unsà uyòl
 banswà anà u duu.

Bible Iyansi

The New Testament in the Yansi language of the Democratic Republic of the Congo: Bible Iyansi

copyright © 2024 Seed Company in coordination with Forum Communautaire des Traducteurs de la Bible et Alphabétisation

Language: (Yansi)

Contributor: The Seed Company

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 10 Sep 2025 from source files dated 10 Jul 2025

533ada40-f65c-5c48-9141-b107f37a0a9f